

Ankara Bilim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalı
Yönetim Bilişim Sistemleri

**YÜKSEK TEKNOLOJİLİ SEKTÖRLERDE İNOVATİF
GİRİŞİMCİLİK: KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ ÜZERİNE BİR
ÇALIŞMA**

Elif Ceren ALY

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2024

YÜKSEK TEKNOLOJİLİ SEKTÖRLERDE İNOVATİF GİRİŞİMCİLİK: KADIN
GİRİŞİMCİLİĞİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Elif Ceren ALY

Ankara Bilim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalı
Yönetim Bilişim Sistemleri

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2024

KABUL VE ONAY

Elif Ceren ALY tarafından hazırlanan “Yüksek Teknolojili Sektörlerde İnovatif Girişimcilik: Kadın Girişimciliği Üzerine Bir Çalışma” başlıklı bu çalışma, 09.12.2024 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Güney Gürsel (Başkan)

Prof. Dr. Cem Harun Meydan (Danışman)

Dr. Öğr. Üyesi Pelin Karaca Kalkan (Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Önder ERKARSLAN

Enstitü Müdür V.

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ankara Bilim Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**” kapsamında tezimin aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / Ankara Bilim Üniversitesi Kütüphanesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

...../...../.....

Elif Ceren ALY

“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

- (1) Madde 6. 1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

- (2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.
- (3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan iş birliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.
- (4) Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir; gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, grsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, **Prof. Dr. Cem Harun MEYDAN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Ankara Bilim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

Elif Ceren ALY

ÖZET

ALY, Elif Ceren. *Yüksek Teknolojili Sektörlerde İnovatif Girişimcilik: Kadın Girişimciliği Üzerine Bir Çalışma*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2025.

Girişimcilik, ekonomik büyüme, yenilik ve toplumsal dönüşümün temel dinamiklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Kadın girişimciliği, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını güçlendiren ve toplumsal ekonomik kalkınmayı destekleyen önemli bir etkidir. Son yıllarda kadın girişimciler, geleneksel sektörlerin ötesine geçerek özellikle yüksek teknolojili sektörlerde yenilikçi projeler üretmeye başlamışlardır. Ancak bu süreçte, kadın girişimcilerin sermaye erişimi, mentorluk eksikliği, sosyal engeller, altyapı sorunları ve pazarlama desteği gibi çeşitli zorluklarla karşılaştıkları görülmektedir. Yüksek teknoloji sektörlerinde karşılaşılan bu zorluklar, kadın girişimciliğinin sürdürülebilirliği ve gelişimi açısından kritik önem taşımaktadır.

Bu çalışma, yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukların girişimcilik süreçlerine olan etkilerini kapsamlı bir şekilde analiz etmektedir. Araştırma, kadın girişimcilerin finansman, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerine erişim gibi konulardaki sorunlarını ele almış ve bu sorunların girişim seviyeleri üzerindeki etkilerini istatistiksel analizlerle değerlendirmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular, kadın girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi ve girişimcilerin yenilikçi projeler geliştirebilmesi için mevcut hızlandırma programlarının iyileştirilmesi, yatırımcı ilişkilerinin geliştirilmesi ve mentorluk hizmetlerinin artırılmasına yönelik öneriler sunmaktadır. Ayrıca, çalışma yüksek teknolojili sektörlerde toplumsal cinsiyet adaletinin sağlanmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Teknoloji Sektörleri, Kadın Girişimciliği, İnovasyon, Cinsiyet Adaleti, Girişimcilik, Girişimcilik Ekosistemi.

ABSTRACT

ALY, Elif Ceren. *Innovative Entrepreneurship in High-Tech Sectors: A Study on Women Entrepreneurs*, Master's Thesis, Ankara, 2025.

Entrepreneurship is recognized as a key driver of economic growth, innovation, and societal transformation. Women's entrepreneurship plays a significant role in strengthening women's economic independence and contributing to societal economic development. In recent years, women entrepreneurs have expanded beyond traditional sectors, leading innovative projects and solutions, particularly in high-tech industries. However, these efforts are often met with significant challenges, including limited access to finance, deficiencies in mentorship and advisory support, infrastructural barriers, and social constraints. The challenges faced by women in high-tech sectors highlight critical issues that must be addressed to ensure the sustainability and growth of women entrepreneurship.

This study provides a comprehensive analysis of the challenges faced by women entrepreneurs operating in high-tech sectors and examines their impact on entrepreneurial processes. It explores critical factors such as access to capital, mentorship, and advisory services, as well as structural and social barriers, analyzing how these factors influence entrepreneurial levels through statistical methods. The findings of this study offer key insights for policymakers to improve the women entrepreneurship ecosystem by enhancing acceleration programs, fostering investor relations, and expanding mentorship opportunities. Furthermore, this research contributes to advancing gender equity in high-tech industries, emphasizing the importance of supportive policies and sustainable strategies to empower women entrepreneurs.

Keywords: High-Tech Sectors, Women Entrepreneurship, Innovation, Gender Equity, Entrepreneurship, Entrepreneurship Ecosystem.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	i
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	ii
ETİK BEYAN.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	x
ÖN SÖZ.....	xi
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: TEORİK ÇERÇEVE.....	3
1.1 GİRİŞİMCİLİĞİ TANIMLAMA	3
1.1.1. Schumpeter ve Yaratıcı Yıkım Teorisi	4
1.1.2. Gartner ve Yeni İş Kurma Perspektifi.....	4
1.1.3. Küresel Girişimcilik Monitörü (GEM) ve Girişimcilik.....	5
1.2. GİRİŞİMCİLİĞİN EKONOMİK KALKINMADAKİ ROLÜ	5
1.3. GİRİŞİMCİLİK TÜRLERİ	6
1.3.1. Küçük İşletme Girişimciliği	7
1.3.2. Ölçeklenebilir Startup Girişimciliği	7
1.3.3. Kurumsal Girişimcilik	8
1.3.4. Sosyal Girişimcilik.....	8
1.3.5. Yeşil Girişimcilik	9
1.4. KÜRESEL BAĞLAMDA GİRİŞİMCİLİK	9
1.4.1. Gelişmiş Ülkelerde Girişimcilik	10
1.4.2. Gelişmekte Olan Ekonomilerde Girişimcilik	10
1.5. GİRİŞİMCİLİK EKOSİSTEMLERİNİN ÖNEMİ.....	11
1.5.1. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ekonomilerdeki Girişimci Ekosistemler	12
1.5.2. Türkiye'deki Girişimci Ekosistemler.....	12
1.5.3. Girişimci Ekosistemlerinin Temel Unsurları ve Etkileri.....	13
1.5.4. Girişimcilik Ekosistemlerini Güçlendirme Stratejileri	13
1.6. KÜRESELLEŞME BAĞLAMINDA GİRİŞİMCİLİK.....	14
1.7. TÜRKİYE'DE GİRİŞİMCİLİK: GENEL GÖRÜNÜM	15
1.8. YÜKSEK TEKNOLOJİ SEKTÖRLERİNDE GİRİŞİMCİLİK	16
1.8.1. Yüksek Teknoloji Girişimciliğinde İnovasyon	17
1.8.2. Yüksek Teknoloji Girişimciliğinde Kamu Rolü.....	18
1.9. KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: GENİŞLETİLMİŞ BİR İNCELEME	19
1.9.1. Kadın Girişimciliğinin Tanımı ve Önemi.....	19
1.9.2. Kadın Girişimciliğinin Küresel Perspektifi.....	20
1.9.3. Kadın Girişimcilerin Karşılaştığı Engeller ve Zorluklar	20
1.9.4. Kadın Girişimciliğinin Sektörel Dağılımı ve Yüksek Büyüme Sektörlerine Katılımı.....	21

1.9.5. Türkiye’de Kadın Girişimciliği	22
1.9.8. Kadın Girişimciliğini Destekleyen Ulusal ve Uluslararası Programlar	24
1.9.9. Türkiye’de Yüksek Teknoloji Sektörlerinde Kadın Girişimciliği.....	25
1.9.10. Kadın Girişimcilerin İhtiyaçlarını Ortaya Çıkaran Literatür Örnekleri ...	26
2. BÖLÜM: DEĞİŞKENLER ARASI İLİŞKİLER.....	31
3. BÖLÜM: YÖNTEM	34
ÖRNEKLEM.....	34
VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	35
4. BÖLÜM: ANALİZ VE BULGULAR.....	39
4.1. GİRİŞ SORULARI.....	40
4.2. DANIŞMANLIK, MENTORLUK VE EĞİTİM.....	43
4.3. MALZEME VE EKİPMAN İLE ARAŞTIRMA ALTYAPILARINA ERİŞİM.....	50
4.4. GİRİŞİMİN TANITIMI VE HIZLANDIRILMASI	53
4.5. SERMAYE VE FONA ERİŞİM	57
4.6. SOSYAL.....	65
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	80
KAYNAKÇA.....	87
EK 1. ORJİNALLİK RAPORU.....	93
EK 2. ETİK KURUL / KOMİSYON İZNİ.....	95
EK 3. ANKET SORULARI	96
EK 4. KADEM İNOVASYONDA KADIN İZİN BELGESİ.....	101

KISALTMALAR DİZİNİ

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

KADEM: Kadın ve Demokrasi Vakfı

KAGİDER: Kadın Girişimciler Derneği

UN Women: The United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Kadın Girişimci Oranı (2002 ve 2023)	23
Tablo 2. TÜİK 2023 İşgücü İstatistikleri (15+ yaş, Bin Kişi).....	23
Tablo 3. Kadın Girişimcilerin İhtiyaçlarını Ortaya Çıkaran Literatür Örnekleri	26
Tablo 4. Katılımcı Kitlesinin Cinsiyet Oranı	40
Tablo 5. Katılımcı Kitlesinin Girişim Seviyeleri	40
Tablo 6. Katılımcı Kitlesinin Girişim Aşamasına Geldiği Yıl	41
Tablo 7. Katılımcı Kitlesinin Yüzleştiği Problemler	41
Tablo 8. Girişimciler için En Önemli Destek Konuları	43
Tablo 9. Danışmanlık ve Mentorluk Desteğinin Başarı Oranı	44
Tablo 10. Akademik / Teknik Danışmanlık Yeterliliği	45
Tablo 11. Vasıflı Mentore Erişim Oranı	46
Tablo 12. Girişimcilik Eğitimi İmkânlarının Yeterliliği	46
Tablo 13. İnovatif Girişimciliğin Eğitim ve Rehberlik Açısından Önem Oranı	47
Tablo 14. Kadın Girişimcilere Özel Eğitim Gerekliliği	49
Tablo 15. Girişimcilikte En Çok Eğitime İhtiyaç Duyulan Alan	49
Tablo 16. Araştırma Altyapılarının Girişimciler İçin Önemi	50
Tablo 17. Araştırma Altyapılarına Yönlendirilme ve Kuluçka Merkezlerine Seçilme Konusunda Mentorluk Hizmetine İhtiyacı.....	52
Tablo 18. Kadın Girişimcilere Özel Program Yetersizliği	53
Tablo 19. Hızlandırma Programlarına Erişim Konusunda Girişimci İfadeleri	54
Tablo 20. Kadın Girişimlerin Büyüme ve Gelişmesini Sağlayan Hızlandırma Programlarının Yetersizliği.....	55
Tablo 21. Girişimcilerin Sermaye İhtiyacını Nasıl Karşılıdığına Dair Veri	57
Tablo 22. Girişimciler İçin Fona Erişimin En Büyük Problem Olarak Görülmesi	58
Tablo 23. Kamu veya Özel Sektör Tarafından Kadın Girişimcilere Özel Olarak Düzenlenen Programların Faydalı Olduğuna İnanan Girişimci Oranı	60
Tablo 24. Kadın Girişimcilere Özel Olarak Düzenlenen Yatırımcılarla Buluşurma Etkinliklerinin Sayısını Yetersizlik Oranı	61
Tablo 25. Kadın Girişimcilerin Yatırımcılarla Buluşma Fırsatları Açısından Erkeklerle Göre Dezavantajlı Olduğunun Düşünülme Oranı.....	62
Tablo 26. Kadın Girişimcilere Yatırım Yapmanın Önemini ve Getirilerini Vurgulamak Amacıyla Yatırımcılara Yönelik Yapılan Çalışmaların Yetersiz Görülme Oranı.....	63
Tablo 27. Kadın Girişimcilere Yönelik Düzenlenen Kitle Fonlama Kampanyalarının Yetersiz Görülme Oranı	64
Tablo 28. İstanbul'daki Kadın Girişimcilerin Girişimlerini Geliştireceği Rahat Bir Ortamın Olmadığını Düşünülme Oranı.....	65
Tablo 29. Daha Fazla Kadın Girişimci ile Bir Araya Gelmek İsteyen Kadın Girişimci Oranı	66
Tablo 30. Aynı Anda Kadın Girişimci Olan ve Anne Olan Bireyler Motivasyonel / Maddi / Sosyal Açıdan Daha Çok Desteklenmeli Olarak Gören Girişimci Oranı	67
Tablo 31. Hipotez 1 Analiz Sonucu.....	70
Tablo 32. Kadın Girişimcilerin Finansmana Erişim ve Girişim Seviyeleri Arasındaki İlişki.....	71
Tablo 33. Kadın Girişimcilerin Girişim Seviyelerine Göre Hızlandırma ve Tanıtım Algısı İlişkisi	72
Tablo 34. Tablo 35. Kadın Girişimcilerin Girişim Seviyelerine Göre Hızlandırma ve Tanıtım Algısı Sonuçları	73
Tablo 36. Kadın Girişimcilerin Danışmanlık, Mentorluk ve Eğitime Erişim Zorluğu İle Girişim Seviyeleri Arasında İlişki	74
Tablo 37. Kadın Girişimcilerin Malzeme ve Ekipman ile Araştırma Altyapılarına Erişimi İle Girişim Seviyeleri Arasındaki İlişki.....	76
Tablo 38. Kadın Girişimcilerin Sosyal Algıları ile Girişim Seviyeleri Arasındaki İlişki	78

ÖN SÖZ

Bu tez çalışmasının ortaya çıkmasında katkı sunan, ilham veren ve desteklerini eksik etmeyen herkese içtenlikle teşekkür ederim.

Bilgi ve deneyimiyle süreç boyunca bana güç katan, her aşamada desteğini hissettiren KADEM Proje ve Programlar Direktörü sevgili Ayşe Burcu Şahin’e ve tüm ekibe; araştırmama katkı sunan tüm kadın girişimcilere, Gökhan Dinç ve kıymetli ekibine ve girişimcilik ekosistemindeki değerli uzmanlara teşekkür ederim.

Danışman hocam Prof. Dr. Cem Harun Meydan’a, engin bilgi ve rehberliğiyle tezimin her aşamasında bana yol gösterdiği ve çalışmamın yönünü şekillendirmemde sağladığı değerli katkılar için gönülden teşekkür ederim. Tez savunmamda sundukları yapıcı öneriler ve geliştirme fırsatlarıyla çalışmamı daha ileriye taşımamı sağlayan Dr. Öğr. Üyesi Pelin Karaca Kalkan ve Doç. Dr. Güney Gürsel hocalarıma minnettarım. Ayrıca, süreç boyunca desteği ve kıymetli görüşleriyle bana güç veren Psk. Esra Altınışık hocama, Arş. Gör. Tuğba Ersen Yıldırım ve kıymetli annesi Süheyla Ersen’e de içtenlikle teşekkür ederim.

Her daim yanımda olan, sevgileri ve destekleriyle beni cesaretlendiren sevgili annem, babam ve kardeşim Zeynep Asya’ya; bana her zaman yol gösteren ablam Buse İlay Yıldız’a sonsuz teşekkür ederim.

Ve bu sürecin her anında yanımda olan, sabrı ve sevgisiyle bana güç veren, yol boyu en büyük destekçim ve dayanağım olan sevgili eşim Khaled Aly’e gönülden teşekkür ederim.

Bu tezimi, dünyada haksızlığa uğramış, varoluşta “eşit” görülmemiş tüm kadınlara ithaf ediyorum. Onların sesi olmak ve kadınların girişimcilikte hak ettikleri yeri kazanmalarına bir nebze de olsa katkı sağlamak, bu çalışmanın en büyük amacı ve motivasyonu olmuştur.

GİRİŞ

Girişimcilik hem ekonomik hem de toplumsal kalkınma açısından kritik bir öneme sahip bir kavramdır. Ekonomik büyümenin ve yenilikçi çözümlerin itici gücü olarak kabul edilen girişimcilik, bireylerin ekonomik bağımsızlıklarını artırmanın yanı sıra toplumların sosyal dönüşümünü de destekleyen bir süreçtir. Bu süreç, sadece bir iş kurma veya gelir elde etme amacıyla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda yeni ürünler, hizmetler ve süreçler yaratma potansiyelini de içermektedir. Günümüzde girişimcilik, bireylerin yaratıcı fikirlerini ekonomik faydaya dönüştördükleri, toplumsal sorunlara yenilikçi çözümler ürettikleri ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Bu araştırma, yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin karşılaştıkları sorunları ve bu sorunların girişimcilik süreçlerine olan etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Kadın girişimciler, girişimcilik ekosisteminin önemli bir parçasını oluşturmakla birlikte, finansman, mentorluk, altyapı ve sosyal destek gibi konularda ciddi engellerle karşı karşıya kalmaktadırlar. Literatürde kadın girişimciliğı genellikle cinsiyet eşitliğı bağlamında ele alınmış olsa da, bu çalışmada kadın girişimciliğın çok boyutlu yapısına ve özellikle yüksek teknoloji sektörlerinde karşılaşılan özgün zorluklara odaklanılmaktadır.

Araştırmanın temel amacı, yüksek teknoloji sektörlerinde kadın girişimciliğın dinamiklerini daha derinlemesine anlamak ve bu alanda politika yapıcılar ile girişimcilik ekosisteminde yer alan aktörlere rehberlik edecek öneriler sunmaktır. Bu doğrultuda, çalışma hem teorik hem de pratik katkılar sağlamayı hedeflemektedir. Araştırmanın teorik çerçevesi, girişimcilik ve inovasyon kavramları ile Schumpeter'in "yaratıcı yıkım" teorisi gibi klasik ekonomik yaklaşımların yanı sıra, toplumsal cinsiyet çalışmaları ile kadın girişimciliğı arasındaki kesişim noktalarını kapsamaktadır. Yaratıcı yıkım süreci, özellikle yüksek teknoloji sektörlerde kadın girişimcilerin karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukların nasıl aşılabileceğini anlamak için bir zemin sunmaktadır.

Bu çalışma, kadın girişimciliğin hem ekonomik kalkınma hem de toplumsal eşitlik açısından neden kritik bir rol oynadığını açıklamayı ve bu alandaki eksikliklere dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Literatüre katkı olarak, kadın girişimciliğin sadece cinsiyet eşitliği bağlamında değil, aynı zamanda girişimcilik ekosistemindeki çok boyutlu zorluklar ve fırsatlar ışığında ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Pratik olarak ise, kadın girişimcilerin karşılaştıkları finansal, sosyal ve yapısal engelleri aşmak için uygulanabilir politika önerileri ve destek mekanizmaları geliştirilmesini teşvik etmektedir.

Araştırmanın önemine ilişkin olarak, yüksek teknoloji sektörleri gibi rekabetin ve yeniliğin yoğun olduğu alanlarda kadın girişimcilerin varlığının artırılması, yalnızca bireysel başarılarını değil, aynı zamanda ekonomik büyüme ve toplumsal kalkınmayı da destekleyecektir. Bu nedenle, çalışmanın bulguları, girişimcilik ekosisteminin daha kapsayıcı ve sürdürülebilir hale gelmesi için önemli ipuçları sunmaktadır.

1. BÖLÜM: TEORİK ÇERÇEVE

1.1 Girişimciliği Tanımlama

Girişimcilik, farklı bilim insanları ve disiplinler tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Kimi araştırmacılar, girişimciliği sadece yenilikçilikle ilişkilendirirken, diğerleri bu kavramı daha geniş bir perspektifte ele alarak, iş kurma ve yönetme süreçlerini de kapsayan çok boyutlu bir süreç olarak değerlendirmiştir. Joseph Schumpeter (1934) tarafından ortaya konulan “yaratıcı yıkım” kavramı, girişimcilik literatüründe önemli bir dönüm noktası olmuştur. Schumpeter’e göre girişimcilik, mevcut yapıların, teknolojilerin ve süreçlerin yıkılarak yerlerine daha yenilikçi ve verimli olanların getirilmesi sürecidir. Bu süreç, ekonomik büyümeyi tetikleyen ana güç olarak kabul edilir. Yaratıcı yıkım kavramı, girişimciliği sadece bir iş kurma süreci olmaktan çıkararak, ekonomik sistemlerin dönüştürücü bir gücü olarak tanımlar.

Zamanla, girişimcilik kavramı sadece yenilikçi faaliyetlerle sınırlı kalmayıp, farklı alanlardaki iş kurma ve geliştirme süreçlerini de kapsayacak şekilde genişlemiştir. Bu genişleme, girişimcilik literatürüne önemli katkılarda bulunan araştırmacılardan biri olan Gartner (1988) tarafından ortaya konmuştur. Gartner, girişimciliği sadece inovatif projeler ve büyük ölçekli iş kurma süreçleriyle sınırlandırmaz; bunun yerine, küçük ve orta ölçekli işletmelerin de girişimcilik faaliyetlerinin önemli bir parçası olduğunu vurgular. Bu tanım, girişimciliği daha geniş bir perspektife oturarak, her türlü ekonomik faaliyetin girişimcilik kapsamında değerlendirilebileceğini savunur. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ’ler) ekonomik büyümeye olan katkısı dikkate alındığında, bu yaklaşımın önemi daha da belirgin hale gelmektedir.

Verheul, Thurik, Grilo ve van der Zwan (2012) gibi araştırmacılar ise girişimciliğin çok yönlü doğasına dikkat çekmişlerdir. Bu araştırmacılara göre, girişimcilik süreci sadece inovasyon ve iş kurma ile sınırlı olmayıp, risk alma, fırsatları değerlendirme ve belirsizliklerle başa çıkma gibi unsurları da içermektedir. Girişimciler, piyasadaki boşlukları ve fırsatları tespit ederken, aynı zamanda bu fırsatları değerlendirmek için risk

almaktan da kaçınmamalıdır. Bu tanım, özellikle yüksek teknoloji ve start-up ekosistemlerinde girişimcilik faaliyetlerinin daha geniş bir perspektifte ele alınmasını sağlar.

1.1.1. Schumpeter ve Yaratıcı Yıkım Teorisi

Joseph Schumpeter'in (1934) girişimcilik üzerine yaptığı çalışmalar, girişimciliğin ekonomik sistemlerin gelişimindeki merkezi rolünü vurgular. Schumpeter, girişimciliği “yaratıcı yıkım” süreciyle tanımlayarak, girişimcilerin yenilikçi fikirleri ve çözümleri sayesinde mevcut iş modellerini ve endüstriyel yapıları yıktığını savunmuştur. Schumpeter'in teorisine göre, girişimciler sadece mevcut düzeni takip eden bireyler değil, aynı zamanda bu düzeni bozan ve yenilikçi çözümler getiren bireylerdir. Bu süreç, ekonomik büyümeyi hızlandırmanın yanı sıra, toplumun genel yapısında da dönüşüm yaratan bir etkidir.

Schumpeter'in yaratıcı yıkım teorisi, özellikle teknoloji tabanlı girişimcilik faaliyetlerinde daha da önem kazanmıştır. Günümüzde, start-up ekosistemleri ve yenilikçi teknoloji şirketleri, Schumpeter'in bu teorisine uygun olarak ekonomik ve toplumsal değişime öncülük etmektedir. Girişimciler, yalnızca yeni ürün ve hizmetler geliştiren bireyler değil, aynı zamanda mevcut pazar yapısını dönüştüren ve bu pazarlara yenilikçi çözümler getiren aktörlerdir. Bu bağlamda, Schumpeter'in teorisi, girişimciliğin ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini anlamak için kritik bir perspektif sunar.

1.1.2. Gartner ve Yeni İş Kurma Perspektifi

Gartner (1988), girişimciliğin yalnızca yenilik ve değişim yaratma ile sınırlı olmadığını, aynı zamanda yeni işletmelerin kurulmasına da odaklanması gerektiğini öne sürmüştür. Ona göre, girişimcilik süreci, bir bireyin ya da bir grubun yeni bir iş kurma sürecini yönetmesi anlamına gelir. Gartner'ın bu tanımı, girişimciliğin daha geniş bir perspektifte ele alınması gerektiğini savunarak, küçük ölçekli işletmelerin de girişimcilik ekosisteminin önemli bir parçası olduğunu vurgular.

Gartner'ın yaklaşımı, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ'ler) ekonomik büyüme üzerindeki etkisini anlamada önemli bir katkı sunar. Küçük ölçekli girişimler, yerel ekonomileri canlandırma ve iş fırsatları yaratma açısından kritik bir rol oynar. Özellikle gelişmekte olan ekonomilerde, bu işletmeler ekonomik kalkınmanın lokomotifleri olarak değerlendirilir. Türkiye gibi ülkelerde, KOBİ'lerin iş gücü piyasasına olan katkısı ve ekonomik büyümeye sağladığı ivme göz önüne alındığında, bu tanımın önemi daha da artmaktadır.

1.1.3. Küresel Girişimcilik Monitörü (GEM) ve Girişimcilik

Küresel Girişimcilik Monitörü (GEM, 2016), girişimciliği, bir bireyin ya da bir ekibin yeni bir iş kurma, mevcut bir işletmenin genişletilmesi veya yeni bir girişim yaratma süreci olarak tanımlar. GEM'in bu tanımı, girişimcilik faaliyetlerinin küresel ölçekte nasıl değiştiğini ve geliştiğini anlamamıza olanak tanır. Bu tanım, girişimciliği sadece büyük ölçekli işletmelerle sınırlı tutmaz; aynı zamanda küçük ölçekli girişimlerin de girişimcilik ekosistemindeki yerini vurgular. Girişimcilik, büyük şirketlerin yanı sıra yerel ekonomilerin kalkınmasına da katkıda bulunan önemli bir dinamik olarak görülmektedir.

GEM'in girişimcilik tanımı, aynı zamanda gelişmekte olan ülkelerdeki girişimcilik faaliyetlerinin de daha iyi anlaşılmasını sağlar. Özellikle gelişmekte olan ekonomilerde, girişimcilik büyük ölçüde zorunluluk kaynaklı olarak ortaya çıkarken, gelişmiş ekonomilerde fırsat temelli girişimcilik yaygındır. Bu farklılıklar, girişimciliğin coğrafi ve kültürel bağlamlarda nasıl şekillendiğini anlamak açısından önemlidir.

1.2. Girişimciliğin Ekonomik Kalkınmadaki Rolü

Girişimcilik, ekonomik kalkınmanın en temel itici güçlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Girişimcilik, iş yaratma, inovasyon ve ekonomik dinamizme olan katkısıyla hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelere ekonomik çeşitlilik ve dayanıklılığı teşvik eder (Dheer & Lenartowicz, 2020). Girişimcilerin kurduğu işletmeler, sadece ekonomik

kalkınmaya katkıda bulunmakla kalmaz, aynı zamanda toplumun sosyal sorunlarını çözmede ve yenilikçi çözümler sunmada kritik rol oynarlar.

Girişimcilik, iş yaratma konusunda önemli bir araçtır. Yeni kurulan işletmeler, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler), istihdam yaratır, işsizlik oranlarını düşürür ve toplumsal istikrarı sağlamada büyük bir rol oynar. OECD'ye (2016) göre, KOBİ'ler hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde istihdam yaratmanın en önemli kaynaklarından biridir. Bu işletmeler, yerel ekonomilerin güçlenmesine ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına önemli katkılarda bulunur. Bunun yanı sıra girişimciler, büyük kuruluşlara göre daha esnek yapıları sayesinde ekonomik krizlere daha dayanıklı olabilir ve yerel ekonomilerin canlanmasına katkı sağlarlar.

Ekonomik büyüme ve kalkınmada girişimciliğin bir diğer önemli rolü de inovasyonu teşvik etmesidir. Schumpeter'in "yaratıcı yıkım" kavramı, girişimci inovasyonun mevcut endüstrileri nasıl bozduğunu ve yeni endüstriler yaratma sürecini nasıl başlattığını açıklar (Schumpeter, 1934). Bu yaratıcı yıkım süreci, ekonominin sürekli olarak yenilenmesine ve yaşam standartlarının iyileştirilmesine olanak tanır. İnovatif girişimciler, yeni ürünler, hizmetler ve teknolojiler geliştirerek üretkenliğin artmasına ve piyasada rekabetin yoğunlaşmasına yol açarlar. Bu durum sadece iş dünyasında değil, toplumun genel refahında da önemli bir iyileşmeye neden olur.

Girişimciliğin ekonomik kalkınmadaki diğer bir kritik katkısı ise rekabeti teşvik etmesidir. Girişimciler, yeni ürün ve hizmetler sunarak mevcut firmalara meydan okur ve bu da piyasadaki rekabetin artmasına neden olur. Rekabet ortamında firmalar, inovatif çözümler üretmeye zorlanır ve verimliliklerini artırmak için yeni stratejiler geliştirir. Rekabetin bu artışı, ekonomik büyümeyi teşvik eder ve tüketicilere daha iyi ürünler sunulmasını sağlar (Ahl & Marlow, 2012).

1.3. Girişimcilik Türleri

Girişimcilik, birbirinden farklı hedefler, ölçekler ve etkilere sahip çeşitli türlerde ortaya çıkar. Bu farklı türlerin her biri, girişimcilerin motivasyonlarına, ekonomik bağlama ve

sektörel dinamiklere göre değişiklik gösterir. Girişimcilik türlerini anlamak, girişimcilik ekosisteminin geniş yelpazesini ve her bir türün ekonomik kalkınma, istihdam yaratma, inovasyon ve sosyal değişime olan katkısını kavramak için kritik bir öneme sahiptir.

1.3.1. Küçük İşletme Girişimciliği

Küçük işletme girişimciliği, dünyada en yaygın görülen girişimcilik türüdür. Genellikle bireyler ya da küçük gruplar tarafından yürütülen bu tür girişimler, çoğunlukla yerel pazarlara hitap eden işletmelerden oluşur. Küçük işletmeler perakende, gıda hizmetleri, tarım, imalat gibi sektörlerde faaliyet gösterir. Küçük işletmelerin temel amacı, girişimcinin ve ailesinin geçimini sağlamak, yerel topluma hizmet sunmak ve ekonomik sürdürülebilirliği sağlamaktır.

Bu girişimciler genellikle ailelerinden, arkadaşlarından ya da küçük banka kredilerinden fon sağlarken, sermaye piyasalarından büyük yatırımlar alma eğiliminde değildirler. Küçük işletme girişimciliği, büyük ölçekli işlerden farklı olarak hızlı büyüme yerine sürdürülebilirliği hedefler. Bu nedenle küçük işletmeler, ekonominin belkemiğini oluşturan istikrarlı gelir kaynakları sağlar. Küçük işletmelerin yerel ekonomilerdeki rolü, toplumsal istikrar ve iş gücü yaratmadaki katkıları ile daha da anlam kazanır (Verheul vd., 2012).

1.3.2. Ölçeklenebilir Startup Girişimciliği

Ölçeklenebilir startup girişimciliği, küçük işletme girişimciliğinin aksine, büyük ölçekte büyüme potansiyeline sahip inovatif girişimleri ifade eder. Startup girişimleri genellikle yüksek risk içeren, ancak yüksek büyüme potansiyeli olan projelerdir. Bu tür girişimler, özellikle teknoloji, biyoteknoloji, yazılım geliştirme, yapay zeka ve dijital platformlar gibi yenilikçi sektörlerde yaygındır.

Bu tür girişimciler, genellikle melek yatırımcılar, risk sermayesi şirketleri veya kitle fonlama yoluyla yüksek miktarlarda yatırım çekerler. Amaç, kısa sürede hızlı büyüme kaydetmek ve genellikle pazara yeni, devrim niteliğinde bir ürün veya hizmet sunarak

büyük pazar payına sahip olmaktır. Ölçeklenebilir startup girişimciliği, girişimcilik ekosisteminin en dinamik ve yenilikçi parçalarından biri olarak kabul edilir. Bu tür girişimlerin başarı oranı düşük olabilir, ancak başarılı olanlar ekonomilerde büyük değişikliklere yol açar (Lewis vd., 2014).

1.3.3. Kurumsal Girişimcilik

Kurumsal girişimcilik, büyük şirketler içinde yenilik yaratma ve mevcut kaynaklarla yeni iş modelleri geliştirme sürecini ifade eder. Bu tür girişimcilik, genellikle büyük, yerleşik firmalar bünyesinde çalışan kişilerin inovatif fikirler üreterek yeni ürünler veya hizmetler sunması ile gerçekleşir. Bu süreçte kurumsal girişimciler, mevcut şirketin kaynaklarını kullanarak kendi girişimlerini yürütürler. Kurumsal girişimcilik, şirketlerin değişen pazar koşullarına hızla uyum sağlamalarını ve rekabet avantajlarını korumalarını sağlar (Brush & Greene, 2017).

Kurumsal girişimciliğin önemi, özellikle büyük şirketlerin durağanlaşma riskini azaltarak onları yenilikçi kılma potansiyelinden kaynaklanır. Google, Amazon ve IBM gibi şirketler, iç girişimcilik faaliyetlerine büyük önem verirler ve bu süreç, şirketlerin uzun vadede inovasyon ve büyüme sağlamalarına katkı sağlar. Ayrıca, kurumsal girişimcilik, çalışanların iş yerinde daha fazla yaratıcılık ve özerklik hissetmelerini sağlayarak motivasyonlarını artırır (Dheer & Lenartowicz, 2020).

1.3.4. Sosyal Girişimcilik

Sosyal girişimcilik, kâr amacı gütmekten çok sosyal etkiler yaratmayı hedefleyen girişimcilik türüdür. Sosyal girişimciler, genellikle toplumsal sorunları çözmek, sosyal eşitsizlikleri azaltmak ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla çalışırlar. Bu girişimcilik türü, geleneksel iş modellerinden farklı olarak kârın yanı sıra sosyal değeri de ön plana çıkarır. Sosyal girişimciler, sağlık, eğitim, çevre koruma, yoksullukla mücadele gibi alanlarda faaliyet gösterirler.

Sosyal girişimcilik, son yıllarda önemli bir büyüme kaydetmiştir ve birçok ülkede sosyal girişimcilere yönelik finansal destek ve rehberlik programları yaygınlaşmıştır. Sosyal girişimciler genellikle hem kamu sektörü hem de özel sektörden destek alarak toplumsal değişimi teşvik ederler. Bu tür girişimciler, kâr amacı güden girişimcilerden farklı olarak, başarılarını sosyal etkileriyle ölçerler ve toplumsal sorunların çözümüne odaklanırlar (Zhao, 2005).

1.3.5. Yeşil Girişimcilik

Yeşil girişimcilik, çevre dostu ürünler, hizmetler ve iş modelleri geliştirmeyi amaçlayan girişimcilik türüdür. Bu tür girişimciler, çevre koruma, sürdürülebilirlik ve doğal kaynakların korunması gibi konulara odaklanarak çevresel sorunlara çözüm bulmaya çalışırlar. Yeşil girişimcilik, özellikle iklim değişikliği, çevre kirliliği ve enerji verimliliği gibi küresel çevresel sorunları ele alarak uzun vadeli sürdürülebilir çözümler üretir.

Yeşil girişimciler hem çevresel hem de ekonomik faydalar sağlayarak tüketicilere çevre dostu ürün ve hizmetler sunarlar. Bu girişimciler, geri dönüştürülebilir malzemeler kullanarak üretim yaparlar, enerji tasarruflu teknolojiler geliştirirler veya karbon salınımını azaltmak için yenilikçi çözümler sunarlar. Yeşil girişimcilik hem toplumsal hem de çevresel açıdan sürdürülebilir kalkınmayı desteklemekte ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmayı hedeflemektedir (OECD, 2016).

1.4. Küresel Bağlamda Girişimcilik

Girişimcilik, dünya genelinde farklı bölgelerde ve ülkelerde çeşitli şekillerde kendini gösteren küresel bir olgudur. Girişimciliğin dinamikleri, kültürel normlar, ekonomik yapılar, hükümet politikaları ve bölgesel kaynaklara erişim gibi çeşitli faktörler tarafından şekillenir. Bu çeşitlilik, girişimciliği teşvik etmek ve desteklemek için farklı yaklaşımlar gerektirir. Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelere girişimcilik faaliyetlerinin farklı doğası, bu olgunun küresel düzeyde incelenmesini gerekli kılar.

1.4.1. Gelişmiş Ülkelerde Girişimcilik

Gelişmiş ekonomilerde girişimcilik, genellikle yenilikçilik ve yüksek büyüme fırsatları etrafında şekillenir. Bu ülkelerdeki girişimciler, geniş finansal kaynaklara erişim, sağlam bir altyapı ve iş dostu hükümet politikalarından faydalanır. Girişimciliğin desteklenmesi, genellikle risk sermayesi, melek yatırımcılar ve girişim sermayesi gibi yatırımcı ağları tarafından finanse edilir. Özellikle teknoloji ve inovasyon odaklı girişimler, gelişmiş ülkelerde yaygındır ve bu girişimler ekonomik büyümenin itici gücü olarak görülür (Brush & Greene, 2017).

Amerika Birleşik Devletleri, girişimcilik kültürünün güçlü olduğu ülkelerden biridir. Kaliforniya'daki Silikon Vadisi, dünya genelinde yenilikçi girişimlerin ve teknoloji start-up'larının merkezi olarak bilinir. Silikon Vadisi, risk sermayesi fonları, üst düzey araştırma üniversiteleri ve inovatif bir iş kültürü ile karakterize edilir. Google, Apple, Facebook gibi dünya çapında tanınan dev şirketler, bu ekosistemde doğmuş ve gelişmiştir. Silikon Vadisi'nin başarısı, birçok ülke ve şehirde benzer teknoloji merkezlerinin oluşmasına ilham vermiştir. Almanya'nın Berlin teknoloji sahnesi buna örnek olarak gösterilebilir (Lewis vd., 2014).

Gelişmiş ülkelerde girişimciliğin yaygın olması, inovasyonu teşvik eder ve ekonomik büyümeyi hızlandırır. Bununla birlikte, gelişmiş ekonomilerdeki girişimcilerin karşılaştığı temel zorluklar arasında yüksek rekabet ortamı, sermaye toplama sürecinin karmaşıklığı ve iş süreçlerinin hızla değişen teknolojiye uyum sağlama ihtiyacı yer alır. Bu zorluklar, başarılı girişimcilerin esnek olmalarını ve piyasa dinamiklerini yakından takip etmelerini gerektirir (Dheer & Lenartowicz, 2020).

1.4.2. Gelişmekte Olan Ekonomilerde Girişimcilik

Gelişmekte olan ülkelerde girişimcilik, ekonomik koşullar ve altyapı eksiklikleri gibi faktörler nedeniyle farklı bir karaktere sahiptir. Bu ülkelerde, bireylerin iş kurma motivasyonu genellikle ekonomik ihtiyaçtan kaynaklanır. Zorunluluk odaklı girişimcilik olarak adlandırılan bu girişimcilik türü, işsizlik ve gelir eşitsizliği gibi sorunlara çözüm

olarak ortaya çıkar (GEM, 2016). Gelişmekte olan ekonomilerdeki girişimciler, sınırlı finansal kaynaklar, zayıf altyapı ve eğitim eksiklikleri ile karşı karşıya kalmalarına rağmen, yerel sorunlara yönelik yenilikçi çözümler üretmektedir.

Hindistan, Brezilya ve Nijerya gibi gelişmekte olan ülkeler, girişimcilik faaliyetlerinin canlı olduğu bölgelerden bazılarıdır. Bu ülkelerde, girişimciler yerel ihtiyaçlara odaklanarak mobil bankacılık, uygun fiyatlı sağlık hizmetleri ve sürdürülebilir tarım gibi alanlarda yenilikçi çözümler sunmaktadır. Hindistan’da, özellikle fintech alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiş, milyonlarca insanın bankacılık hizmetlerine erişimi sağlanmıştır. Brezilya’da ise tarım teknolojileri ve sürdürülebilirlik odaklı girişimler yaygınlaşmıştır (Dülger, 2018).

Gelişmekte olan ekonomilerdeki hükümetler, girişimciliği teşvik etmek ve bu alanı desteklemek amacıyla çeşitli politikalar geliştirmektedir. Bu politikalar, finansmana erişimi artırma, girişimcilik eğitimleri sağlama ve daha destekleyici bir düzenleyici ortam oluşturma üzerine yoğunlaşmaktadır. Örneğin, Kenya’da mobil ödeme platformları ve girişim sermayesi fonları, girişimciliği teşvik eden önemli araçlar olarak kabul edilmektedir. Nijerya’da ise hükümet, kadın girişimciler için destek programları oluşturarak bu alandaki potansiyeli ortaya çıkarmayı hedeflemektedir (OECD, 2016).

1.5. Girişimcilik Ekosistemlerinin Önemi

Girişimcilik hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomilerde ekonomik büyümeyi destekleyen kritik bir unsur olarak kabul edilmektedir. Girişimcilik ekosistemleri, girişimcilerin başarıya ulaşması için gerekli sosyal, ekonomik ve politik ortamı tanımlar ve bu ortam, girişimcilik faaliyetlerinin sürdürülebilirliği için temel bir altyapı sağlar. İyi işleyen bir girişimci ekosistem yalnızca bireysel girişimcilik başarısını artırmakla kalmaz, aynı zamanda bölgesel ve ulusal ekonomik kalkınmaya da katkıda bulunur.

Girişimci ekosistemlerin önemi, Isenberg (2010) tarafından geliştirilen çerçevede açıkça tanımlanmıştır. Isenberg'e göre, girişimci ekosistemlerin ana bileşenleri arasında üniversiteler, hükümet desteği, özel sektör yatırımları, mentor ağları, kuluçka merkezleri

ve iş hızlandırıcıları yer almaktadır. Bu bileşenlerin iş birliği, girişimciler için destekleyici bir ortam yaratarak işlerini büyütmelerine olanak tanır. Özellikle üniversiteler ve araştırma merkezleri, girişimcilik eğitimi, araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve yenilikçi fikirlerin yayılmasında önemli bir rol oynar. Girişimci ekosistemlerin bu temel unsurları hem bireysel girişimci başarısını hem de daha geniş ekonomik büyümeyi destekler.

1.5.1. Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ekonomilerdeki Girişimci Ekosistemler

Girişimci ekosistemlerin etkinliği, bölgenin ekonomik kalkınma düzeyine bağlı olarak değişir. Gelişmiş ekonomilerde, girişimci ekosistemler genellikle iyi kurulmuş altyapıya, sermayeye erişime ve girişimci faaliyeti teşvik eden destekleyici bir politika ortamına sahiptir. Örneğin, ABD'deki Silikon Vadisi, üniversiteler, risk sermayesi şirketleri ve teknoloji devlerinden oluşan entegre bir ekosistemle dünya çapında girişimcilik için bir modeldir. Yenilik ve girişimcilik, Silikon Vadisi'nde yerleşik bir kültür haline gelmiştir ve bölge, yüksek teknoloji girişimlerinin gelişimi için verimli bir ortam sağlar (Startup Centrum, 2023).

Ancak, gelişmekte olan ekonomilerde girişimci ekosistemler geliştirmek daha zordur. Sermaye eksikliği, altyapı sorunları ve bilgiye erişimdeki kısıtlamalar gibi yapısal zorluklar, bu ekosistemlerin etkinliğini sınırlar. Girişimcilerin gelişmekte olan ülkelerde karşılaştığı en büyük sorunlardan biri finansmana erişimdir. Hükümetler ve özel sektör, bu tür zorlukların üstesinden gelmek için girişimci ekosistemleri güçlendirmek için iş birliği yapmalıdır (Dheer & Lenartowicz, 2020).

1.5.2. Türkiye'deki Girişimci Ekosistemler

Türkiye, girişimci ekosistemleri geliştirmek için önemli adımlar atan bir ülke olarak öne çıkıyor. Teknoloji geliştirme bölgeleri, teknoparklar ve kuluçka merkezleri gibi yapılar, girişimcilerin fikirlerini hayata geçirmelerini destekliyor ve yenilikçi projeleri teşvik ediyor. Örneğin, Türkiye'deki teknoparklar, girişimcilere ofis alanı, teknik altyapı ve mentorluk desteği sağlayarak yenilikçi fikirleri ticarileştirmelerine yardımcı oluyor (Cansız vd., 2018).

Ancak, Türkiye'deki girişimci ekosistemleri arasında bölgesel farklılıklar bulunmaktadır. Özellikle İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerdeki girişimciler daha fazla kaynağa ve destek mekanizmasına erişebilirken, bu fırsatlar kırsal alanlarda sınırlı kalmaktadır. Bu, girişimci ekosistemlerinin etkili bir şekilde işlev görebilmesi için kapsamlı ve adil politikaların uygulanması gerektiğini göstermektedir.

1.5.3. Girişimci Ekosistemlerinin Temel Unsurları ve Etkileri

Başarılı bir girişimci ekosisteminin oluşumunda, girişimciler arasında bilgi paylaşımını ve iş birliğini teşvik eden bir ortam yaratmak önemlidir. İş birliği kültürü, hem girişimcilerin hem de destekleyici kuruluşların yararlanacağı bir sinerji yaratır. Böyle bir ortam, girişimcilik faaliyetlerini artırır ve bir bölgeye yetenek ve yatırım çekerek ekonomik kalkınmayı hızlandırır.

Örneğin, Türkiye'deki Teknopark İstanbul ve ODTÜ Teknokent gibi yapılar, girişimcilere yenilikçi fikirlerini ticarileştirme sürecinde önemli bir destek mekanizması sağlar. Ayrıca, bu tür yapılar girişimcilerin ulusal ve uluslararası ağlara erişimini kolaylaştırarak büyüme potansiyelini artırır. Ancak, girişimci ekosistemlerinin etkinliği fiziksel altyapı ile sınırlı değildir; girişimcilerin becerilerini geliştirebilecek eğitim programları, finansmana erişim ve mentorluk gibi destek mekanizmalarının entegrasyonu da kritik öneme sahiptir.

1.5.4. Girişimcilik Ekosistemlerini Güçlendirme Stratejileri

Girişimcilik ekosistemlerini güçlendirmek için, kamu ve özel sektör iş birliği temel bir gerekliliktir. Hükümetlerin finansman desteği sağlaması, düzenleyici engelleri azaltması ve girişimcilik eğitimi programlarını artırması önemlidir. Özel sektör ise girişimcilere yatırım yaparak, mentorluk ve rehberlik sağlayarak ekosistemin büyümesine katkıda bulunabilir. Ayrıca, üniversitelerin girişimcilik odaklı programlar ve araştırma-geliştirme faaliyetleriyle girişimcilik ekosistemine aktif olarak katkı sağlaması gerekmektedir (Isenberg, 2010).

Sonuç olarak, girişimcilik ekosistemleri, girişimcilerin işlerini başlatmaları, büyütmeleri ve sürdürülebilir hale getirmeleri için gerekli olan destekleyici çevreyi sunar. İyi yapılandırılmış ve sürdürülebilir girişimcilik ekosistemleri, hem bireysel girişimcilerin başarılarını hem de genel ekonomik kalkınmayı teşvik eder. Bu nedenle, girişimcilik ekosistemlerinin güçlendirilmesi, uzun vadeli ekonomik büyüme ve toplumsal refah için stratejik bir öncelik olmalıdır.

1.6. Küreselleşme Bağlamında Girişimcilik

Küreselleşme, girişimciliğin kapsamını genişletmiş ve dünya ekonomisine erişimini artırmıştır. Girişimciler, küresel pazarlara açılarak yerel boşlukları aşma ve uluslararası fırsatları değerlendirme fırsatına sahiptir. Bu süreç, girişimcilerin daha geniş bir ölçekte ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmalarını ve uluslararası tedarik zincirlerinden yararlanarak daha geniş pazarlara erişmelerini sağlar (Lewis vd., 2014). Özellikle bilgi teknolojilerindeki gelişmeler, girişimcilerin yenilikleri ve iş modellerini hızla öğrenmelerini ve pazarlamalarını sağlayarak küresel ekonomilere entegre olmalarını kolaylaştırır.

Küreselleşme ayrıca girişimciler arasındaki bilgi birikimini ve iş birliğini hızlandırır. Farklı girişimci türleri arasında bilgi paylaşımı, çalışmalar ve başarılı teknikler aracılığıyla gelişmiş iş modellerinin çeşitli bağlamlara uyarlanmasını teşvik eder. Bu, girişimcilerin hem küresel olarak etkili olmalarını hem de yerel olarak daha girişimci ekosistemler geliştirmelerini sağlar. Özellikle teknoloji girişimcileri, küresel ağları ve kaynakları etkili bir şekilde kullanarak yerel ve uluslararası pazarları daha iyi entegre edebilirler (Brush ve Greene, 2017).

Ancak küreselleşme, girişimciler için çeşitli zorlukların yanı sıra fırsatlar da yaratır. Gelişmekte olan ekonomilerde faaliyet gösteren girişimciler, küresel rekabetin yoğunluğu, uluslararası pazarlara erişim engelleri ve devam eden karmaşıklıklarla mücadele etmek zorundadır (Dülger, 2018). Yerel girişimcilerin, küresel pazarlarda rekabet edebilmek için teknolojik bağlantıları takip etmeleri ve uluslararası iş yöntemlerine uyum sağlamaları gerekir. Bu, küresel ölçekte başarı elde eden

girişimcilerin aynı zamanda yerel ekosistemlere önemli bir katkı sağladığını göstermektedir.

Sonuç olarak, küreselleşme girişimciler için hem fırsatlar hem de tehditler sunmaktadır. Uluslararası iş birliği ve bilgi paylaşımı hızlı gelişme ve artan ekonomik büyüme için fırsatlar sağlarken, küresel rekabet özellikle gelişmekte olan ekonomilerdeki girişimciler için ek zorluklar yaratmaktadır. Bu ekonomik küreselleşme süreçlerinden en iyi şekilde yararlanabilmek için girişimcilerin inovasyonlarını artırmak, genel olarak küresel eğilimleri takip etmek ve yerel bağlamlarını güçlendirmek için stratejiler geliştirmeleri gerekmektedir (Brush & Greene, 2017).

1.7. Türkiye’de Girişimcilik: Genel Görünüm

Türkiye, girişimcilik açısından ilginç ve benzersiz bir örnek teşkil etmektedir. Avrupa ve Asya’nın kesişim noktasında yer alması, ülkenin kültürel ve ekonomik yapısının hem doğudan hem batıdan etkilenmesine yol açmıştır. Bu coğrafi konum, Türkiye’yi girişimcilik faaliyetleri için stratejik bir merkez haline getirmiştir. Son yıllarda, ülkenin ekonomik büyümesini destekleyen birçok girişimcilik odaklı program ve politika geliştirilmiştir. Genç ve dinamik bir nüfus, büyüyen bir orta sınıf ve inovasyonu teşvik etmeye yönelik hükümet girişimleri, Türkiye’de girişimciliğin gelişmesini sağlamıştır (Elam vd., 2019).

Bununla birlikte, Türkiye’deki girişimcilik ekosistemi, hala çeşitli yapısal zorluklarla karşı karşıya. Bunlar arasında sermayeye erişim zorlukları, bürokratik engeller ve nispeten zayıf bir girişimcilik ekosistemi bulunmaktadır. Türkiye’de girişimcilik oranı bölgedeki diğer ülkelere göre yüksek olsa da bu girişimlerin hayatta kalma oranları daha düşüktür. Global Entrepreneurship Monitor (GEM) verilerine göre, Türkiye’deki girişimlerin büyük bir kısmı, özellikle erken aşamalarda, hayatta kalmakta zorlanmaktadır. Bu durum, daha kapsamlı ve sağlam bir destek sistemine olan ihtiyacı ortaya koymaktadır (GEM, 2016).

Türk hükümeti, girişimciliği teşvik etmek amacıyla çeşitli programlar başlatmıştır. Teknoparklar, kuluçka merkezleri ve Ar-Ge fonları, yeni kurulan şirketler için önemli destekler sunmaktadır. Ayrıca, girişimciliği teşvik etmek amacıyla vergi indirimleri, hibe programları ve düşük faizli kredi imkanları sunulmaktadır. Bu teşvikler, özellikle yüksek teknoloji sektörlerinde inovatif girişimlerin önünü açmayı hedeflemektedir (Startup Centrum, 2023). Öte yandan, sosyal girişimcilik de Türkiye’de giderek artan bir önem kazanmakta ve birçok girişimci, sosyal ve çevresel sorunlara yenilikçi çözümler getirmeyi amaçlamaktadır (Soysal, 2010).

1.8. Yüksek Teknoloji Sektörlerinde Girişimcilik

Yüksek teknoloji sektörleri, küresel ekonomideki en dinamik ve hızla gelişen alanlardan biridir. Türkiye’de de yüksek teknoloji girişimciliği, giderek daha fazla önem kazanmakta ve bu alanda çeşitli inovasyon odaklı girişimler ortaya çıkmaktadır. Yüksek teknoloji sektörleri, bilgi teknolojisi, biyoteknoloji, yapay zeka, ileri üretim teknikleri gibi yenilikçi alanları kapsamakta ve bu sektörlerdeki girişimcilik, yüksek düzeyde Ar-Ge faaliyetleri ve inovasyonu gerektirmektedir (Lewis vd., 2014).

Yüksek teknoloji girişimciliğinin en belirgin özelliklerinden biri, bilimsel ve teknolojik yeniliklerle yakından ilişkilidir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren girişimciler, genellikle bilim ve teknolojinin ön saflarında yer alır ve pazara yeni çözümler sunmak için çalışırlar. Yüksek teknoloji girişimleri, sadece mevcut pazarları etkilemekle kalmaz, aynı zamanda yeni pazarlar yaratma potansiyeline de sahiptir. Bu yenilik odaklı girişimler, genellikle bilimsel araştırmaları ticari olarak uygulanabilir ürünlere dönüştürmeyi gerektirir (Cansız vd., 2018).

Bunun yanı sıra, yüksek teknoloji girişimciliği büyük sermaye gerektirir. Ar-Ge maliyetleri, özellikle biyoteknoloji, yapay zeka ve ileri üretim teknikleri gibi alanlarda oldukça yüksektir. Bu nedenle, yüksek teknoloji girişimcileri genellikle risk sermayesi, melek yatırımcılar veya hükümet hibeleri gibi dış finansman kaynaklarına başvurur (OECD, 2016). Ancak, Türkiye’deki girişimciler bu tür finansman kaynaklarına erişimde zaman zaman zorluklarla karşılaşmaktadır.

Yüksek teknoloji girişimciliğinin dinamik yapısı, aynı zamanda yüksek düzeyde belirsizlik ve risk içerir. Teknoloji ve piyasa koşulları hızla değişebilir ve bu da girişimciler için büyük fırsatlar yaratırken, aynı zamanda önemli riskler de doğurur. Başarılı yüksek teknoloji girişimcileri, değişen piyasa koşullarına hızla uyum sağlayabilen, esnek ve yenilikçi stratejiler geliştiren bireylerdir (Brush & Greene, 2017).

1.8.1. Yüksek Teknoloji Girişimciliğinde İnovasyon

Yüksek teknoloji girişimciliğinin temelinde inovasyon yatmaktadır. Bu girişimler, yeni teknolojileri geliştirip ticarileştirerek mevcut pazarları değiştirme veya tamamen yeni pazarlar yaratma potansiyeline sahiptir. Yüksek teknoloji sektörlerindeki inovasyon, genellikle üniversiteler, araştırma merkezleri ve endüstri ortakları arasındaki iş birlikleri ile desteklenir. Bu iş birlikleri, inovasyon sürecini hızlandıran ve girişimcilere bilgi, teknik destek ve finansman sağlayan kritik unsurlardır (Dheer ve Lenartowicz, 2020).

Yüksek teknoloji girişimciliği, aynı zamanda Schumpeter'in "yaratıcı yıkım" kavramıyla da yakından ilişkilidir. Yaratıcı yıkım, mevcut pazarların ve iş modellerinin yerini daha yenilikçi ve verimli olanların alması sürecini ifade eder. Yüksek teknoloji girişimcileri, bu süreçte anahtar rol oynar; yenilikçi teknolojiler geliştirerek ekonomideki dengeyi bozarlar ve yeni fırsatlar yaratırlar (Schumpeter, 1934).

Örneğin, yapay zeka ve makine öğrenimi teknolojileri, birçok sektörde yıkıcı yenilikler yaratarak iş yapış biçimlerini kökten değiştirmiştir. Bu teknolojiler, sadece büyük veri analitiği ve otomasyon gibi alanlarda değil, sağlık, eğitim ve finans gibi geleneksel sektörlerde de devrim yaratmıştır. Yüksek teknoloji girişimcileri, bu tür yenilikleri pazara sunarak, ekonomik büyümeyi ve toplumsal refahı artırmaya katkıda bulunur (Zhao, 2005).

1.8.2. Yüksek Teknoloji Girişimciliğinde Kamu Rolü

Yüksek teknoloji girişimciliğini desteklemek, uzun vadeli ekonomik büyüme için kritik bir faktördür ve hükümetler bu alanda önemli bir rol oynar. Girişimcilerin karşılaştığı zorlukları hafifletmek için hükümetler, çeşitli teşvikler ve destek programları sunar. Türkiye’de de yüksek teknoloji girişimciliğini teşvik etmeye yönelik önemli adımlar atılmıştır. Bu kapsamda teknoparklar, kuluçka merkezleri ve Ar-Ge teşvikleri, girişimcilere teknolojilerini geliştirmeleri ve ticarileştirmeleri için kaynaklar sağlamaktadır (Startup Centrum, 2023).

Türkiye’deki hükümet politikaları, özellikle teknoloji girişimciliğini teşvik eden stratejilere odaklanmıştır. KOBİ’ler ve yeni girişimlere sunulan finansman imkanları, teknoloji sektöründe inovasyonu teşvik etmek amacıyla artırılmıştır. Türkiye’de son yıllarda hızla gelişen teknoparklar ve kuluçka merkezleri, girişimciler için bir ekosistem sunmakta ve araştırma-geliştirme faaliyetlerini desteklemektedir (Cansız vd., 2018).

Bununla birlikte, Türkiye’deki yüksek teknoloji girişimcileri, hala sermayeye erişim ve bürokratik zorluklar gibi engellerle zaman zaman karşı karşıya kalmaktadır. Türkiye’nin yerel pazarının sınırlı olması, girişimcilerin uluslararası pazarlara açılmasını gerektirir. Bu durum, teknoloji odaklı girişimlerin büyüme potansiyelini sınırlayabilir ve global rekabet ortamında başarılı olabilmeleri için daha fazla destek gerektirir.

Bu bölümde değinilen noktalar derlendiğinde, Türkiye’de girişimcilik ekosistemi hem fırsatlar hem de zorluklarla dolu bir yapıya sahiptir. Yüksek teknoloji sektörlerindeki girişimciler, inovasyon odaklı faaliyetleriyle hem ulusal hem de uluslararası pazarlarda fark yaratmaktadır. Ancak, girişimcilerin karşılaştığı finansman ve düzenleyici engeller, büyüme potansiyellerini sınırlandırmaktadır. Yüksek teknoloji girişimciliği, hükümetin stratejik destekleriyle birlikte daha geniş bir pazara erişim ve yenilikçi fikirlerin ticarileştirilmesi ile gelişmeye devam edecektir. Bu süreçte devletin ve özel sektörün iş birliği, girişimcilik ekosisteminin sürdürülebilirliğini ve dinamizmini artıracaktır.

1.9. Kadın Girişimciliği: Genişletilmiş Bir İnceleme

Kadın girişimciliği, ekonomik büyümeyi teşvik etme ve toplumsal değişimi hızlandırma potansiyeli ile son yıllarda giderek daha fazla dikkat çeken bir araştırma ve uygulama alanı olarak öne çıkmıştır. Kadın girişimciler, yalnızca yeni girişimler yaratmakla kalmaz, aynı zamanda inovasyonu teşvik ederek istihdam yaratır ve ekonomik çeşitliliğe katkıda bulunurlar (Brush & Greene, 2017). Ancak, kadın girişimcilerin karşılaştığı zorluklar, sıklıkla erkek girişimcilerinkinden farklıdır ve bu zorluklar arasında finansmana erişim, ağların yetersizliği ve kültürel normlarla ilgili engeller yer almaktadır.

Son yıllarda, birçok ülke kadın girişimciliğini desteklemek için politikalar ve programlar geliştirmiştir. Bu politikalar, kadınların iş dünyasında daha aktif bir şekilde yer almasını teşvik etmeyi ve girişimcilik ekosistemindeki cinsiyet adaletsizliğini azaltmayı hedeflemektedir. Kadın girişimciliği, sadece ekonomik katkılarla sınırlı kalmaz, aynı zamanda toplumsal yapının gelişimine ve sosyal adaletin güçlenmesine de önemli katkılarda bulunur.

1.9.1. Kadın Girişimciliğinin Tanımı ve Önemi

Kadın girişimciliği, kadınların ekonomik kalkınmaya katkı sağladığı, yeni işletmeler kurarak ve yönlendirerek istihdam yarattığı bir alan olarak tanımlanabilir. Ekonomik büyümenin hızlandırılmasında, kadın girişimciliğinin kilit bir faktör olduğu bilinmektedir. Özellikle son yıllarda, kadın girişimciliği, sadece ekonomik kalkınmayı desteklemekle kalmamış, aynı zamanda sosyal yeniliklerin de öncüsü olmuştur (Brush & Greene, 2017).

Ahl ve Marlow (2012) tarafından yapılan çalışmalar, kadın girişimciliğinin, toplumsal cinsiyet rollerinin yeniden tanımlanmasına katkıda bulunarak daha kapsayıcı bir iş dünyasının kurulmasına yardımcı olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, kadın girişimciliği ekonomik bir araç olmanın ötesine geçerek sosyal bir dönüşüm aracı olarak da işlev görmektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde, kadın girişimciliği, kadınların

ekonomik bağımsızlığını artırarak toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlama sürecinde kritik bir rol oynamaktadır (Dheer & Lenartowicz, 2020).

1.9.2. Kadın Girişimciliğinin Küresel Perspektifi

Uluslararası düzeyde kadın girişimciliğinin gelişimi ülkeler ve bölgeler arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Global Entrepreneurship Monitor (GEM, 2016) verilerine göre, dünya genelinde girişimcilik faaliyetlerine katılan kadınların oranı yaklaşık %37'dir. Ancak, bu oran gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Kuzey Amerika ve Batı Avrupa gibi gelişmiş ekonomilerde kadın girişimcilerin oranı %40'ın üzerindeyken, Güney Asya ve Afrika gibi bölgelerde bu oran %25'in altına düşmektedir. Bu fark, kadın girişimcilerin karşılaştığı sosyal ve ekonomik engellerin bölgesel çeşitliliğini ortaya koymaktadır.

Brush ve diğerlerinin (2006) yaptığı çalışmalar, küresel olarak kadın girişimciliğinin farklı gelişim seviyelerine sahip olduğunu ve bu farkların büyük ölçüde kültürel, politik ve ekonomik faktörlerden kaynaklandığını belirtmektedir. Gelişmiş ülkelerde kadınlar, daha fazla finansal kaynağa ve ağ desteğine erişebilirken, gelişmekte olan ülkelerdeki kadın girişimciler ihtiyaç odaklı girişimcilik yaparken, finansal kaynaklara erişimlerinde ciddi engellerle karşılaşmaktadır. Bu bağlamda, kadın girişimciliği, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde farklı şekillerde yapılandırılmış ve teşvik edilmiştir.

1.9.3. Kadın Girişimcilerin Karşılaştığı Engeller ve Zorluklar

Kadın girişimciler, iş dünyasında önemli bir yer edinmelerine rağmen, karşılaştıkları zorluklar erkek girişimcilere kıyasla daha belirgindir. Özellikle finansmana erişim, ağ kurma ve toplumsal cinsiyet rolleri, kadın girişimcilerin büyüme potansiyellerini sınırlayan temel faktörler arasındadır. Kanze ve diğerleri (2018), kadın girişimcilerin yatırımcılar tarafından daha az desteklendiğini ve bu durumun cinsiyet temelli önyargılardan kaynaklandığını belirtmektedir. Kadınlar, erkeklere göre daha az risk alıcı ve küçük ölçekli girişimlerle ilişkilendirildiği için, büyük yatırımlara daha az erişim sağlamak ve yenilikçi projelerde düşük temsil oranlarına sahip olmaktadır.

Verheul ve diğerkleri (2012), kadın girişimcilerin finansmana erişim dışında mentorluk, iş dünyasında etkili ağlara katılım ve toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili engellerle mücadele ettiğini vurgulamaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde, kadın girişimciler iş hayatı ve aile sorumluluklarını dengelemek zorunda kalarak işlerini büyütme konusunda dezavantajlı hale gelmektedir. OECD (2016) raporuna göre, kadın girişimcilerin özellikle teknoloji ve inovasyon gibi yüksek büyüme potansiyeline sahip sektörlerde temsil edilme oranı oldukça düşüktür.

1.9.4. Kadın Girişimciliğinin Sektörel Dağılımı ve Yüksek Büyüme Sektörlerine Katılımı

Kadın girişimciliği genellikle hizmet sektörü ve geleneksel iş kollarında yoğunlaşmış durumdadır. OECD (2016) verilerine göre, kadın girişimciler dünya genelinde en çok perakende, gıda hizmetleri ve eğitim gibi sektörlerde faaliyet göstermektedir. Bu sektörlerde kadınlar, yerel ekonomilerin temel taşlarından biri olarak kabul edilse de, teknoloji ve inovasyon gibi yüksek büyüme potansiyeline sahip sektörlerde katılımları daha sınırlıdır.

Lewis ve diğerkleri (2014), kadınların teknoloji sektörüne girmesinin önündeki en büyük engellerden birinin cinsiyet eşitsizliği ve STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) alanlarındaki eğitim fırsatlarına erişim eksikliği olduğunu vurgulamaktadır. Teknoloji odaklı girişimcilikte kadınların düşük temsili, kültürel ve toplumsal engellerin etkisiyle şekillenmektedir. Ancak, son yıllarda bu alandaki kadın temsili artırarak amacıyla hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve çeşitli kurumlar tarafından yoğun çabalar sarf edilmektedir.

Kadınların teknoloji ve inovasyon sektörlerine katılımı, yalnızca bireysel düzeyde değil, aynı zamanda ulusal ekonomiler için de büyük fırsatlar sunmaktadır. Dheer ve Lenartowicz (2020), kadın girişimcilerin bu alanlara entegrasyonunun toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle mücadelede önemli bir strateji olduğunu ve ekonomik büyümeyi

hızlandırabileceğini belirtmektedir. Bu nedenle, kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerine katılımını artırmaya yönelik politikaların geliştirilmesi kritik öneme sahiptir.

1.9.5. Türkiye’de Kadın Girişimciliği

Türkiye’de kadın girişimciliği, son yıllarda artış göstermiştir; ancak uluslararası standartlara göre hala istenen düzeye ulaşamamıştır. TÜİK verilerine göre Türkiye’de kadın girişimci oranı 2002 yılında %13,1 iken 2023 yılında %17,4’e yükselmiştir. Ancak halen dünya ortalamasının (%34) çok gerisinde kalmaktadır. Diğer yandan, Türkiye’de son yıllarda, kadın girişimciler arasında ihtiyaç temelli girişimcilik oranı azalırken, fırsat temelli girişimcilik oranı artmaktadır. (GEM 2018/2019 Raporu). Kadın girişimciler genellikle perakende, gıda ve tekstil gibi sektörlerde yoğunlaşmakta olup, teknoloji ve inovasyon sektörlerinde kadın girişimci sayısı oldukça düşüktür. Kadınların STEM alanlarında yeterince temsil edilmemesi, yüksek teknoloji sektörlerine girişte karşılaştıkları engellerden biridir (Startup Centrum, 2023).

Türkiye’deki kadın girişimcilerin karşılaştıkları en büyük zorluklardan biri, finansmana erişim olarak görülmektedir. Türkiye’nin 2023 yılı Startup Ekosistemi Raporu’na göre, kadın girişimcilerin fonlama ve yatırım almadaki zorlukları dikkat çekmektedir. %17 olan kadın girişimci oranının yanı sıra biyoteknoloji sektöründe bu oranın %47’ye ulaşmasına rağmen, oyun gibi sektörlerde %9 gibi düşük bir oranda kaldığı gözlenmektedir. 2023 yılı içerisinde yapılan 325 yatırımın sadece 70’i, kurucusu kadın olan girişimlere yapılmıştır.

TÜBİTAK, KOSGEB ve İŞKUR gibi devlet kurumları, kadın girişimciler için özel hibe ve kredi programları sunmaktadır; ancak bu desteklerden yararlanan kadın girişimci sayısı sınırlıdır. Dülger (2018), Türkiye’deki kadın girişimcilerin genellikle mikro ölçekli işletmeler kurduklarını ve bu işletmelerin büyüme potansiyelinin sınırlı olduğunu belirtmektedir. Kadınların ayrıca mentorluk, ağ kurma ve iş bağlantıları konusunda da sıkıntılar yaşadığı bilinmektedir.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, kadın girişimciliği teşvik etmek amacıyla 2023 yılında Kadın Girişimciliği İnisiyatifi başlatmış, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü

tarafından **2024 yılının teması “Kadın Girişimciliği / Kadın İstihdamı”** olarak belirlenmiştir. Bakanlığın kadın girişimciliğine odaklanarak girişimcilik ekosistemini güçlendirme ve kadın istihdamını artırmaya yönelik programlarla sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağlama planlarını göstermektedir.

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hayata geçirilen **“Kadın Girişimcilerimizle Güçlü Yarınlar”** platformu, kadın girişimciliğini teşvik etmek, kadınların iş dünyasındaki yerini güçlendirmek ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Platform, kadın girişimcilere yönelik destek mekanizmaları, fon kaynakları, eğitim ve danışmanlık hizmetleri gibi kapsamlı bilgiler sunarak girişimcilerin ihtiyaçlarına cevap vermeyi hedeflemektedir.

Bu bağlamda aşağıdaki tablo, Türkiye’de kadın girişimciliğinin yıllar içerisindeki gelişimini göstermektedir.

Tablo 1. Kadın Girişimci Oranı (2002 ve 2023)

Yıl	İşveren ve Kendi Hesabına Çalışan Girişimci Oranı
2002	%13.1
2023	%17.4

Tablo 2. TÜİK 2023 İşgücü İstatistikleri (15+ yaş, Bin Kişi)

Kategori	Erkek (Sayı)	Erkek (%)	Kadın (Sayı)	Kadın (%)
İşveren	1,293	88.0%	177	12.0%
Kendi Hesabına Çalışan	4,147	81.0%	970	19.0%
Toplam Girişimci (İşveren ve Kendi Hesabına)	5,440	82.6%	1,147	17.4%

Kaynak: TÜİK, 2023 İşgücü İstatistikleri, 15+ yaş, Bin Kişi

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, “Kadın Girişimcilerimizle Güçlü Yarınlar” platformu, <https://kadingirisimci.gov.tr/hakkinda/>

Bu tablo, 2002 ve 2023 yılları arasında kadın girişimci oranındaki artışı ve cinsiyetler arasındaki dağılımı göstermektedir. 2002 yılında kadın girişimci oranı %13,1 iken, 2023 yılında bu oran %17,4'e yükselmiştir. Bu artış, kadınların iş dünyasındaki temsilinin zamanla arttığını göstermektedir.

1.9.8. Kadın Girişimciliğini Destekleyen Ulusal ve Uluslararası Programlar

Kadın girişimciliği, Türkiye’de ve dünyada ekonomik büyüme, sosyal kalkınma ve toplumsal cinsiyet adaleti açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu alanda kadınların karşılaştığı zorlukları aşmak ve onları desteklemek amacıyla birçok ulusal ve uluslararası program yürütülmektedir. Türkiye’de KAGİDER (Kadın Girişimciler Derneği), KADEM (Kadın ve Demokrasi Vakfı) ve ARYA Kadın Yatırım Platformu gibi kuruluşlar, kadın girişimcilerin iş dünyasında daha fazla yer almalarını sağlamak için eğitim, mentorluk ve finansman desteği sunan programlar düzenlemektedir.

KAGİDER, 2002 yılında kurulan ve kadın girişimcileri desteklemeyi amaçlayan Türkiye’nin önde gelen sivil toplum kuruluşlarından biridir. Dernek, kadın girişimcilerin finansal okuryazarlıklarını geliştirmek için çeşitli eğitimler, seminerler ve ağ kurma etkinlikleri düzenlemektedir. KAGİDER, kadınların iş dünyasında daha aktif olabilmeleri için kamu ve özel sektör iş birliği ile girişimcilik eğitimleri sunarken, aynı zamanda kadınların ulusal ve uluslararası ticaret ağlarına katılımlarını artırmayı hedeflemektedir.

KADEM kadın haklarını koruma, geliştirme ve kadınların ekonomik olarak güçlenmelerini sağlama amacıyla faaliyet gösteren önemli bir sivil toplum kuruluşudur. KADEM’in 2015 yılından bu yana yürüttüğü “İnovasyonda Kadın Girişimcilik Kampı” programı, kadın girişimciler için özel olarak tasarlanmış yenilikçi bir girişimcilik kampıdır. Bu program, yüksek teknolojiye inovatif fikirleri olan kadınların girişimcilik yetkinliklerini artırmayı hedeflemektedir. 8 dönemdir başarıyla yürütülen bu girişimcilik kampı, farklı teknoloji dikeylerinde yer alan kadın girişimcileri bir araya getirerek eğitim, mentorluk, network, hibe, tanıtım, yatırımcıyla buluşturma, uluslararası önemli programlara katılma gibi destekler sağlamaktadır. KADEM’in bu programı, kadınların

teknoloji tabanlı iş fikirlerini hayata geçirmelerini sağlamak için önemli bir platform sunmaktadır.

ARYA Kadın Yatırım Platfomu, kadın girişimcilerin yatırım süreçlerinde desteklenmesini amaçlayan ve özellikle kadın yatırımcılarla kadın girişimcileri bir araya getiren bir platformdur. ARYA, kadın girişimcilerin işlerini büyütmeleri için ihtiyaç duydukları mentorluğu, finansmanı ve stratejik yönlendirmeleri sağlamaktadır. Aynı zamanda kadın girişimcilerin yatırım alabilmeleri için gerekli ağ bağlantılarını kurmalarına yardımcı olan ARYA, uluslararası pazarlara açılmaları konusunda da destek sunmaktadır.

Uluslararası düzeyde, WEConnect International ve UN Women, kadın girişimciliğini destekleyen önemli kuruluşlardır. WEConnect International, kadın girişimcilerin küresel tedarik zincirlerine erişimini artırmak ve kadın liderliğindeki işletmelerin büyümesini desteklemek amacıyla çalışan bir kuruluştur. WEConnect, kadın girişimcilerin uluslararası iş ağlarına katılımını teşvik ederek işlerini küresel düzeyde genişletmelerine yardımcı olmaktadır.

UN Women ise toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etme ve kadınların ekonomik güçlenmelerini sağlama amacıyla dünya genelinde projeler yürütmektedir. UN Women tarafından hayata geçirilen girişimler, kadın girişimcilerin uluslararası ticaret ağlarına katılımını kolaylaştırmakta ve işlerini büyütmeleri için finansal destekler sunmaktadır. Kadınların iş gücüne katılımını artırmak amacıyla düzenlenen bu programlar, kadınların ekonomik ve sosyal hayatta daha güçlü bir yer edinmelerine yardımcı olmaktadır.

Bu programlar, kadın girişimciliğinin gelişimine önemli katkılarda bulunmaktadır.

1.9.9. Türkiye’de Yüksek Teknoloji Sektörlerinde Kadın Girişimciliği

Türkiye’de kadın girişimciliği, daha çok geleneksel sektörlerde yaygın olmasına rağmen, teknoloji ve inovasyon alanlarında da gelişim göstermektedir. Yüksek teknoloji sektörlerinde kadınların yer alması, ekonomik büyüme için büyük önem taşımaktadır. Türkiye’de bu sektördeki kadın girişimcilerin sayısı henüz yeterli düzeyde olmasa da,

devlet destekli projeler ve sivil toplum kuruluşlarının girişimleri bu alandaki katılımı artırmayı hedeflemektedir. **KOSGEB** ve **TÜBİTAK** gibi kuruluşlar, yüksek teknoloji girişimciliğini teşvik etmek amacıyla kadınlara yönelik özel programlar ve destekler sunmaktadır.

Kısaca kadın girişimciliği, Türkiye’de ve dünya genelinde ekonomik büyüme ve toplumsal cinsiyet adaletinin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Ancak, kadın girişimcilerin karşılaştıkları engellerin ortadan kaldırılması için daha fazla politik desteğe ve mentorluk imkanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Kadın girişimciliğinin özellikle teknoloji ve inovasyon sektörlerinde gelişimini desteklemek hem toplumsal cinsiyet adaleti hem de ekonomik kalkınma açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, Türkiye’de ve küresel düzeyde kadın girişimciliğine yönelik programların daha yaygın hale getirilmesi ve bu alandaki mevcut engellerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

1.9.10. Kadın Girişimcilerin İhtiyaçlarını Ortaya Çıkaran Literatür Örnekleri

Kadın girişimcilerin ihtiyaçlarını ve karşılaştıkları zorlukları tespit etmeye yönelik gerçekleştirilen araştırmaların çeşitli örneklerine dair kapsamlı bir literatür incelemesi aşağıda sunulmuştur. Türkiye’deki kadın girişimcilerin sorunlarını ve ihtiyaçlarını ele alan farklı çalışmaları içeren tabloda, her bir çalışmanın adı ve öne çıkan bulgular detaylı bir şekilde açıklanmaktadır.

Tablo 3. Kadın Girişimcilerin İhtiyaçlarını Ortaya Çıkaran Literatür Örnekleri

Çalışma Adı	Bulgu
Bartın İlindeki Kadın Girişimcilerin Sorunları ve Çözüm Önerileri (Morkoç, 2022)	- Kadınların iş-yaşam dengesi konusundaki deneyimleri girişimcilik yeteneklerini geliştirmiştir. - Türk toplumunda kadınların çocuk bakımıyla ilgilenmesi beklentisi, girişimcilik deneyimlerini olumsuz etkilemektedir. - Çocuk sayısı arttıkça, kadın girişimciler kariyer hedeflerini geri plana atmış ve zorluklar yaşamışlardır. Çocuğu olmayan

Çalışma Adı	Bulgu
	girişimciler, daha az sorun yaşamakta ve var olan sorunlarla daha kolay başa çıkmaktadır. • Katılımcıların girişimcilikte yaşanan sorunlar ölçeği puanlarında, ailede girişimci olma durumu istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermektedir. Ailede girişimci olanlar, girişimcilik desteğinden daha fazla yararlanmaktadır.
Kadın Girişimcilerin Sorunları (Ersezer, 2019)	• Kadın girişimciler işyerlerini kurarken en çok pazarda yeterince tanınmama, kiraların yüksekliği ve uygun eleman temin edememe gibi sorunlar yaşamaktadır. • Kadın girişimciler işyerlerini kurduktan sonra en çok kredi almada zorluk, borç ödemeleri ve vergi ödemeleri, müşteriler tarafından kabul edilmeme / muhatap olarak görülmemesi gibi sorunlar yaşamaktadır.
Kadın Girişimciliği ve Karşılaştıkları Sorunlar: Çanakkale İli Örneği (Açıl, 2018)	• Araştırma sonuçlarına göre kadınlar girişimcilikte; faaliyet öncesinde ve faaliyet sırasında en fazla bilgi eksikliği ve toplumsal konularda sorun yaşamaktadır. • Ayrıca ekonomik anlamda özgürlüğü olmayan özellikle ev hanımı ve işsiz kadınların girişimcilikte çok daha fazla sorun yaşadıkları görülmektedir. • Elde edilen verilere göre, sorun yaşama durumu yaşa göre farklılık göstermektedir. 50 yaşından büyük kadınların diğerlerine göre daha fazla sorun yaşadığı belirlenmiştir. • Evli kadınların daha fazla sorun yaşadıkları görülmektedir. • Analiz neticesinde çocuğu olan kadınların, olmayanlara göre çok daha fazla sorun yaşadıkları belirlenmiştir.
Kadın Girişimciliği: Erzurum İlinde Bir	• Erzurum'daki hâkim kültürün kadınları girişimci olmaya teşvik etmemesi ve kadın

Çalışma Adı	Bulgu
Uygulama (Tulan ve Türko, 2018)	girişimciler için yeterli destek mekanizmalarının olmaması, • Kadın girişimcilerin işletmecilik konusundaki bilgi ve becerilerini artırmaya yönelik kurslar ve sertifika programları yürütülmesi, • Kadın girişimcilere planlama ve organizasyon süreçlerinde teknik destek sağlanması, • Kadın girişimcilerin başarı hikayeleri topluma daha çok sunulması gerektiği görülmektedir.
Kadın Girişimcilerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri - Tr71 Düzey 2 Bölgesi Üzerine Bir Uygulama (Çelik, 2018)	Kadın girişimcilerin karşılaştığı zorluklar: • Sermaye temini sorunu gibi finansal sorunlar • Bürokratik işlemlerden kaynaklanan sorunlar • Deneyimsizlik, bilgi eksikliği • Sektörde tanınmamış olmak • Sektördeki erkek hakimiyetinden ötürü sorun yaşama • İş kadınlığına çevrenin olumsuz bakışı
Güçlü Kadınlar: Türkiye’de Kadının Girişimciliği (Güven ve Kaygın, 2018)	Türkiye’de (Marmara Bölgesinde) kadın girişimcilerin karşılaştığı sorunlar; • Finansal sorunlar • Pazardan kaynaklanan sorunlar • Rakiplerin engellemesi • Değer yargıları • Ticari tecrübe eksikliği • Güvensizlik • Başarısızlık beklentisi • Kadın girişimcilerin kadın olmaktan kaynaklı yaşadığı sorunlar
Türkiye’de Kadınları Girişimciliğe Yönelten Faktörler, Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Arslan ve Toksoy, 2017)	• Kadın girişimcilerin firmalarını kurarken karşılaştığı zorluklar: bürokratik işlemler, uygun eleman ve materyal temini, toplumun geleneksel baskısı • Kadın girişimcilerin bürokratik işlemler konusunda deneyimsizliği ve bilgi eksikliği • Kadın girişimcilerin finans kuruluşlarından kredi kullanımında karşılaştığı engeller

Çalışma Adı	Bulgu
Türkiye’de Kadın Girişimciliği ve Girişimci Kadınların Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma (Özyılmaz, 2016)	• Kadın girişimcilerin işlerini yürütürken en çok finansman ve bürokratik işlemler konusunda sorun yaşadığı tespit edilmiştir. • Kadın girişimcilerin aile yaşantılarında fiziksel ve zihinsel yorgunluk yaşamak, kendilerine yeterli zamanı ayıramamak gibi sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. • Kadın girişimcilerin aile ve sosyal yaşantılarında karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde genellikle kadınlara has özelliklerden kaynaklı sorun yaşadıkları görülmüştür.
Türkiye’de Kadın Girişimciliğinin Serüveni: Başarı Mümkün Mü? (Gül ve Altındal, 2016)	Kadın girişimcilerin yaşadığı zorluklar: • Kadın girişimcilerin karşılaştığı kültürel dirençler • Önyargılar ve ayrımcılık • Ekonomik kaynaklara erişimde yaşanan engeller • Kadın istihdamının önündeki yapısal sorunlarının görmezden gelinmesi • Kadın girişimciliğini desteklemeye yönelik politika, program ve uygulamaların sınırlı başarı düzeyi
Türkiye’de Kadın Girişimciler: Engeller ve Fırsatlar Bağlamında Bir Değerlendirme (Soysal, 2010)	Kadın girişimcilerin cinsiyet kaynaklı yaşadığı problemler: • Sermaye eksikliği • Toplumun geleneksel inanç ve baskısı • Cinsiyete dayalı rol ayrımcılığı • Cinsel ve duygusal taciz • Cam tavan engeli • Sosyal pozisyon ve iletişim eksikliği • Güvensizlik, tecrübe eksikliği ve başarısızlık beklentisi • Rol çatışması • Eğitim düzeyinin düşük olması • Girişimcilikte rol modellerinin eksik olması

Kaynak: *İnovasyonda Kadın (2023), sosyal etki analizi kapsamında yapılan çalışmalardan alınmıştır.*

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, kadın girişimciliği ekosisteminde literatürde sıklıkla karşılaşılan sorunların genel olarak benzer temalar etrafında şekillendiği görülmektedir.

Bu sorunlar arasında şunlar öne çıkmaktadır:

- Toplumun geleneksel inanç ve baskıları,
- Cinsiyete dayalı rol ayrımları,
- Kadın girişimcilerin pazarda yeterince tanınmaması,
- Finansal sıkıntılar (özellikle fon ve sermaye bulma konusunda yaşanan zorluklar),
- Bilgi ve deneyim eksikliği,
- Kadın girişimciler için uygun koşullar ve destek mekanizmalarının yetersizliği,
- Bürokratik süreçlerden kaynaklanan zorluklar.

2. BÖLÜM: DEĞİŞKENLER ARASI İLİŞKİLER

Bu bölümde, kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerindeki faaliyetlerinde karşılaştıkları zorlukların teorik dayanakları ve bu zorlukların girişimcilik süreçlerine etkilerini anlamak amacıyla geliştirilen hipotezlerin temelleri ele alınmıştır. Literatürdeki bulgular ve bu çalışmada kullanılan anket verileri doğrultusunda, kadın girişimcilik ekosistemindeki sorunların analizi yapılmış ve bu analizlerden hareketle hipotezler yapılandırılmıştır.

Kadın girişimcilerin finansmana erişimi, mentorluk ve danışmanlık hizmetleri, tanıtım ve hızlandırma programlarına katılım, altyapı ve malzeme erişimi gibi faktörlerin girişim seviyeleri üzerindeki etkileri, literatürde geniş bir yer bulmakla birlikte, bu faktörlerin birbirleriyle etkileşimleri ve sonuçları yeterince derinlemesine incelenmemiştir. Bu çalışma, mevcut literatürden elde edilen bilgiler doğrultusunda bu boşlukları doldurmayı ve hipotezler aracılığıyla kadın girişimcilerin ihtiyaçlarını daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Her bir hipotez, ilgili literatür ve teorik çerçeve temel alınarak geliştirilmiş, kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerinde karşılaştıkları zorlukların girişimcilik süreçlerindeki etkilerini ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Hipotez 1: Kadın girişimcilerin finansmana erişimi ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Kadın girişimcilerin finansman erişimi, girişimlerinin büyüme ve gelişiminde kritik bir role sahiptir. Literatürde, kadın girişimcilerin erkeklere kıyasla daha düşük oranlarda finansman elde ettikleri ve bu durumun onların girişim seviyelerini doğrudan etkilediği belirtilmektedir (Brush vd., 2004). Çalışmalar, finansman eksikliğinin girişimcilerin işlerini büyütmesini engellediğini ve özellikle kuluçka ya da ileri seviyeye geçişte zorluk yarattığını göstermektedir. Bu hipotez, kadın girişimcilerin finansman puanları ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmeyi amaçlamaktadır.

Hipotez 2: Kadın girişimcilerin girişimlerinin tanıtımı ve hızlandırma programlarına erişim algıları ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tanıtım ve hızlandırma programlarına erişim desteği, kadın girişimcilerin işlerini duyurması ve müşteri kitlesini genişletmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Literatürde, pazarlama faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesinin girişimlerin daha ileri aşamalara ulaşmasını sağladığı belirtilmiştir (Hisrich ve Brush, 1984). Ancak kadın girişimcilerin, özellikle erkek egemen sektörlerde, yeterli tanıtım ve pazarlama desteği alamadıkları vurgulanmaktadır. Bu hipotez, tanıtım ve hızlandırma programlarına erişim desteği algısının girişim seviyeleri üzerindeki etkisini değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Hipotez 3: Kadın girişimcilerin danışmanlık, mentorluk ve eğitime erişim zorluğu ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Danışmanlık, mentorluk ve eğitim desteği, girişimcilerin işlerini büyütmeleri ve sürdürülebilir bir şekilde yönetmeleri için kritik öneme sahiptir. Literatürde, kadın girişimcilerin danışmanlık ve mentorluk hizmetlerinden yeterince faydalanamadıkları ve bu durumun iş geliştirme süreçlerini olumsuz etkilediği belirtilmiştir (Brush ve Greene, 2017). Özellikle teknik, operasyonel ve iş süreçleri danışmanlıkları, kadın girişimcilerin stratejik karar alma kapasitelerini artırmakta ve girişim seviyelerinin ilerlemesine katkı sağlamaktadır. Bu hipotez, kadın girişimcilerin danışmanlık, mentorluk ve eğitim hizmetlerine erişim zorluklarının, girişim seviyelerindeki ilerlemeleri nasıl etkilediğini analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Hipotez 4: Kadın girişimcilerin malzeme ve ekipman ile araştırma altyapılarına erişimi ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Malzeme ve ekipmana erişim ile araştırma altyapıları, özellikle yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimciler için inovasyon süreçlerinin temel taşı oluşturur. Araştırmalar, kadın girişimcilerin laboratuvar, prototipleme atölyeleri ve diğer teknik altyapılara erişimde zorluklar yaşadığını ve bu durumun girişimlerinin büyümesini yavaşlattığını ortaya koymaktadır (Brush vd., 2001). Araştırma altyapılarına erişimdeki

zorluklar, kadın girişimcilerin ürün geliştirme ve pazara sunma süreçlerini sekteye uğratmaktadır. Bu hipotez, kadın girişimcilerin malzeme, ekipman ve altyapı erişimlerinin girişim seviyeleri üzerindeki etkisini incelemeyi hedeflemektedir.

Hipotez 5: Kadın girişimcilerin sosyal algıları ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Kadın girişimcilerin sosyal algıları, iş geliştirme süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları ve elde ettikleri başarıları büyük ölçüde etkileyebilir. Sosyal algılar, kadın girişimcilerin iş ortamlarındaki cinsiyet eşitsizliği algılarını, dayanışma duygusunu ve girişimcilik ekosistemindeki destek mekanizmalarına yönelik bakış açılarını içermektedir. Literatürde, kadın girişimcilerin erkek egemen sektörlerde karşılaştıkları sosyal engellerin, girişim seviyelerini doğrudan etkileyen önemli bir faktör olduğu belirtilmektedir (Dheer ve Lenartowicz, 2020). Bu hipotez, kadın girişimcilerin sosyal algılarının iş başarısı ve girişim seviyeleri üzerindeki etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

3. BÖLÜM: YÖNTEM

Bu çalışmada, Türkiye’deki kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerinde karşılaştıkları zorlukları ve girişimcilik süreçlerinde ihtiyaç duydukları destekleri anlamak amacıyla İstanbul’da gerçekleştirilen girişimlere ulaşılmaya çalışılmış ve bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Anket, inovasyon ve teknoloji odaklı kadın girişimcilerin yaşadıkları deneyimleri değerlendirmek ve belirli hipotezleri test etmek üzere tasarlanmıştır.

Örneklem

Anket çalışması, KADEM (Kadın ve Demokrasi Vakfı) tarafından 2015 yılından bu yana düzenlenen “**İnovasyonda Kadın Projesi**” sosyal etki ölçüm çalışmaları kapsamında yapılmıştır. İlgili kişilere ulaşabilmek için gerekli bilginin alınmasına yönelik izin belgesi **EK 4.’de** yer almaktadır. Çalışmanın örneklemini, İstanbul’da bulunan kadın girişimciler arasından seçilmiştir. Toplamda, 2.670 kadın girişimci bu programa başvurmuş, girişimcilik kampına katılıp destek almaya hak kazanan 207 kadın girişimci arasından çoğunluğu finalist olan ve halen girişimlerini sürdüren 44 katılımcıya ulaşılmıştır. Ancak, bazı girişimcilerin girişimlerini devam ettirmemesi veya ulaşılabilir olmamaları nedeniyle örneklem boyutu sınırlı kalmıştır. Bu durum, çalışmanın genel sonuçlarının yorumlanmasında dikkate alınması gereken önemli bir kısıttır.

Örnekleimde yer alan kadın girişimciler, bilişim, sağlık, biyoteknoloji, savunma sanayi, tarım teknolojisi, tekstil, sürdürülebilirlik ve çevre teknolojileri gibi farklı teknoloji dikeylerinde faaliyet göstermektedir. Bu çeşitlilik, kadın girişimcilerin yalnızca belirli bir sektörde değil, geniş bir spektrumda inovatif iş modelleri geliştirdiklerini ortaya koymaktadır.

Katılımcılar girişimcilik yolculuklarında farklı aşamalarda yer almakta olup, çoğunlukla ön kuluçka ve kuluçka aşamalarında bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, girişimlerini kurma ve büyütme süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar, kadın girişimcilerin çeşitli ihtiyaçlara

sahip olduklarını göstermektedir. Bu örneklemin çeşitliliği, anket bulgularının geniş bir perspektifte değerlendirilmesine olanak tanımaktadır.

Bu kapsamda yapılan anket çalışması, kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerinde karşılaştıkları zorlukların ve ihtiyaçlarının belirlenmesi için güçlü bir veri seti sağlamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Veriler, KADEM (Kadın ve Demokrasi Vakfı) tarafından hazırlanan anket aracılığıyla toplanmıştır. Anket, kadın girişimcilerin karşılaştıkları zorlukları, iş süreçlerindeki stratejik ihtiyaçları, mentorluk ve finansman erişimi gibi temel konuları anlamayı hedefleyen kapsamlı bir çalışma olarak tasarlanmıştır.

Anket, kadın girişimciliği ve yüksek teknoloji sektörleri üzerine yapılan kapsamlı bir literatür taraması ve uzman saha profesyonellerinin geri bildirimleri doğrultusunda geliştirilmiştir. Bu süreçte Brush et al. (2006), Kelley et al. (2011) ve Cansız, Kurnaz ve Yavan (2018) gibi çalışmalar, anketin tasarımında önemli bir referans noktası oluşturmuştur. Örneğin, Brush ve Kelley'nin çalışmaları, girişimcilik ekosistemindeki mentorluk, finansmana erişim ve teknik altyapıya yönelik ihtiyaçları ortaya koyarken; Cansız ve arkadaşlarının araştırması, yenilik merkezleri ve girişimcilik faaliyetleri için gerekli olan temel unsurları ele almıştır.

Anket soruları, kadın girişimciliği ve yüksek teknoloji sektörleri üzerine yapılmış akademik çalışmalar ve saha deneyimlerinden elde edilen bulgular doğrultusunda geliştirilmiştir. Literatürde yer alan kaynaklar ve uzman görüşleri bu sürecin temelini oluşturmuştur. Örneğin, Dülger'in (2018) çalışması, Türkiye'de kadın girişimciliğinin geliştirilmesi için eğitim ve beceri desteği, finansal destek, teknik danışmanlık, prosedürlerin sadeleştirilmesi ve piyasa koşullarına ilişkin bilgilendirme gibi temel alanlara odaklanmıştır. Bu öneriler, kadın girişimcilerin deneyimlerini anlamaya yönelik soruların geliştirilmesinde rehberlik etmiştir. Özellikle özsaygı, yaratıcılık, planlama gibi girişimcilik niteliklerini ölçmeye yönelik ifadeler, bu çalışmadan esinlenerek ankete dahil

edilmiştir. Benzer şekilde, Cansız ve ekibinin (2018) girişimcilik ekosistemine yönelik çalışmaları, kadın girişimcilerin devlet destekli programlara erişim, girişimcilik eğitimleri ve iç pazara erişim konularında karşılaştıkları zorlukları ele almıştır. GEM ve GEDI raporlarında yer alan bulgular ışığında, kadın girişimcilerin bu alanlardaki deneyimlerini değerlendirmek amacıyla sorular hazırlanmıştır. Anketin tasarımı sırasında bu tür uluslararası değerlendirmelerden yararlanılarak soruların kapsamlı ve hedef odaklı olması sağlanmıştır.

Anketin oluşturma sürecinde ayrıca yenilik merkezlerine yönelik faaliyetlerin analiz edildiği modellerden de faydalanılmıştır. Yenilik merkezlerinde yürütülen finansmana erişim, teknik destek, iş koçluğu, mentorluk, strateji geliştirme ve dijitalleşme gibi faaliyetler, soruların temelini oluşturmuştur. Bu alanların girişimcilik süreçlerinde oynadığı kritik rol göz önünde bulundurularak, kadın girişimcilerin bu alanlardaki ihtiyaçlarını anlamaya yönelik ifadeler anket formuna dahil edilmiştir.

Ayrıca, soruların geliştirilme sürecinde uzmanlardan alınan geri bildirimler ve kadın girişimcilerle yapılan ön görüşmelerden elde edilen geri bildirimler önemli bir rol oynamıştır. Örneğin, pilot görüşmelerde kadın girişimcilerin sıklıkla dile getirdiği “mentorluk hizmetleri” ve “araştırma altyapılarına erişim” konuları, soruların içerik ve kapsamını şekillendirmiştir. Bu yaklaşım, anketin hem akademik temellere dayandırılmasını hem de girişimcilik pratiğine uygun bir yapıya kavuşmasını sağlamıştır. Literatür taramasından elde edilen bulgular ve saha çalışmaları birleştirilerek anketin geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmıştır. Bu çerçevede, Brush et al. (2006) ve Kelley et al. (2011) gibi uluslararası çalışmalardan da faydalanılmış ve anket soruları, kadın girişimcilerin karşılaştıkları zorlukları ve ihtiyaçlarını kapsamlı bir şekilde analiz edecek şekilde tasarlanmıştır. Bu süreçte, sorular hem içerik hem de biçim açısından dikkatle değerlendirilmiş ve nihai formuna ulaştırılmıştır. Bunun yanı sıra, anket sorularının tasarımında Türkiye’nin girişimcilik ekosistemi üzerine yapılan yerel çalışmalar (örneğin, Dülger, 2018; GEM raporları) ve girişimcilik uzmanlarının önerileri de dikkate alınmıştır. Böylece, hem teorik hem de pratik açıdan güçlü bir veri toplama aracı oluşturulmuştur.

Veriler, 45 sorudan oluşan bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Sorular, çoktan seçmeli ve 5’li “Likert Ölçeği”ne göre (5=Kesinlikle Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 3=Kararsızım/Orta, 2=Katılmıyorum, 1=Kesinlikle Katılmıyorum) hazırlanmıştır. Bu çerçevede, katılımcılardan, kendilerine en uygun gelen seçeneği belirterek değerlendirme yapmaları istenmiştir. Katılımcılar, anket sorularına 1-5 arasında derecelendirme yaparak cevap vermiştir. Dijital ortamda gerçekleştirilen veri toplama süreci, katılımcıların kolayca erişim sağlayarak görüşlerini paylaşımlarına olanak tanımıştır. Bu yöntem, kadın girişimcilerin yaşadığı deneyimlerin daha etkili bir şekilde analiz edilmesini sağlamıştır. Anketin soruları, kadın girişimcilerin iş süreçlerinde karşılaştıkları operasyonel, finansal ve stratejik zorlukları kapsamaktadır. Sorular arasında mentorluk ihtiyacı, pazarlama stratejileri geliştirme, finansman bulma, yatırımcılarla buluşma gibi çeşitli temalar yer almaktadır. Anket, çoktan seçmeli ve puanlama bazlı sorular içermektedir. Bu, katılımcıların karşılaştıkları zorlukların hem nicel hem de nitel analizine olanak tanımaktadır. Anket Soruları **EK 3.’de** yer almaktadır.

Toplamda 6 bölümden ve 45 sorudan oluşan anketin bölümleri şu şekildedir:

1. Giriş Soruları (girişimlerin durumunu ve temel problemlerini anlamaya yönelik sorular) – 6 soru
2. Danışmanlık, Mentorluk ve Eğitim – 11 soru
3. Malzeme ve Ekipman ile Araştırma Altyapılarına Erişim – 5 soru
4. Girişimin Tanıtımı ve Hızlandırılması – 5 soru
5. Sermaye ve Fona Erişim – 14 soru
6. Sosyal Konular – 4 soru

Anket, girişimcilerin finansmana erişim, mentorluk ve danışmanlık ihtiyaçları, işlerini tanıtmaya süreçleri, yatırımcılarla buluşma fırsatları ve sosyal konular gibi girişimcilik ekosisteminin çeşitli yönlerini ele almıştır. Anket soruları, kadın girişimcilerin yaşadığı zorluklar hakkında veri toplanmasına olanak tanımıştır.

Veri toplama aracının güvenilirliğini test etmek için iç tutarlılık analizi ve faktör yapısını test etmek için faktör analizi yapılmıştır. Buna göre ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa) $\alpha=0,909$ olarak tespit edilmiş; Guttman Lambda değerleri ($\lambda_2=0,923$ ve $\lambda_3=0,909$) ve yarıya bölüm güvenirliliği (0,789 ve 0,913)

dikkate alınarak iç tutarlılığın uygun olduğu değerlendirilmiştir. Ayrıca veri toplama aracının faktör analizi gerçekleştirilmiş ve ölçeğin 6 faktörlü yapı ile toplam varyansın %67'sini açıkladığı görülmüştür. Örneklem yeterliliği testinde KMO (0,527) ve Bartlett Testi (1257,75; $p < 0,001$) dikkate alınmış ve yeterli olduğu saptanmıştır.

Kısıtlar

Bu çalışma, İstanbul'da yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimcileri hedeflemiştir. Ancak, Türkiye genelinde yüksek teknoloji sektöründe kadın girişimcilerin oranı oldukça düşük seviyelerde olduğundan, örneklem seçimi 'İnovasyonda Kadın' girişimcilik programına katılan sınırlı sayıdaki girişimciyle sınırlandırılmıştır. Program kapsamında toplam 207 girişimciye bulunmaktadır, ancak bazı girişimcilerin girişimlerini devam ettirmemesi veya ulaşılamaması nedeniyle toplamda 44 katılımcıyla ulaşılabilmiş ve çalışma bu girişimcilerle yürütülmüştür. Bu durum, çalışmanın örneklem boyutunu sınırlamış ve bulguların genelleştirilme kapasitesini kısıtlamıştır.

4. BÖLÜM: ANALİZ VE BULGULAR

Analiz

Analiz için aşağıdaki süreç izlenmiştir.

Frekans Dağılımları: Ankete verilen yanıtların dağılımı, frekans analizleri ile değerlendirilmiş ve her bir sorunun yanıtları yüzdelik oranlarla sunulmuştur. Bu yöntem, kadın girişimcilerin en sık karşılaştığı zorlukların ve ihtiyaçların hangi alanlarda yoğunlaştığını belirlemek için kullanılmıştır.

Betimsel İstatistikler: Katılımcıların genel eğilimlerini anlamak amacıyla, betimsel istatistik yöntemlerinden yararlanılmıştır. Katılımcıların yaşadıkları sorunlar ve belirtilen ihtiyaçlar yüzdelik olarak ifade edilerek, genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Grafik ve Tablolar: Anket sonuçları, görsel araçlarla desteklenerek bulguların daha açık ve anlaşılır bir şekilde sunulması sağlanacaktır. Bu sayede verilerin değerlendirilmesi ve yorumlanması kolaylaştırılacaktır.

Bulgular

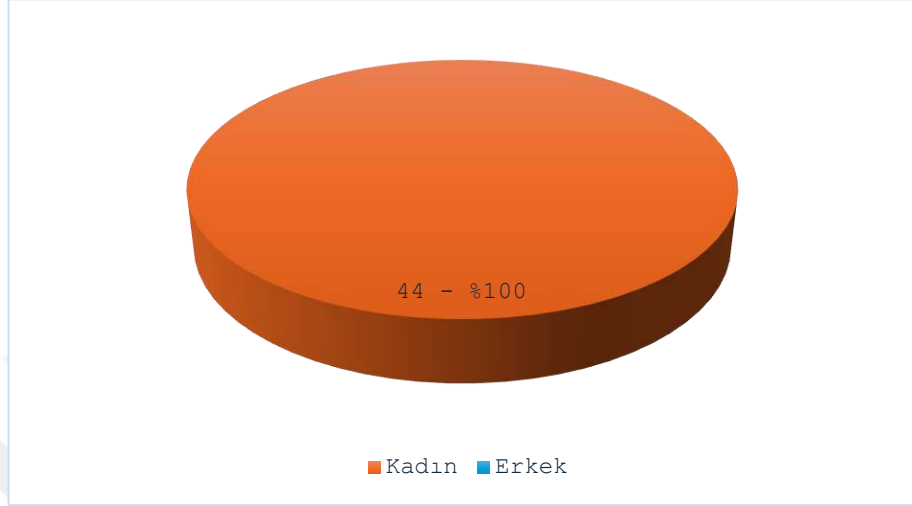
Ankette yer alan her bir soru, ayrı ayrı analiz edilmiş ve bulgular, tablolar ve grafiklerle desteklenerek görsel olarak ifade edilmiştir. Böylece, kadın girişimcilerin yaşadıkları sorunlar ve ihtiyaçlar daha anlaşılır bir şekilde ortaya konmuştur.

Sorular arasındaki ilişkiler, kadın girişimcilerin farklı girişimcilik seviyelerinde yaşadığı zorlukların çeşitliliğini ve hangi destek alanlarının öncelikli olduğunu analiz etmek için incelenmiştir.

4.1. Giriş Soruları

Soru 1: Cinsiyetiniz:

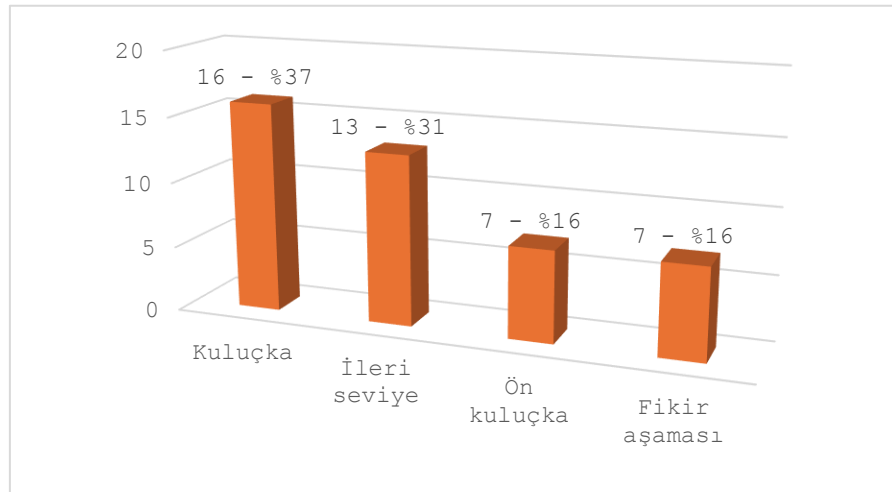
Tablo 4. Katılımcı Kitlesinin Cinsiyet Oranı

Toplamda 44 kişiden oluşan katılımcı kitlesinin **tamamı kadınlardan** oluşmaktadır.

Soru 2: Girişiminiz hangi seviyededir?

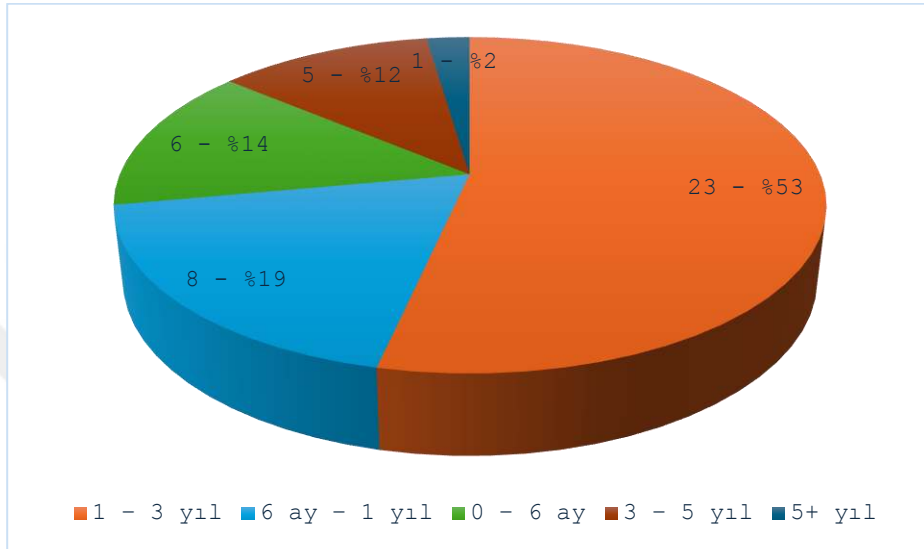
Tablo 5. Katılımcı Kitlesinin Girişim Seviyeleri

Katılımcıların %37'si girişimlerinin **kuluçka** aşamasında olduğunu ifade ederken, %31'i **ileri seviye**, %16'sı ön kuluçka ve %16'sı ise henüz fikir aşamasında olduğunu belirtmektedir.

Soru 3: Mevcut girişiminizin olduğu aşamaya ne kadar zamanda geldiniz?

Tablo 6. Katılımcı Kitlesinin Girişim Aşamasına Geldiği Yıl

Katılımcıların %53'ü girişimlerinin mevcut seviyesine 1-3 yıl içerisinde ulaştıklarını ifade ederken, %19'u bu sürecin 6 ay ile 1 yıl arasında gerçekleştiğini, %14'ü ise 0-6 ay gibi kısa bir sürede bu aşamaya geldiklerini belirtmiştir. Bunun yanı sıra, %12'si 3-5 yıl arasında, %2'si ise 5 yıldan daha uzun bir sürede bu seviyeye ulaştığını ifade etmiştir.

Soru 4: Kadın girişimci olarak yüzleşmekte olduğunuz en büyük problemler nelerdir?

Tablo 7. Katılımcı Kitlesinin Yüzleştiği Problemler

Seçenek	Frekans
Yatırım, destek ve fonlama ihtiyacı	36
Yatırımcılarla buluşma zorlukları	22
Yatırımcıların girişimcilik alanında farkındalıklarının az olması	21
Uluslararası start-up etkinliklerine katılımı yaşanan zorluklar	21

Network eksikliği	19
Teknik / akademik danışman / mentor ihtiyacı	18
Girişimciliğin erkek egemen bir alan olarak görülmesi	17
Ar-Ge çalışmaları için malzeme ve ekipmana erişim zorluğu	17
Araştırma altyapılarına (kuluçka merkezi, prototipleme atölyeleri, araştırma merkezleri vb.) giriş zorluğu	16
Operasyonel / işletmesel danışman / mentor ihtiyacı	16
Pazarlama stratejisi	15
Bürokratik ve yasal engeller	14
Girişimin tanıtımında yaşanan zorluklar	13
İş stratejisi	10
Müşteri devamlılığını sağlayamamak	9
IT sorunları	7
Eğitim ihtiyacı	4
Aile ile ilgili problemler	4

44 kadın girişimciye karşılaştıkları en büyük zorluklar sorulduğunda, yatırım, destek ve fonlama ihtiyacı en sık dile getirilen sorunlar arasında yer almıştır. Bunun yanı sıra, yatırımcılarla buluşma zorlukları, yatırımcıların girişimcilik alanındaki farkındalıklarının düşük olması ve uluslararası start-up etkinliklerine katılımında yaşanan sıkıntılar da öne çıkan konular arasında yer almaktadır. Bu bulgular, kadın girişimcilerin yatırıma erişim gibi ortak sorunlarla karşı karşıya olduklarını ve bu alanlarda daha fazla desteğe ihtiyaç duyduklarını açıkça ortaya koymaktadır.

Soru 5: Çoğunlukla çalıştığınız / tanıştığınız kadın girişimciler hangi aşama girişimcilerdir?

Katılımcıların **%42'si** çalıştığı / tanıştığı kadın girişimcilerin çoğunlukla **kuluçka** aşamasında olduğunu belirtirken **%30'u ön kuluçka**, **%16'sı** ileri seviye ve **%12'si** fikir aşamasında olduğunu ifade etmektedir.

Soru 6: Etkin kadın girişimcilerin sayısını ve niteliğini artırmak için aşağıdaki destek konularından en önemli gördüğünüz 3 tanesini işaretleyiniz.

Tablo 8. Girişimciler için En Önemli Destek Konuları

Seçenek	Frekans
Yatırım, destek ve fonlama	34
Networking	21
Ar-Ge çalışmaları için malzeme ve ekipman	19
Danışmanlık ve mentorluk	19
Yatırımcılarla buluşma	13
Araştırma altyapılarına erişim	11
Girişim tanıtım kampanyaları	7
Eğitim	5
Farkındalık ve ilham kampanyaları	4

Katılımcılara, etkin kadın girişimcilerin sayısını ve niteliklerini artırmak için en önemli destek alanları sorulduğunda, öncelikli olarak yatırım, destek ve fonlama ihtiyaçlarının giderilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, networking, Ar-Ge çalışmaları için malzeme ve ekipman temini, danışmanlık ve mentorluk hizmetleri de öne çıkan destek alanları arasında yer almıştır. Bu bulgular, kadın girişimcilerin gelişimlerini sağlamak için hangi alanlarda yoğunlaşılması gerektiğini ve bu alanlarda sunulacak desteklerin önemini açıkça ortaya koymaktadır.

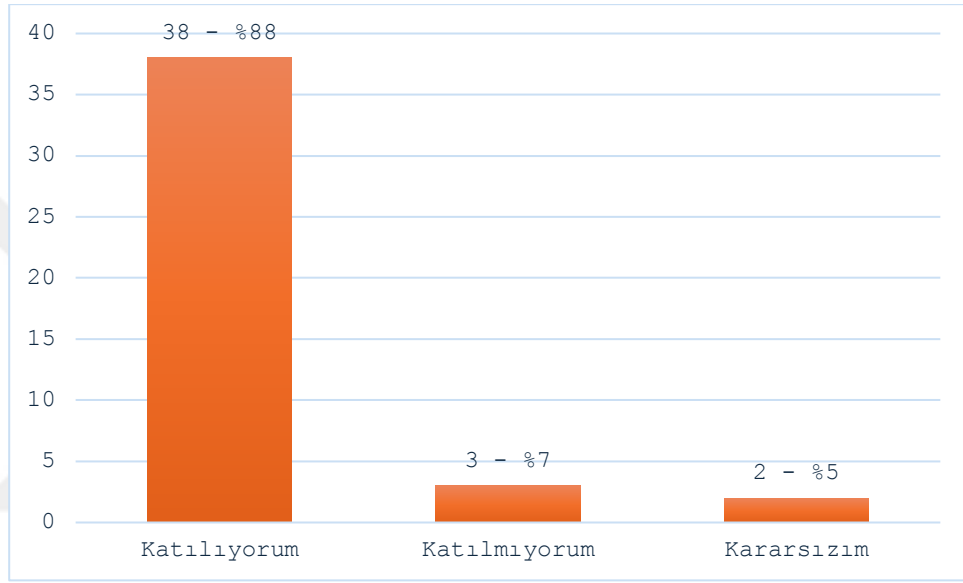
4.2. Danışmanlık, Mentorluk ve Eğitim

Bu bölümde yer alan 11 soru, kadın girişimcilerin danışmanlık, mentorluk ve eğitim ihtiyaçlarını, bu hizmetlere yönelik algılarını ve mevcut hizmetlerin yeterliliğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Sorular, katılımcıların bu hizmetlere erişim

kolaylıklarını veya karşılaştıkları zorlukları, İstanbul'daki mevcut programların yeterliliği ve niteliklerini, mentorluk hizmetlerinin çeşitlerini ve kadın girişimcilerin eğitim alanındaki ihtiyaçlarını tespit etmeye yönelik olarak hazırlanmıştır.

Soru 7: Kadın girişimcilerin danışmanlık ve mentorluk alması sonucunda daha başarılı olacağına inanıyorum.

Tablo 9. Danışmanlık ve Mentorluk Desteğinin Başarı Oranı

Katılımcıların **%88 gibi etkileyici bir çoğunluğu**, kadın girişimcilerin danışmanlık ve mentorluk hizmetlerinden faydalanmasının, onların **potansiyellerini maksimize etmelerine, karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarına ve daha başarılı bir girişim süreci** yaşamalarına önemli katkılar sağlayacağına inanmaktadır.

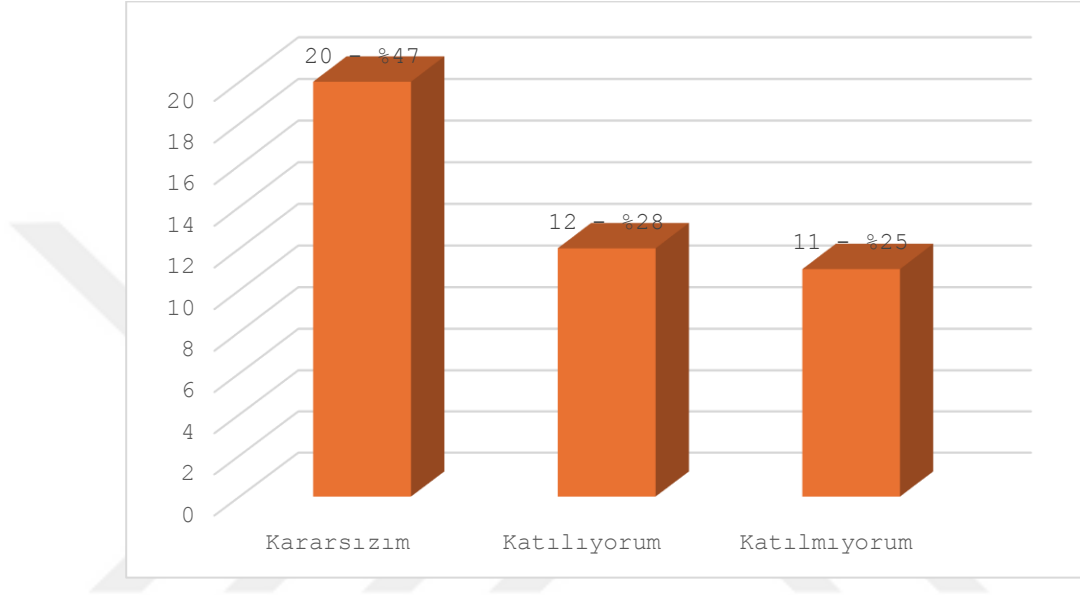
Soru 8: İstanbul'da kadın girişimcilere yönelik danışmanlık ve mentorluk sağlayan programların erişilebilir ve yeterli olduğunu düşünmüyorum.

Katılımcıların **yalnızca %21'i** İstanbul'da kadın girişimcilere yönelik danışmanlık ve mentorluk sağlayan programların **erişilebilir ve yeterli** olduğunu düşünürken **%44'ü bunun yetersiz** olduğunu düşünmekte **%35'i** ise kararsız kalmaktadır. Bu sonuçlar,

İstanbul'daki danışmanlık ve mentorluk programlarının eksikliğini ve bunlara olan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Soru 9: Kadın girişimci olarak akademik / teknik danışmanlık konusunda İstanbul'daki mentorluk hizmetlerini yeterli ve nitelikli bulmuyorum.

Tablo 10. Akademik / Teknik Danışmanlık Yeterliliği

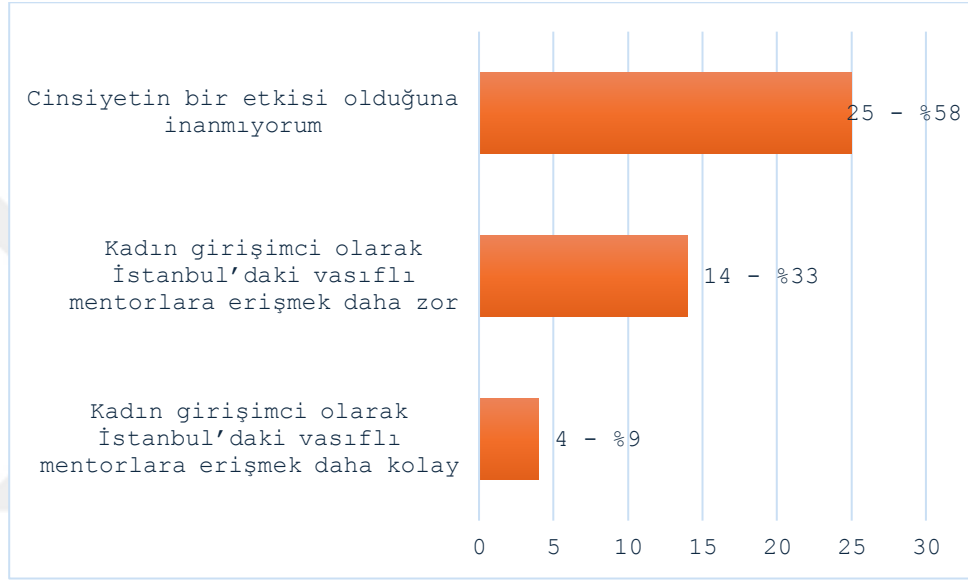
İstanbul'daki mentorluk hizmetlerinin akademik / teknik danışmanlık açısından yeterli ve nitelikli olduğunu düşünenlerin oranı sadece %25 iken, bu hizmetleri yetersiz bulanların oranı %28, kararsız olanların oranı ise %47'dir. Bu belirsizlik ve düşük memnuniyet oranları, İstanbul'daki kadın girişimcilerin akademik ve teknik destek alanlarındaki mentorluk ihtiyacını vurgulamakta ve bu hizmetlerin sayısının ve niteliğinin iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir

Soru 10: Kadın girişimci olarak İstanbul'daki işletmesel mentorluk hizmetlerini (organizasyonun amaçlarını ve hedeflerini anlamak, iş süreçlerini ve organizasyon içi / dışı network ilişkilerini yönetmek vb.) yeterli ve nitelikli bulmuyorum.

İstanbul'daki kadın girişimcilerin **%42'si, işletmesel mentorluk hizmetlerini yeterli ve nitelikli bulmadığını** belirtirken, **%40'ı bu konuda kararsız kalmakta** ve **%18'i ise bu görüşe katılmamaktadır.**

Soru 11: Vasıflı mentora erişimde aşağıdaki ifadelerden size en yakın olanını seçiniz.

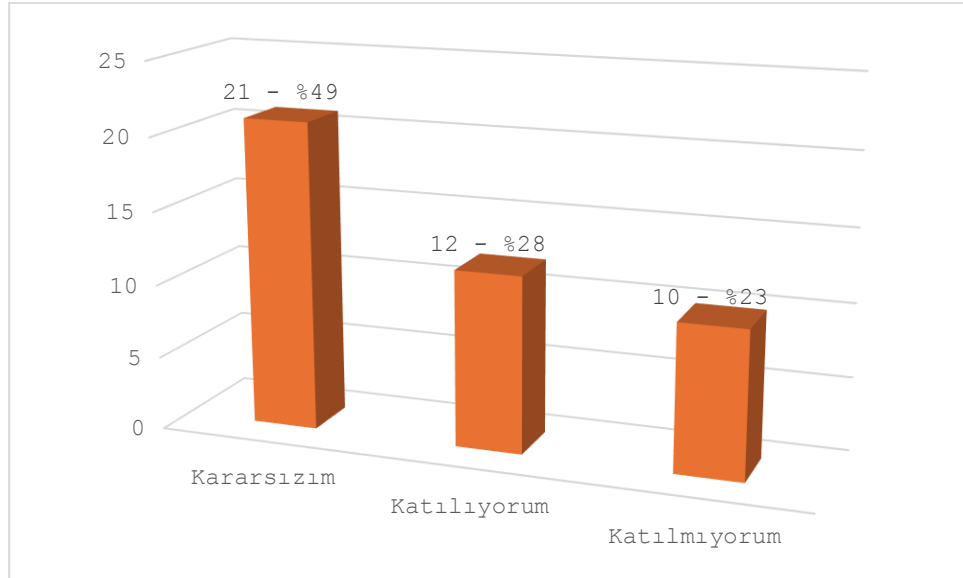
Tablo 11. Vasıflı Mentore Erişim Oranı

Katılımcıların **%58'i, vasıflı bir mentora erişimde cinsiyetin bir etkisi olmadığını** düşünürken, **%33'ü kadın girişimci olarak bu erişimin daha zor olduğunu**, **%9'luk bir kesim ise daha kolay olduğunu** düşünmektedir.

Soru 12: Kadın girişimciler için İstanbul'daki girişimcilik eğitimi imkânlarını yeterli ve nitelikli bulmuyorum.

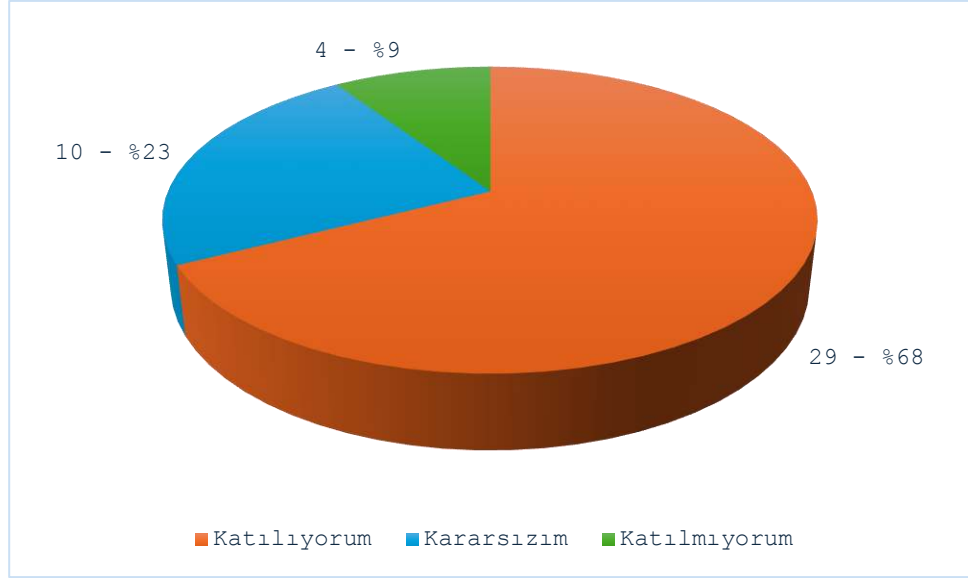
Tablo 12. Girişimcilik Eğitimi İmkânlarının Yeterliliği

Katılımcıların **%49'u**, İstanbul'daki girişimcilik eğitimi imkânlarının kadın girişimciler için yeterli ve nitelikli olup olmadığı konusunda **kararsız kalırken**, **%28'i bu görüşe katılmakta** ve **%23'ü** ise buna katılmamaktadır. Bu bulgular, İstanbul'daki **kadın girişimciler için daha etkili ve nitelikli eğitim programlarının** geliştirilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır.

Soru 13: İnovatif girişimciliğin, girişimcilik türleri arasında en fazla eğitim ve rehberlik gerektiren alan olduğunu düşünüyorum.

Tablo 13. İnovatif Girişimciliğin Eğitim ve Rehberlik Açısından Önem Oranı

Katılımcıların %68'i inovatif girişimciliğin, diğer girişimcilik türleri arasında en fazla eğitim ve rehberlik gerektiren alan olduğunu düşünmekte, %23'ü bu konuda kararsız kalmakta ve %9'u ise bu fikre katılmamaktadır. Bu oranlar, inovatif girişimcilerin başarılı olabilmeleri için bilgi, beceri ve rehberlik hususunun önemini vurgulamaktadır.

Soru 14: Girişimcilik eğitimlerinin diğer girişimcilik etkinlikleri (mentor eşleşmeleri, workshoplar, yatırımcı buluşturmaları vb.) ile bir arada olmadığı durumlarda yeterince faydalı olduğunu düşünmüyorum.

Katılımcıların %60'ı, girişimcilik eğitimlerinin mentor eşleşmeleri, workshoplar, yatırımcı buluşturmaları gibi diğer girişimcilik etkinlikleri ile bir arada olmadığı durumlarda yeterince faydalı olmadığını düşünmekte, %26'sı bu konuda kararsız kalmakta ve %14'ü ise buna katılmadığını ifade etmektedir. Bu bulgular, girişimcilik eğitimlerinin, pratik deneyimler ve etkileşimli aktivitelerle bir araya gelmediğinde etkinliğinin azalabileceğini göstermektedir.

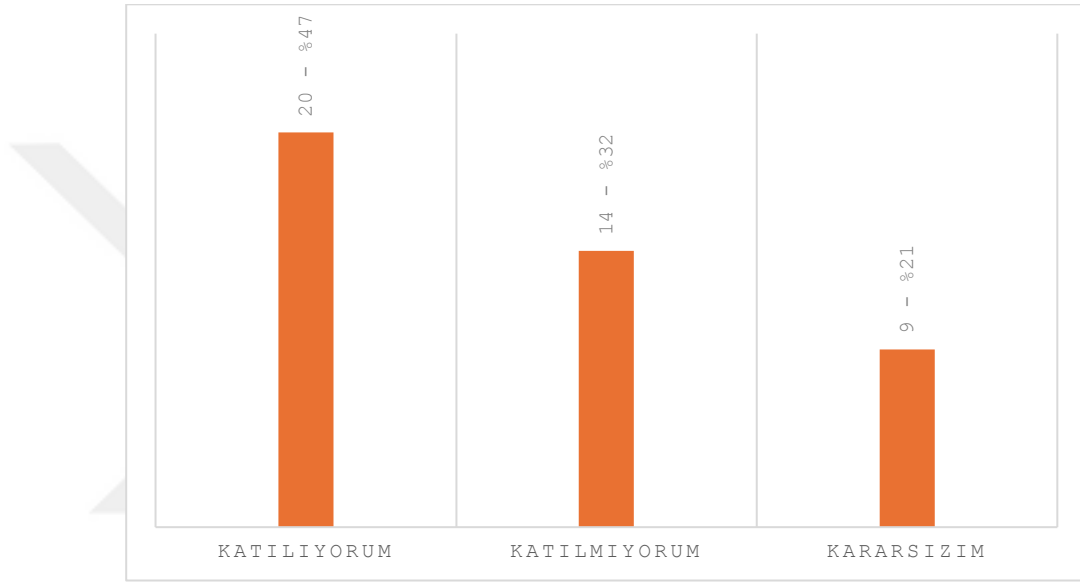
Soru 15: İstanbul'daki inovatif kadın girişimcilerin interdisipliner eğitim olanaklarının yeterli olduğunu düşünmüyorum.

Katılımcıların %44'ü, İstanbul'daki inovatif kadın girişimcilerin interdisipliner eğitim olanaklarının yeterli olmadığını belirtirken, %44'ü bu konuda kararsız olduğunu, yalnızca %12'si ise bu olanakların yeterli olduğunu düşünmektedir. Bu

sonuçlar, İstanbul'daki kadın girişimcilerin interdisipliner eğitim imkânlarına yönelik algılarını yansıtırken, bu alanda **daha kapsamlı ve çeşitlendirilmiş eğitim fırsatlarının sunulması gerekliliğini** vurgulamaktadır.

Soru 16: Yalnızca kadın girişimcilere özel eğitimler olmasını gerekli buluyorum.

Tablo 14. Kadın Girişimcilere Özel Eğitim Gerekliliği

Katılımcıların **neredeyse yarısı, yalnızca kadın girişimcilere özel eğitimlerin gerekliliğini vurgularken**, %32'si bu fikre katılmadığını, %21'i ise bu konuda kararsız kaldığını ifade etmektedir. Bu oranlar, **kadın girişimcilerin özel ihtiyaçlarını dikkate alarak tasarlanmış eğitimlerin önemini** vurgulamaktadır.

Soru 17: Girişimciliğin hangi alanında eğitime daha çok ihtiyaç duyuyorsunuz?

Tablo 15. Girişimcilikte En Çok Eğitime İhtiyaç Duyulan Alan

Seçenek	Frekans
Fon aşaması	34
Markalaşma aşaması	28
Geliştirme aşaması	26
Fikir aşaması	7

Kadın girişimciler, en çok fon aşamasında, ardından markalaşma sürecinde ve son olarak geliştirme aşamasında eğitim ihtiyaçları olduğunu ifade etmişlerdir. Bu durum, kadın girişimcilerin işlerini büyütmek ve geliştirmek için öncelikle finansal kaynaklara erişim, ardından markalaşma ve işlerini ileri seviyelere taşıyacak becerilere ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

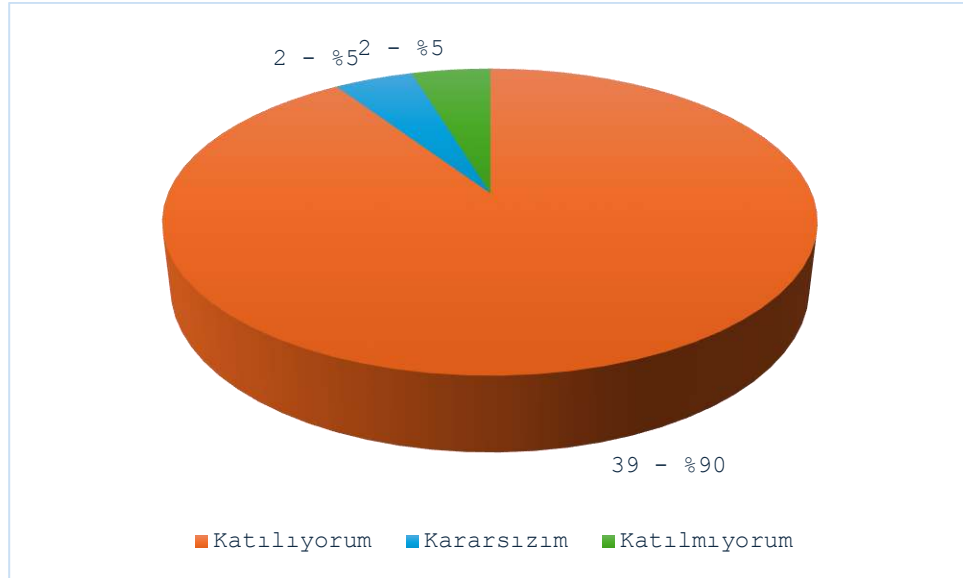
Bölümün bulguları, katılımcıların büyük bir kısmının danışmanlık, mentorluk ve eğitim hizmetlerinin kadın girişimciler için kritik öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, İstanbul'daki bu tür hizmetlerin erişilebilirliği ve yeterliliği konusunda belirsizlikler bulunmaktadır. Mentorluk hizmetlerinin niteliği ve çeşitliliği konularında da kararsızlık dikkat çekmektedir. Kadın girişimcilerin eğitim ihtiyaçlarının ise girişimin farklı aşamalarına göre değişiklik gösterdiği görülmektedir; fon sağlama, markalaşma ve geliştirme süreçlerine yönelik eğitim talepleri öne çıkmaktadır. Bu bulgular, kadın girişimcilerin ihtiyaçlarına yönelik daha etkin ve erişilebilir danışmanlık, mentorluk ve eğitim programlarının geliştirilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır.

4.3. Malzeme ve Ekipman ile Araştırma Altyapılarına Erişim

Bu bölüm, 5 ayrı sorudan oluşmakta ve katılımcıların malzeme ve ekipman ile araştırma altyapılarına erişim durumunu ve bu kaynaklara yönelik algılarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Sorular, kadın girişimcilerin bu hizmetlere erişimde yaşadıkları zorlukları, önem verdikleri konuları ve ihtiyaçları hakkında bilgi sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Soru 18: Araştırma altyapılarının (kuluçka merkezi, prototipleme atölyeleri, araştırma merkezleri vb.) girişimciler için önemli bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Tablo 16. Araştırma Altyapılarının Girişimciler İçin Önemi

Katılımcıların **%90 gibi etkileyici bir çoğunluğu**, kuluçka merkezleri, prototipleme atölyeleri, araştırma merkezleri gibi araştırma altyapılarının girişimciler için **önemli bir ihtiyaç** olduğuna inanmaktadır. Bu bulgu, kadın girişimcilerin inovatif fikirlerini geliştirmek, ürünlerini ve hizmetlerini test etmek, işlerini büyütmek ve yenilikçi çözümler üretmek için **gerekli olan altyapının önemini** vurgulamaktadır.

Soru 19: İstanbul'daki araştırma altyapılarına girebilmenin zor olduğunu düşünüyorum.

Katılımcıların **neredeyse yarısı, İstanbul'daki araştırma altyapılarına erişmenin zor olduğunu düşünmekte**, %37'si bu konuda kararsız kalmakta ve yalnızca %14'ü buna katılmamaktadır. Bu sonuçlar, İstanbul'daki **kadın girişimcilerin araştırma altyapılarına erişim konusunda yaşadıkları zorlukları** yansıtmaktadır.

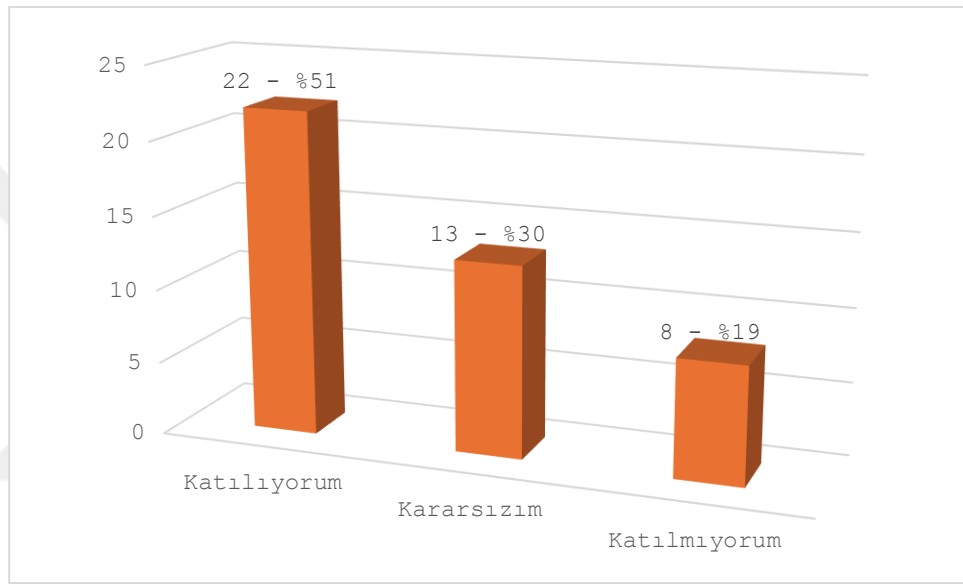
Soru 20: Kuluçka programları ve faydaları hakkında yeterli bilgi birikimine sahibim.

Katılımcıların **%65'i, kuluçka programları ve faydaları hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olduğunu** ifade ederken, %23'ü bu konuda kararsız kaldığını belirtmekte, %12'si ise buna katılmamaktadır. Yeterli bilgi birikimine sahip olmadığını ifade edenlerin oranının yalnızca %12 olması, kadın girişimcilerin kuluçka programları

hakkındaki bilgi birikimlerinin iyi olduğunu ve bu konuda bir farkındalık seviyesine sahip olduklarını göstermektedir.

Soru 21: Araştırma altyapılarına yönlendirilme ve kuluçka merkezlerine seçilme konusunda mentorluk hizmetine ihtiyaç duyuyorum.

Tablo 17. Araştırma Altyapılarına Yönlendirilme ve Kuluçka Merkezlerine Seçilme Konusunda Mentorluk Hizmetine İhtiyacı

Araştırma altyapılarına yönlendirilme ve kuluçka merkezlerine seçilme konusunda mentorluk hizmetine **ihtiyaç duyanların oranının %51 olması**, kadın girişimcilerin bu alandaki ihtiyaçlarını ön plana çıkarmaktadır. Bu durum, **kadın girişimcilerin işlerini büyütmek ve başarılı olmak için gerekli altyapılara ve kuluçka merkezlerine erişimde karşılaştıkları zorlukları** ortaya çıkarmaktadır.

Soru 22: Kadın girişimci olarak araştırma altyapılarından bürokratik engeller olmadan faydalanabileceğim bir destek mekanizmasının olması girişimimi ilerletmem için çok önemlidir.

Katılımcıların %84 gibi büyük bir çoğunluğu, araştırma altyapılarına bürokratik engeller olmaksızın erişim sağlayabilecekleri bir destek mekanizmasının, girişimlerini ilerletmek

açısından kritik bir öneme sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuç, kadın girişimcilerin yenilikçi fikirlerini hayata geçirebilmeleri ve işlerini büyütebilmeleri için gerekli olan kaynaklara sorunsuz bir şekilde ulaşmalarının önemini ortaya koymaktadır.

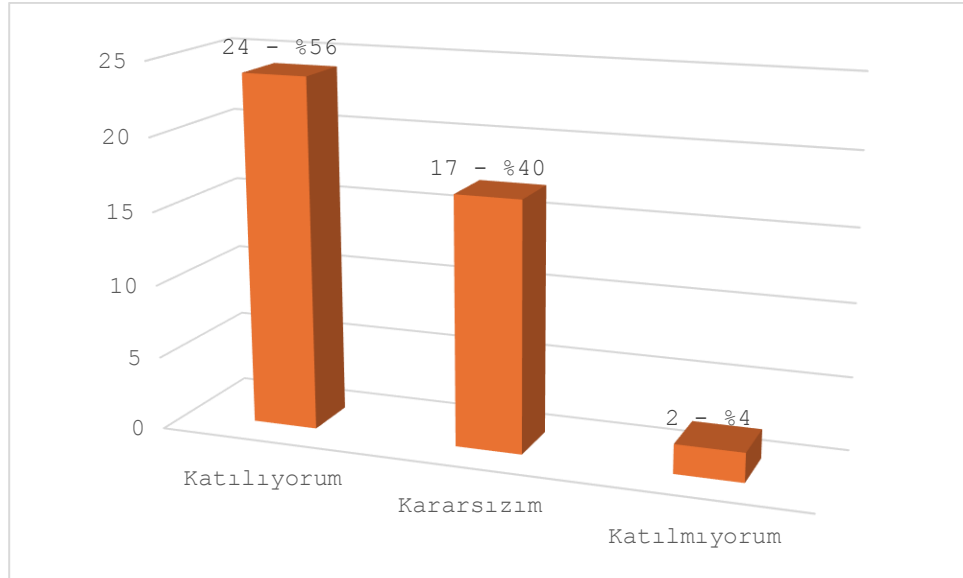
Bulgular, katılımcıların büyük bir kısmının, araştırma altyapılarının, kuluçka merkezlerinin ve benzeri imkanların girişimciler için önemli olduğunu düşündüğünü göstermektedir. Bununla birlikte, İstanbul’da bu tür altyapılara erişimle ilgili zorlukların ve belirsizliklerin mevcut olduğu görülmektedir. Ayrıca, mentorluk hizmetlerinin, araştırma altyapılarına yönlendirme ve kuluçka merkezlerine kabul süreçlerinde kritik bir rol oynadığı vurgulanmıştır. Bu durum, kadın girişimcilerin yenilikçi girişimlerini hayata geçirme ve işlerini büyütmeye süreçlerinde karşılaştıkları altyapı eksikliği ve erişim problemlerine dikkat çekmektedir. Bu tür destek mekanizmalarının geliştirilmesi, kadın girişimcilerin daha etkin bir şekilde katkıda bulunmalarını sağlayabilir.

4.4. Girişimin Tanıtımı ve Hızlandırılması

Bu bölüm, 5 soruyu içermekte olup, kadın girişimcilerin girişimlerinin tanıtımı ve büyütülmesi için mevcut desteklerin yeterliliğini ve bu desteklere erişimin kolaylığını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Sorular, girişimlerin tanıtımı ve büyütülmesi sürecinde karşılaşılan zorlukları, hızlandırma programlarına erişim algılarını ve bu programlara duyulan ihtiyacı ölçmeye odaklanmaktadır. Bu analiz, kadın girişimcilerin işlerini geliştirebilmeleri ve büyütebilmeleri için gereken destek mekanizmalarının iyileştirilmesine yönelik önemli bilgiler sağlamaktadır.

Soru 23: İstanbul’da girişimin tanıtımı konusunda ihtiyacım olan desteği alabildiğim kadın girişimcilere özel programların sayısı yeterli değildir.

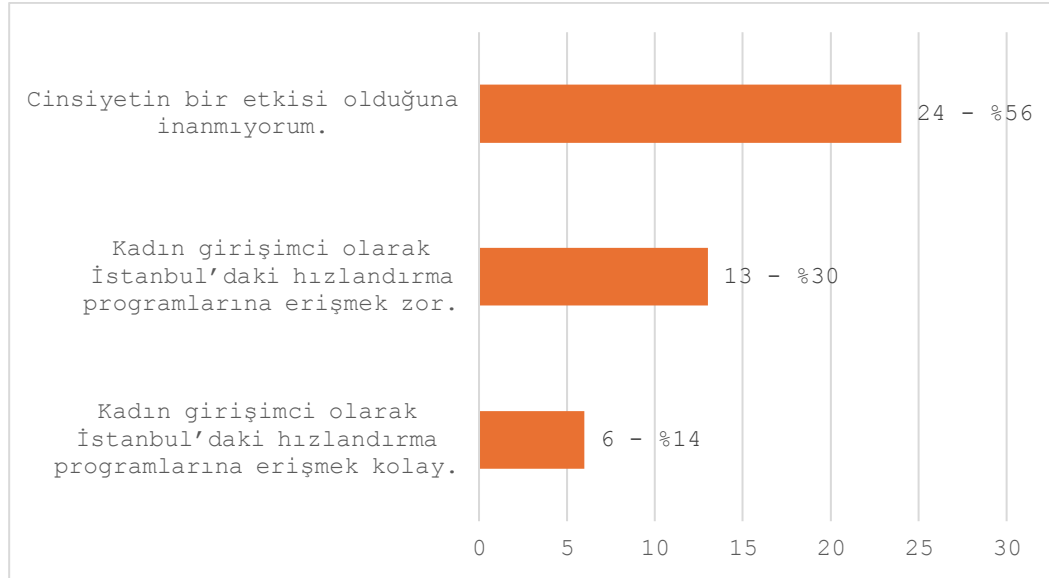
Tablo 18. Kadın Girişimcilere Özel Program Yetersizliği

Katılımcıların çoğunluğu, İstanbul'da girişimlerinin tanıtımı için ihtiyaç duydukları desteği sunan kendilerine özel programların sayısını yetersiz bulmaktadır. Bu durum, kadın girişimcilerin işlerini tanıtmak için gerekli kaynaklara erişimde zorlandıklarını açıkça ortaya koymaktadır. Özellikle İstanbul gibi büyük bir şehirde, kadın girişimcilerin işlerini etkin bir şekilde pazarlayabilmeleri ve büyütebilmeleri için daha kapsamlı ve çeşitlendirilmiş tanıtım destek programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilerin bu ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla özel programların sayısının artırılması ve bu programlara erişimin kolaylaştırılması büyük önem taşımaktadır.

Soru 24: Girişimlerin büyüme ve gelişmesini sağlayan hızlandırma programlarına erişim konusunda aşağıdaki ifadelerden size en yakın olanı seçiniz.

Tablo 19. Hızlandırma Programlarına Erişim Konusunda Girişimci İfadeleri

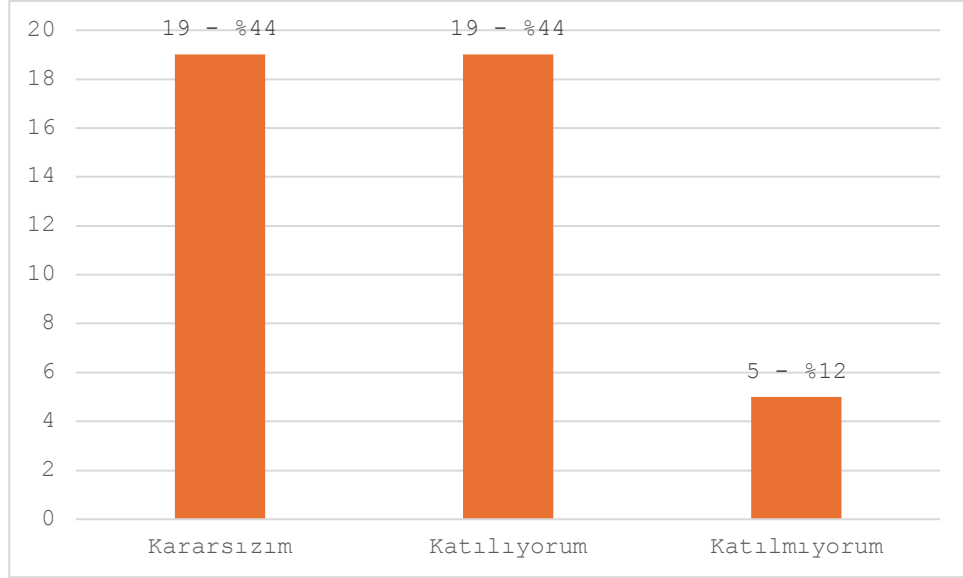
Katılımcıların **%56'sı**, girişimlerin büyüme ve gelişmesini sağlayan hızlandırma programlarına erişim konusunda **cinsiyetin bir etkisinin olmadığını** düşünürken, %30'u bu konunun kadın girişimciler için zor olduğunu, %14'ü ise kolay olduğunu düşünmektedir.

Soru 25: İstanbul'da kadın girişimcilere özel hızlandırma programlarına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Katılımcıların **%51'i**, İstanbul'da kadın girişimcilere özel hızlandırma programlarına ihtiyaç olduğunu düşünürken, %28'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmekte ve %21'i ise bu ifadeye katılmadığını belirtmektedir. Bu bulgu, kadın girişimcilerin işletmelerini büyütmek ve geliştirmek için **özel destek hizmetlerine ihtiyaç duyduklarını** vurgulamaktadır.

Soru 26: İstanbul'da kadın girişimlerin büyüme ve gelişmesini sağlayan hızlandırma programlarının sayısını yetersiz buluyorum.

Tablo 20. Kadın Girişimlerin Büyüme ve Gelişmesini Sağlayan Hızlandırma Programlarının Yetersizliği

İstanbul’da kadın girişimlerin büyüme ve gelişmesini sağlayan hızlandırma programlarının sayısının yetersiz bulunduğunu ifade edenlerin oranı %44 iken, bu konuda kararsız olanların oranı da yine %44’tür. Buna karşılık, hızlandırma programlarını yeterli bulanların oranı yalnızca %12’dir. Bu veriler, kadın girişimcilerin büyüme ve gelişme süreçlerinde yeterli destekten yoksun olduklarını açıkça ortaya koymaktadır. Hızlandırma programlarının yetersizliği, kadın girişimcilerin işletme potansiyellerini tam anlamıyla ortaya koymalarını ve girişimlerini daha fazla büyütme zorlaştırmaktadır. Bu nedenle, İstanbul’da kadın girişimcilere yönelik daha kapsamlı ve etkili hızlandırma programlarının geliştirilmesi, kadın girişimcilerin başarılarını artırmalarını ve girişimcilik ekosistemine daha fazla katkıda bulunmalarını sağlayacaktır.

Soru 27: İstanbul’da kadın girişimcilerin uluslararası girişimci tanıtım etkinliklerine katılımının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerektiğine inanıyorum.

Katılımcıların %84’ü, İstanbul’da kadın girişimcilerin uluslararası girişimci tanıtım etkinliklerine katılımının artırılması gerektiğine inanmaktadır. Bu bulgu, kadın girişimcilerin uluslararası düzeyde daha fazla görünürlük kazanmasının ve işlerini tanıtmaya fırsatlarının artırılmasının önemini vurgulamaktadır. %16’lık bir kesim bu konuda kararsızlığını ifade etmiş, ancak bu görüşe katılmayan bir katılımcı bulunmamıştır.

Bu bölümün bulguları, İstanbul'daki kadın girişimcilerin tanıtım ve destek kaynaklarına erişimde zorluklar yaşadığını ve mevcut programların yetersiz olduğunu göstermektedir. Katılımcıların birçoğu, hızlandırma programlarına erişimde cinsiyetin belirleyici olmadığını düşünse de bu programlara erişimin zor ve sayıca yetersiz olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, uluslararası arenada kadın girişimcilerin daha fazla görünürlük kazanmasının gerekliliği güçlü bir şekilde ortaya konulmaktadır.

Bu veriler, kadın girişimcilerin işlerini büyütme ve uluslararası düzeyde rekabet edebilir hale getirme çabalarını desteklemek için daha kapsayıcı, erişilebilir ve etkin destek programlarının geliştirilmesi gerektiğini açıkça göstermektedir. Bu programların oluşturulması, kadın girişimcilerin potansiyellerini tam anlamıyla gerçekleştirmelerine ve global girişimcilik ekosisteminde daha fazla yer almalarına katkı sağlayacaktır.

4.5. Sermaye ve Fona Erişim

Bu bölüm, toplamda 14 sorudan oluşmakta olup, kadın girişimcilerin sermaye ihtiyaçlarını nasıl karşıladıklarını, sermaye temini konusundaki algılarını ve bu süreçlerde karşılaştıkları zorlukları değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, kadın girişimcilere yönelik fon sağlayan kuruluşlara ilişkin bilgi düzeyleri ve bu kuruluşların yeterliliği hakkındaki görüşler de incelenmiştir. Bu kapsamda, kadın girişimcilerin sermaye temini süreçlerinde karşılaştıkları engellerin daha iyi anlaşılması ve bu engellerin aşılmasına yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Soru 28: Şirketinizin sermaye ihtiyacını nasıl karşıladınız?

Tablo 21. Girişimcilerin Sermaye İhtiyacını Nasıl Karşıladığına Dair Veri

Seçenek	Frekans
Öz kaynaklarım	36
Aile ve yakın çevremden aldığım borç	17
Hibe fonu	14
Melek yatırımcı	6

Banka kredisi	6
Girişim sermayesi fonu	4
Diğer	3
Şirketin kendi nakit akışı	2

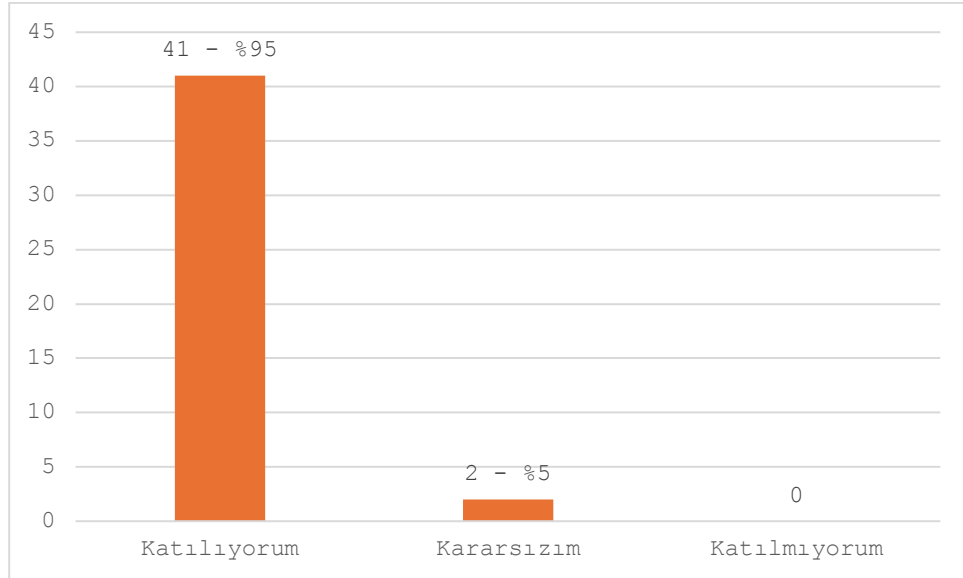
Katılımcılara sermaye ihtiyaçlarını nasıl karşıladıkları sorulduğunda çoğunluk, **öz kaynaklarıyla** bu ihtiyacı giderdiğini belirtmektedir. Bunu, **aile ve yakın çevreden alınan borç ve hibe fonu** takip etmektedir. Bu sonuçlar, kadın girişimcilerin başlangıç sermayesi sağlama konusunda öncelikle kendi kaynaklarını, daha sonra aile ve yakın çevresinden destek aldıkları borcu ve hibe fonu kullandıklarını göstermektedir.

Soru 29: Kadın girişimcilerin sermaye temini konusunda yaşadığı sıkıntıların erkeklere oranla daha fazla olduğunu düşünüyorum.

Katılımcıların neredeyse **%80'inin, kadın girişimcilerin sermaye temini konusunda yaşadığı zorlukların erkeklere kıyasla daha fazla** olduğunu düşünmesi, kadın girişimcilerin karşılaştığı ortak bir problemi ve acil bir ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır. Bu bulgu, kadın girişimcilerin sermaye temini sürecinde karşılaştıkları engellerin farkındalığını artırırken, aynı zamanda bu alanda **çözüm odaklı çalışmaların ve destek mekanizmalarının önemini** vurgulamaktadır.

Soru 30: Girişimciler için fona erişim en büyük problemlerden biridir.

Tablo 22. Girişimciler İçin Fona Erişimin En Büyük Problem Olarak Görülmesi

%95 gibi büyük bir çoğunluğun, girişimciler için **fona erişimin en büyük problemlerden** biri olduğunu düşünmesi, fon erişimi konusunun ne kadar kritik olduğunu ve **bu ihtiyaca yönelik çözüm odaklı adımların atılmasının önemini** açıkça ortaya koymaktadır. Bu bulgu, girişimcilik ekosisteminde **fon kaynaklarına erişimin önemli bir zorluk** olduğunu ve girişimcilerin büyüme ve gelişme potansiyellerini gerçekleştirmelerini **engellediğini** vurgulamaktadır.

Soru 31: Kadın girişimcilerin fona ulaşmasının erkeklere göre daha zor olduğunu düşünüyorum.

Katılımcıların **%77'si**, kadın girişimcilerin fonlara ulaşmasının erkeklere göre **daha zor** olduğunu düşünmekte, **%14'ü** bu konuda kararsız kalmakta ve yalnızca **%9'u** buna katılmamaktadır. Bu çarpıcı bulgu, **kadın girişimcilerin fon kaynaklarına erişimde yaşadıkları engellerin** farkındalığını artırırken, aynı zamanda cinsiyet eşitsizliğinin girişimcilik ekosistemindeki mevcut durumunu da gözler önüne sermektedir.

Soru 32: İstanbul'da kadın girişimcilere özel fon sağlayan kuruluşların hangileri olduğu hakkında yeterli bilgi birikimine sahibim.

Katılımcıların **%42'si**, İstanbul'da kadın girişimcilere özel fon sağlayan kuruluşların hangileri olduğu hakkında **yeterli bilgi birikimine sahip olmadığını** belirtirken, **%42'si**

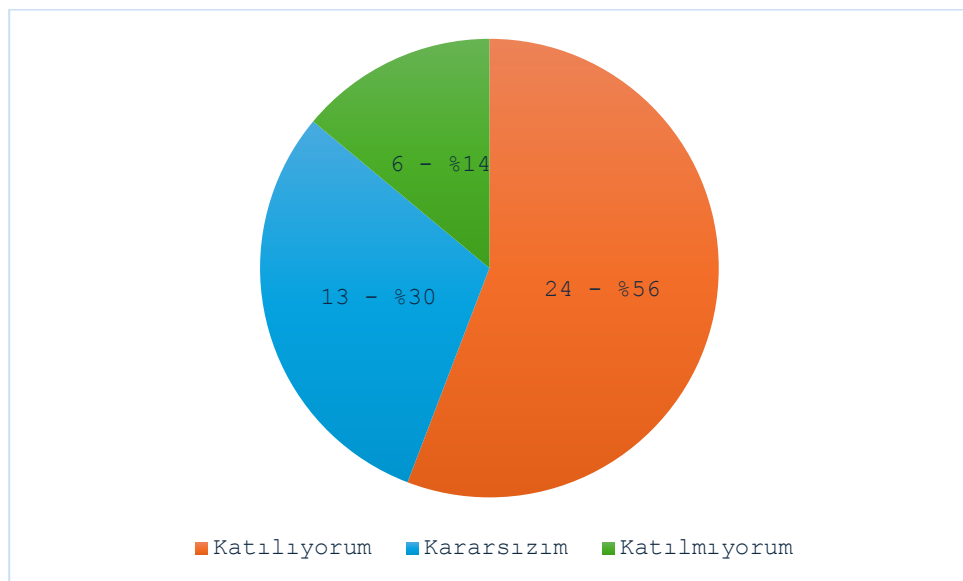
bu konuda kararsız olduğunu, %16'sı ise bu ifadeye katıldığını belirtmektedir. Bu durum, kadın girişimcilerin fon kaynaklarına erişiminde karşılaştıkları **bilgi eksikliği ve farkındalık düzeylerinin yetersiz olduğunu** göstermektedir.

Soru 33: İstanbul'da özellikle kadın girişimcilere özel fon sağlayan kuruluşların sayısını yetersiz buluyorum.

Katılımcıların önemli bir kısmının (%56), özellikle kadın girişimcilere özel fon sağlayan kuruluşların sayısını yetersiz bulması, bu alanda ciddi bir eksikliğin olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Katılımcıların %37'sinin kararsız olduğu ve yalnızca %7'sinin bu görüşe katılmadığı göz önüne alındığında, kadın girişimcilere yönelik finansal desteklerin artırılması gerekliliği öne çıkmaktadır. Ayrıca, kadın girişimcilere özel fon sağlayan kuruluşlar hakkında bilgi sahibi olan katılımcıların %71'inin bu kuruluşların sayısını yetersiz bulması, mevcut durumun yetersizliğini daha da vurgulamaktadır. Bu sonuçlar, İstanbul'daki kadın girişimcilerin finansmana erişimde karşılaştığı sorunları ve bu alanda daha fazla destek mekanizmasına duyulan ihtiyacı net bir şekilde göstermektedir.

Soru 34: Kamu veya özel sektör tarafından kadın girişimcilere özel olarak düzenlenen programların faydalı olduğuna inanıyorum.

Tablo 23. Kamu veya Özel Sektör Tarafından Kadın Girişimcilere Özel Olarak Düzenlenen Programların Faydalı Olduğuna İnanan Girişimci Oranı

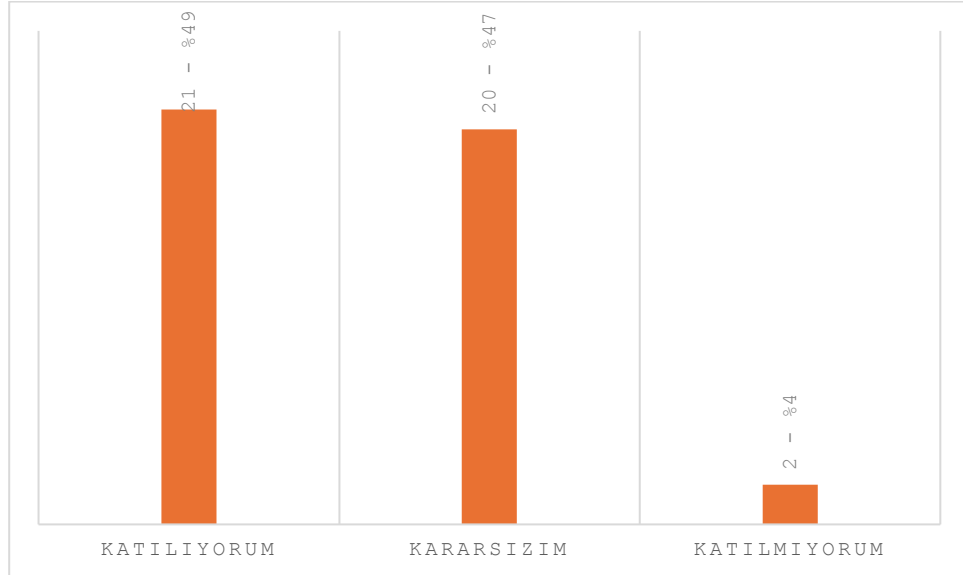
Katılımcıların **%56'sı**, kamu veya özel sektör tarafından kadın girişimcilere özel olarak düzenlenen programların **faydalı olduğuna** inanmakta, **%30'u** bu konuda kararsız kalmakta ve yalnızca **%14'ü** ise buna katılmamaktadır. Bu durum, kamu veya özel sektör tarafından düzenlenen kadın girişimcilik programlarının genel olarak **değerli olduğunu** ve **kadın girişimcilerin bu tür programlardan fayda sağladığını** göstermektedir.

Soru 35: Kadın girişimcilerin yatırımcılarla bir araya getirildiği etkinliklere ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.

Katılımcıların yaklaşık **%80'inin**, yatırımcılarla bir araya gelme imkânı sağlayan etkinliklere **ihtiyaç duyduklarını** belirtmesi, kadın girişimcilere yönelik yatırımcılarla buluşma etkinliklerine olan **ortak ihtiyacı ve talebi** açıkça vurgulamaktadır.

Soru 36: İstanbul'da kadın girişimcilere özel olarak düzenlenen yatırımcılarla buluşturma etkinliklerinin sayısını yetersiz buluyorum.

Tablo 24. Kadın Girişimcilere Özel Olarak Düzenlenen Yatırımcılarla Buluşturma Etkinliklerinin Sayısını Yetersizlik Oranı

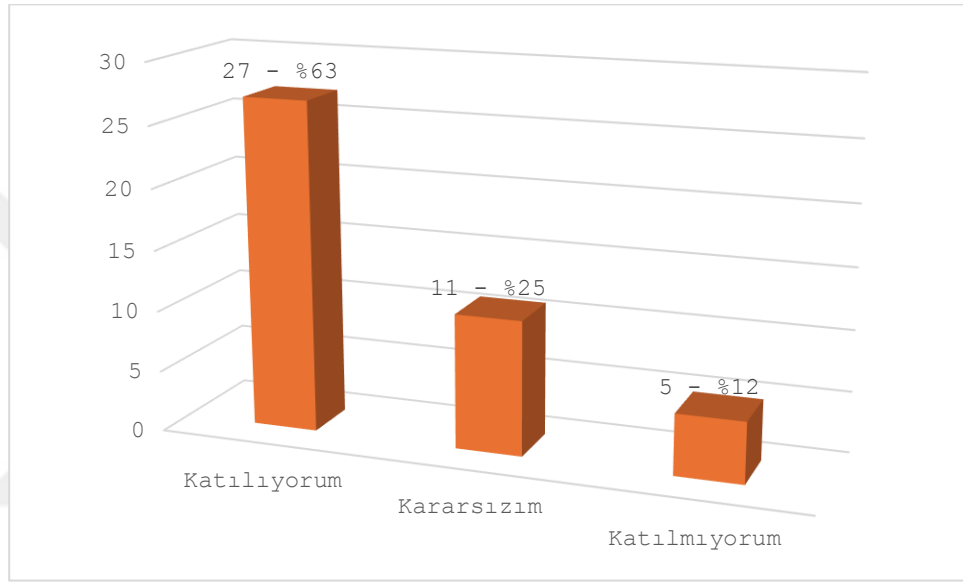

Katılımcıların **neredeyse yarısı**, İstanbul'da kadın girişimcilere özel olarak düzenlenen yatırımcılarla buluşturma etkinliklerinin **sayısını yetersiz bulmakta**, **%47'si** bu konuda kararsız kalmakta ve **sadece %4'ü** bu sayıyı yeterli bulmaktadır. Bu oranlar,

İstanbul'da kadın girişimcilere yönelik düzenlenen yatırımcılarla buluşturma etkinliklerinin sayısının artırılması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Soru 37: Kadın girişimcilerin yatırımcılarla buluşma fırsatları açısından erkeklere göre dezavantajlı olduğunu düşünüyorum.

Tablo 25. Kadın Girişimcilerin Yatırımcılarla Buluşma Fırsatları Açısından Erkeklere Göre Dezavantajlı Olduğunun Düşünülme Oranı

Kadın girişimcilerin yatırımcılarla buluşma fırsatları açısından erkeklere kıyasla **dezavantajlı olduğunu düşünenlerin oranının %63 olması** ve buna katılmayanların oranının ise **yalnızca %12 olması**, kadın girişimcilerin yatırımcılarla buluşma konusunda erkeklere göre **daha zorlu bir pozisyonda olduğunu ve bu alandaki iyileştirmelerin gerekliliğini** vurgulamaktadır.

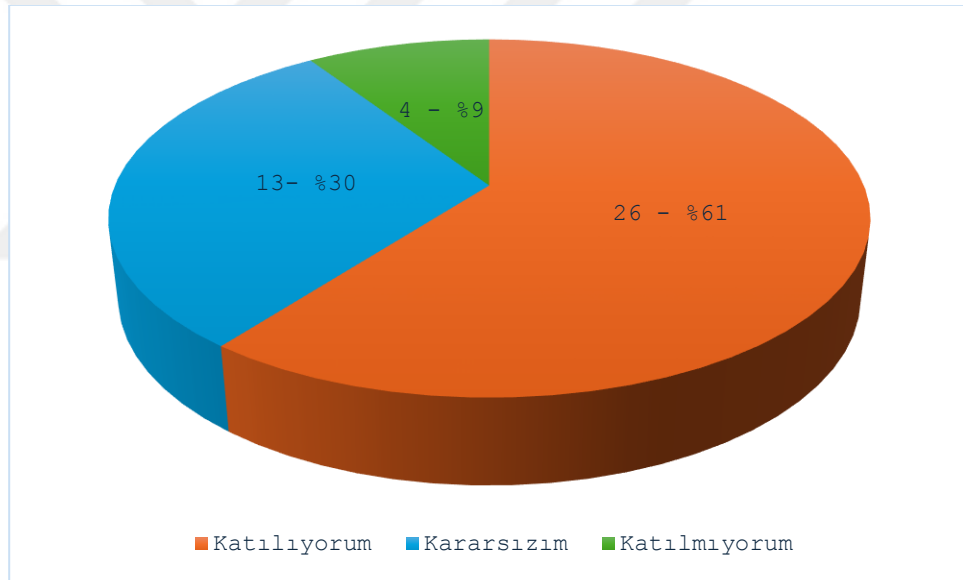
Soru 38: Cinsiyet odaklı ayrımcılık nedeniyle kadın girişimcilerin yatırımcı bulma konusundaki zorluklarına çözüm olarak yatırımcılara yönelik çalışmalar (farkındalık artırma, yatırımcı networkü oluşturma vb.) yapılması gerektiğine inanıyorum.

Katılımcıların **%74'ü cinsiyet odaklı ayrımcılık nedeniyle kadın girişimcilerin yatırımcı bulma konusundaki zorluklarına çözüm olarak yatırımcılara yönelik**

farkındalık artırma, yatırımcı networkü oluşturma vb. gibi çalışmalar yapılması gerektiğini düşünmektedir. Bu ifadeye katılmayanların oranı ise yalnızca %7'dir. Bu durum, kadın girişimcilerin potansiyellerini sergileyebilecekleri ve yatırımcılarla bağlantı kurabilecekleri platformlara erişimde yaşadıkları zorlukları ve buna çözüm olarak yatırımcılara yönelik bazı adımların atılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Soru 39: İstanbul'da kadın girişimcilere yatırım yapmanın önemini ve getirilerini vurgulamak amacıyla yatırımcılara yönelik yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu düşünüyorum.

Tablo 26. Kadın Girişimcilere Yatırım Yapmanın Önemini ve Getirilerini Vurgulamak Amacıyla Yatırımcılara Yönelik Yapılan Çalışmaların Yetersiz Görülme Oranı

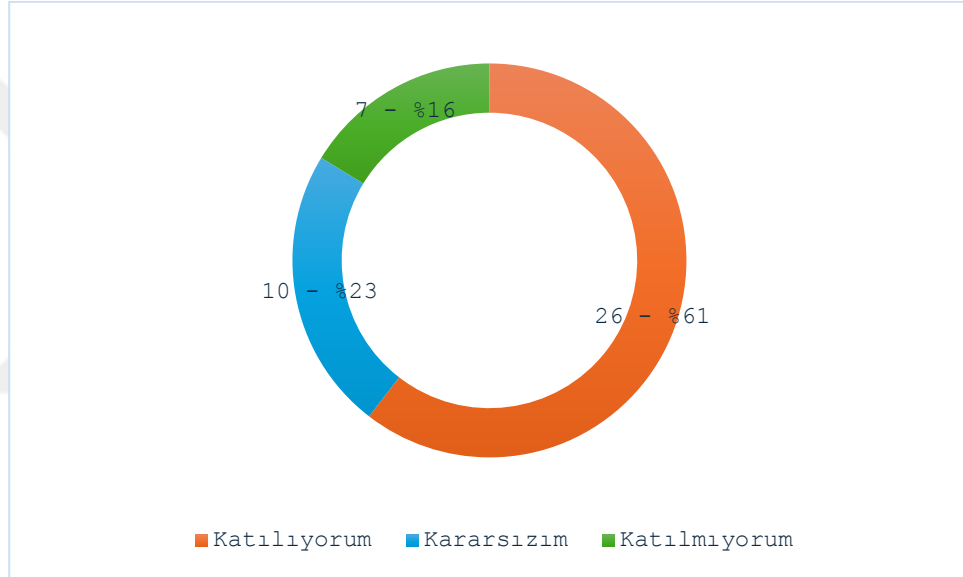
Katılımcıların **%61'i**, İstanbul'da kadın girişimcilere yatırım yapmanın önemini ve getirilerini vurgulamak amacıyla **yatırımcılara yönelik yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu** düşünürken yalnızca **%9'u** ise bu görüşe katılmamaktadır. Bu bulgu, kadın girişimcilere yönelik yatırım yapma fırsatlarının ve potansiyelinin **daha iyi tanıtılması** ve **yatırımcıların bu alanda daha fazla bilgilendirilmesi** gerektiğini göstermektedir.

Soru 40: İstanbul'da kadın girişimcilere yönelik kitle fonlama kampanyalarının düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

İstanbul’da kadın girişimcilere yönelik kitle fonlama kampanyalarının düzenlenmesi gerektiğini düşünenlerin oranının **%67** ve buna katılmayanların oranının **%12** olması, **kadın girişimcilere odaklanan kitlesel fonlama kampanyalarının düzenlenmesi gerekliliği konusundaki güçlü fikir birliğini** yansıtmaktadır.

Soru 41: İstanbul’da kadın girişimcilere yönelik düzenlenen kitle fonlama kampanyalarının yetersiz olduğu düşünüyorum.

Tablo 27. Kadın Girişimcilere Yönelik Düzenlenen Kitle Fonlama Kampanyalarının Yetersiz Görülme Oranı

Katılımcıların %61’inin İstanbul’da kadın girişimcilere yönelik düzenlenen kitle fonlama kampanyalarının yetersiz olduğunu düşünmesi, yalnızca %16’sının bu kampanyaları yeterli bulması, kitle fonlama yönteminin kadın girişimciler için geliştirilmesi gereken önemli bir alan olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, kadın girişimcilerin finansal kaynaklara erişim sağlama süreçlerinde karşılaştıkları zorlukları aşabilmeleri için yeni ve yenilikçi mekanizmaların geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Bulgular ayrıca, kadın girişimcilerin sermaye ihtiyaçlarını öncelikli olarak kendi öz kaynaklarıyla karşıladığını ve genellikle bu kaynakları aile ve yakın çevreden aldıkları desteklerle tamamladığını göstermektedir. Ancak, kadın girişimcilerin sermaye temininde erkeklere kıyasla daha fazla zorluk yaşadığı ifade edilmiştir. Girişimciler için fon erişimi

hâlâ büyük bir problem olarak görülmekte, kadın girişimcilerin bu süreçteki dezavantajlı konumları ön plana çıkmaktadır.

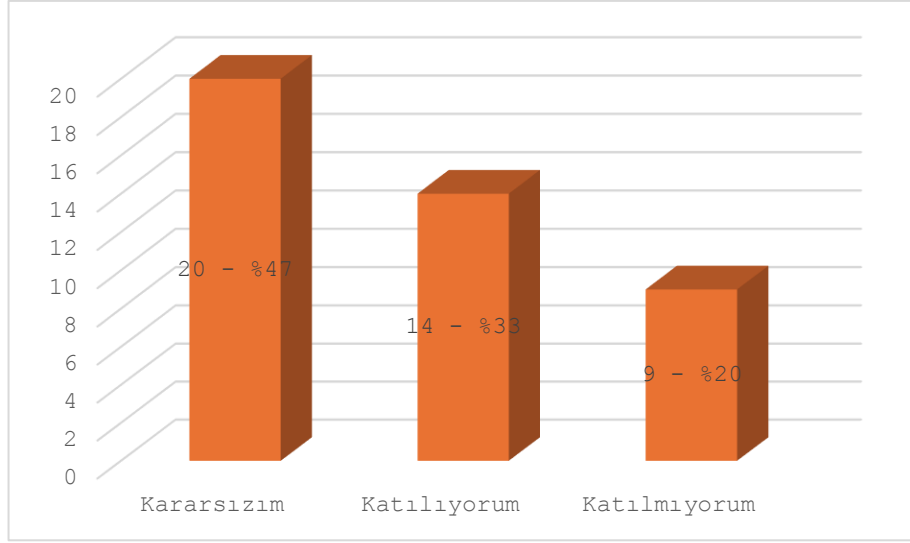
Kadın girişimcilere yönelik fon sağlayan kuruluşların sayısının artırılması, potansiyellerini sergileyebilecekleri platformlara erişimin kolaylaştırılması, kitle fonlama kampanyalarının yaygınlaştırılması ve yatırımcılarla buluşma fırsatlarının artırılması bu sorunlara yönelik temel çözüm önerileri arasında yer almaktadır. Ayrıca, yatırımcıların kadın girişimcilik konusunda bilgi ve farkındalık düzeylerinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması gerekliliği de dikkat çekmektedir. Bu bulgular, kadın girişimcilerin sermaye temini ve finansal kaynaklara erişim süreçlerinde karşılaştıkları engelleri net bir şekilde ortaya koymakta ve bu alanlarda çözüm odaklı stratejilere olan ihtiyacı vurgulamaktadır.

4.6. Sosyal

Bu bölüm, kadın girişimcilerin iş geliştirme süreçlerini etkileyen sosyal ve sektörel faktörleri değerlendirmek üzere tasarlanmış 4 soruyu içermektedir. Sorular, kadın girişimcilerin işlerini büyütmek için mevcut ortamı nasıl algıladığını, sektördeki cinsiyet eşitsizliğine yönelik düşüncelerini, girişimcilik ekosistemindeki kadın dayanışmasının önemini ve kadın girişimcilere sağlanan desteklerin yeterliliğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, girişimcilik ekosisteminin kadın girişimciler için daha kapsayıcı ve destekleyici hale getirilmesine yönelik önemli veriler elde edilmiştir.

Soru 42: İstanbul'daki kadın girişimcilerin girişimlerini geliştireceği rahat bir ortamın olmadığını düşünüyorum.

Tablo 28. İstanbul'daki Kadın Girişimcilerin Girişimlerini Geliştireceği Rahat Bir Ortamın Olmadığını Düşünülme Oranı

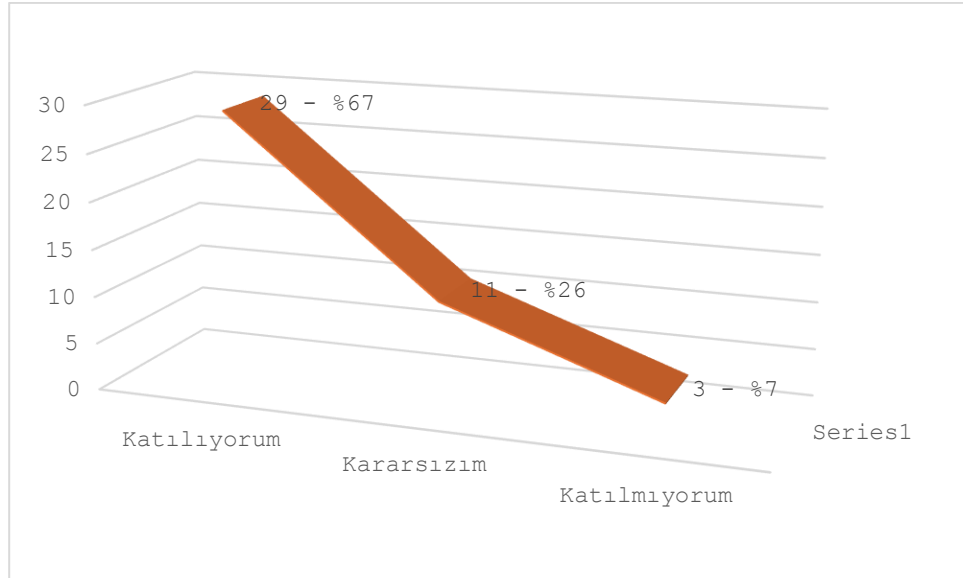
Katılımcıların **%47'si**, İstanbul'daki kadın girişimcilerin girişimlerini geliştirebilecekleri uygun bir ortamın varlığı konusunda **kararsız** kalmaktadır. Kadın girişimcilerin **%33'ü bu görüşe katılırken, %20'si ise buna katılmamaktadır**. Bu bulgu, İstanbul'daki kadın girişimcilerin işlerini büyütme ve geliştirme ortamlarının tam olarak kendilerine **uygun ve rahat olmadığını** göstermektedir. Kadın girişimcilerin başarılarını artırmak için **daha rahat ortamların oluşturulması, destek mekanizmalarının geliştirilmesi ve sadece kadın girişimcilere yönelik faaliyet gösteren kurumların sayısının artırılması** bu belirsizliği azaltmak adına önem taşımaktadır.

Soru 43: Erkek egemen sektörlerde bulunmaktan çekiniyorum.

Katılımcıların **%65'i**, erkek egemen sektörlerde bulunmaktan **çekinmediğini** belirtirken, **%21'i** bu konuda kararsız olduğunu, **%14'ü** ise buna katıldığını ifade etmektedir. Bu oranlar, kadın girişimcilerin erkek egemen sektörlerde yer almak konusunda daha fazla **cesaretlendiklerini ve bu alanda yer almak istediklerini** göstermektedir. Bu durum, kadın girişimcilerin çeşitli sektörlerde daha fazla temsil edilmesi ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması yolunda **olumlu** bir adımı temsil etmektedir.

Soru 44: Daha fazla kadın girişimci ile bir araya gelmek beni rahatlatır.

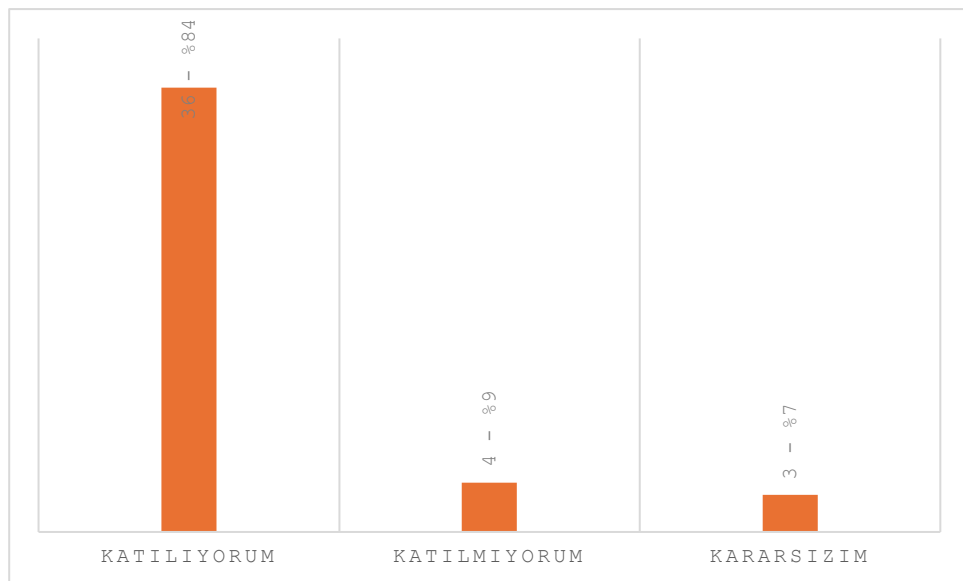
Tablo 29. Daha Fazla Kadın Girişimci ile Bir Araya Gelmek İsteyen Kadın Girişimci Oranı

Katılımcıların **%67'si** daha fazla kadın girişimci ile bir araya gelmenin **kendilerini rahatlatacağını**, **%26'sı** bu konuda kararsız kaldığını ve **yalnızca %7'si ise bu görüşe katılmadığını** belirtmektedir. Bu bulgu, kadın girişimcilerin birbirleriyle iletişim kurarak destek bulduklarında kendilerini daha **güvende ve rahat** hissettiklerini göstermektedir

Soru 45: Aynı anda kadın girişimci olan ve anne olan bireyler motivasyonel / maddi / sosyal açıdan daha çok desteklenmeyi hak etmektedir.

Tablo 30. Aynı Anda Kadın Girişimci Olan ve Anne Olan Bireyler Motivasyonel / Maddi / Sosyal Açıdan Daha Çok Desteklenmeli Olarak Gören Girişimci Oranı

Katılımcıların yaklaşık %85'inin hem kadın girişimci hem de anne olan bireylerin motivasyonel, maddi ve sosyal açıdan daha fazla desteklenmeleri gerektiği görüşüne katılması, bu grubun karşı karşıya kaldığı özel zorluklara dikkat çekmektedir. Bu bulgu, kadın girişimcilerin iş yaşamı ile ebeveynlik rollerini dengelemelerine yardımcı olacak destek mekanizmalarının geliştirilmesinin önemini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu bölümde elde edilen verilere göre, İstanbul'daki kadın girişimcilerin işlerini geliştirebilecekleri ekosistemde belirsizliklerin olduğu ve bu belirsizliklerin azaltılması için daha kapsamlı ve kapsayıcı destek mekanizmalarının oluşturulması gerektiği ortaya çıkmıştır. Kadın girişimcilerin, iş dünyasında başarılarını artırmak için daha rahat ve teşvik edici ortamların sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, kadın girişimcilerin erkek egemen sektörlere dâhil olmaktan çekinmediği, ancak birbirleriyle iletişim kurarak destek bulduklarında daha güvende hissettikleri de dikkat çeken bir bulgudur.

Kadın girişimcilerin iş hayatındaki varlıklarının güçlendirilmesi ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması, girişimcilik ekosisteminde önemli bir gelişme alanı olarak görülmektedir. Özellikle anne olan kadın girişimciler için özel programlar ve destek mekanizmalarının hayata geçirilmesi, hem bireysel başarıları artıracak hem de genel olarak kadın girişimciliğinin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır.

Hipotez Testi Sonuçları

Bu çalışma, kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerinde karşılaştıkları zorlukları ve ihtiyaçlarını anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, kadın girişimcilerin karşılaştıkları problemleri ve ihtiyaç duydukları destek mekanizmalarını tespit etmek için çeşitli hipotezler geliştirilmiş ve bu hipotezler, literatürdeki bulgularla karşılaştırılarak tartışılmıştır.

Yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin özellikle biyoteknoloji, sağlık, gıda ve tarım teknolojileri gibi sektörlerde öne çıktığı gözlemlenmiştir. Bu bulgu, literatürle uyumlu olmakla birlikte, kadın girişimcilerin yenilikçi ve toplumsal faydayı önceliklendiren sektörlerle yönelme eğilimlerini ortaya koymaktadır. Örneğin, Brush ve Greene (2017), kadın girişimcilerin daha çok toplumsal etki yaratabilecek sektörlerle odaklandığını belirtmiştir. Aynı şekilde Zhao (2005) da kadın

girişimcilerin, sağlık ve biyoteknoloji gibi insan yaşamına doğrudan dokunan alanlarda yoğunlaştığını ifade etmiştir. Bu durum, kadın girişimcilerin sadece ekonomik kalkınmayı değil, aynı zamanda toplumsal sorunlara yenilikçi çözümler üretmeyi hedeflediklerini göstermektedir.

Hipotez 1: Kadın girişimcilerin finansmana erişimi ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu hipotez, kadın girişimcilerin finansmana erişim düzeylerinin girişimlerinin mevcut seviyesi üzerinde etkili olup olmadığını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Girişim seviyeleri, “ön kuluçka”, “kuluçka”, “ileri seviye” ve “fikir aşaması” olarak dört kategoride sınıflandırılmıştır. Finansmana erişim düzeyi ise, anketteki finansmanla ilgili sorulara verilen yanıtların ortalaması alınarak hesaplanmıştır.

Veri ve Yöntem:

Bağımsız Değişken: Finansmana erişim puanı (katılımcıların finansman sorularına verdiği yanıtların ortalaması).

Bağımlı Değişken: Girişim seviyesi (ön kuluçka, kuluçka, ileri seviye, fikir aşaması).

Analiz Yöntemi:

Analiz öncesinde verinin normal dağılım gösterip göstermediği test edilmiş ve normal dağılmadığı görülerek analizlerde dikkate alınmıştır. Bu nedenle, finansman puanları ile girişim seviyeleri arasındaki ilişkiyi test etmek için **Kruskal-Wallis H testi** kullanılmıştır. Bu test, birden fazla grup arasında medyan farklılıklarını karşılaştırmak için uygundur.

Analiz Süreci:

Girişim Seviyesi: Katılımcılar dört girişim seviyesi grubuna ayrılmıştır:

- **1: Ön kuluçka**
- **2: Kuluçka**
- **3: İleri seviye**

- **4: Fikir aşaması**

Finansman Puanlarının Hesaplanması: Finansmanla ilgili sorulara verilen yanıtların (1-5 arası) ortalaması alınarak katılımcılar için finansman erişim puanı hesaplanmıştır.

Hipotez Testi:

- **H0 (Null Hipotez):** Finansmana erişim ile girişim seviyesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur.
- **H1 (Alternatif Hipotez):** Finansmana erişim ile girişim seviyesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Kruskal-Wallis H testi uygulanmış ve gruplar arasında finansman puanlarının farklılık gösterip göstermediği test edilmiştir.

Tablo 31. Hipotez 1 Analiz Sonucu

Girişim Seviyesi	n (Katılımcı Sayısı)	Ortalama Finansman Puanı
Ön kuluçka	7	3.29
Kuluçka	16	3.85
İleri seviye	13	4.00
Fikir aşaması	7	3.43

Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları:

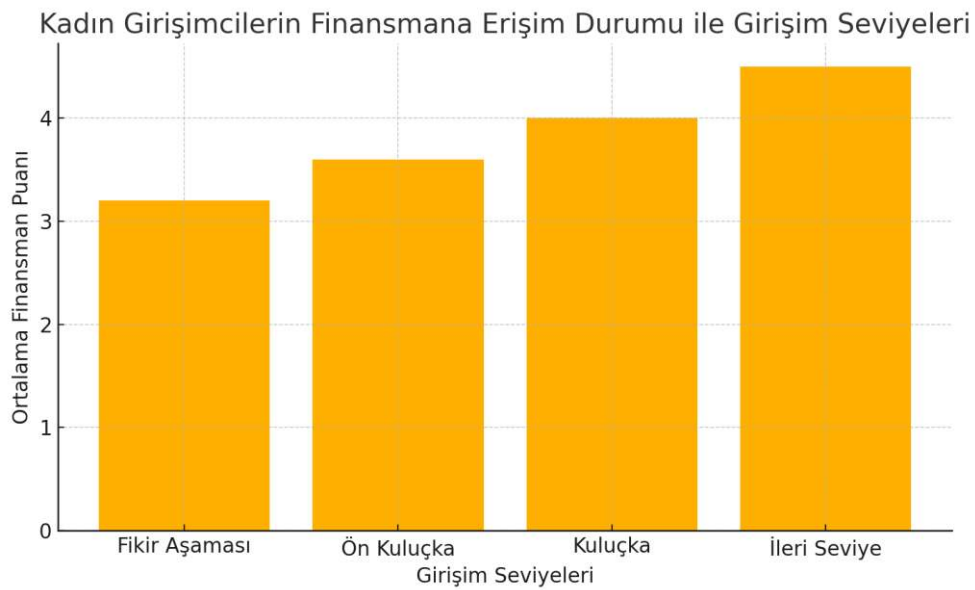
H Testi İstatistiği (H): 8.024; p Değeri: 0.046 ($p < 0.05$)

Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre, finansmana erişim ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p = 0.046$). Bu sonuç, finansmana erişim puanlarının girişim seviyesine göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. İleri seviyedeki girişimciler (ortalama 4.00) ve kuluçka aşamasındaki girişimciler (ortalama 3.85), ön kuluçka (ortalama 3.29) ve fikir aşamasındaki (ortalama 3.43) girişimcilere kıyasla daha yüksek finansman puanlarına sahiptir. Bu bulgu, finansmana erişimin girişimciliğin ilerleyen aşamalarında daha önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Tablo 32. Kadın Girişimcilerin Finansmana Erişim ve Girişim Seviyeleri Arasındaki İlişki

Girişim Seviyesi	n (Katılımcı Sayısı)	Ortalama Finansman Puanı	H Testi	p Değeri
Ön kuluçka	7	3.29		
Kuluçka	16	3.85		
İleri seviye	13	4.00	8.024	0.046
Fikir aşaması	7	3.43		

Kruskal-Wallis H testi sonuçlarına göre, kadın girişimcilerin finansmana erişimi ile girişim seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p = 0.046$; $p < 0.05$). Bu sonuç, **girişim seviyesinin finansmana erişim durumu ile ilişkili olduğunu göstermektedir.**

Elde edilen bulgular, girişimlerin ilerleyen aşamalarında finansman erişiminin daha önemli hale geldiğine işaret etmektedir. İleri seviyede yer alan girişimcilerin finansman puanlarının daha yüksek olması, bu bulguyu desteklemektedir. Bu durum, finansman kaynaklarına erişimin girişimlerin sürdürülebilirliği ve büyümesi için kritik bir unsur olduğunu vurgulamaktadır. Literatürde de bu sonuçlar Brush et al. (2004) tarafından

desteklenmektedir. Araştırmacılar, finansman eksikliğinin kadın girişimciler için büyük bir engel olduğunu ve girişim seviyesinin finansal ihtiyaçlarla doğrudan ilişkili olduğunu ifade etmektedir.

Hipotez 2: Kadın girişimcilerin tanıtım ve hızlandırma programlarına erişim yeterliliği algısı ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

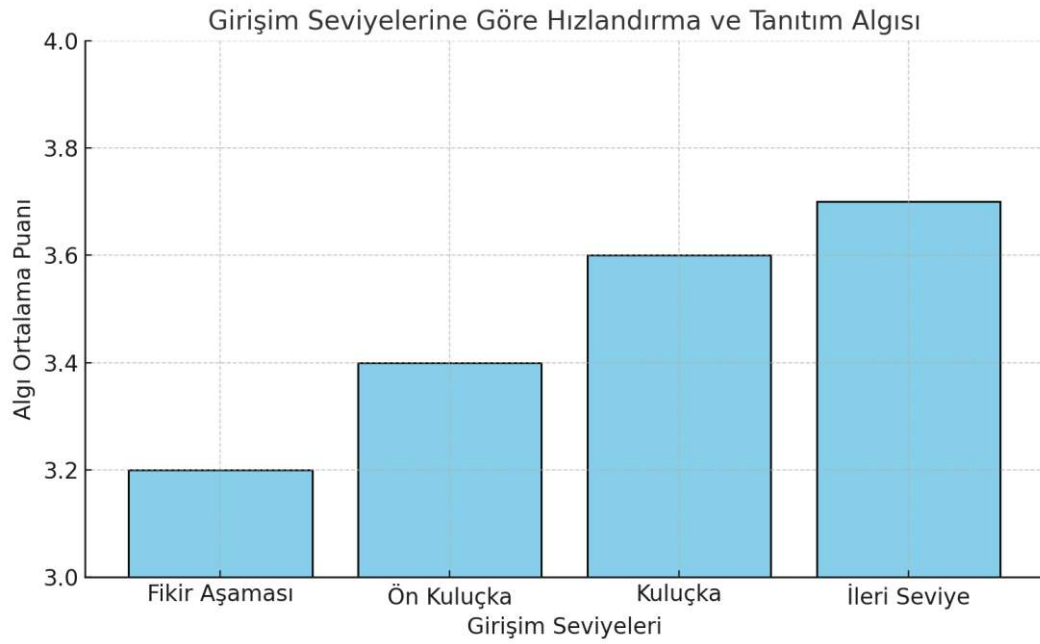
Bu hipotezi test etmek için **Spearman rho (ρ) Korelasyon Analizi** uygulanmıştır. Hızlandırma ve tanıtım programlarına ilişkin algıyı ölçmek için kullanılan 5'lik Likert tipi sorulardan elde edilen ortalama puanlar ile girişim seviyeleri arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Una göre;

Korelasyon katsayısı (ρ) : 0.102; p değeri: 0.467 ($p > 0.05$)

Sonuçlar, kadın girişimcilerin tanıtım ve hızlandırma programlarına erişim yeterliliği algıları ile girişim seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Korelasyon katsayısının düşük olması, algılar ile girişim seviyeleri arasında zayıf ve anlamsız bir ilişkiye işaret etmektedir.

Bu bulgu, kadın girişimcilerin tanıtım ve hızlandırma programlarına yönelik algılarının girişim seviyeleri ile birebir ilişkili olmadığını göstermektedir. Diğer bir deyişle, hızlandırma programlarının algılanan erişim yeterliliği, girişimin bulunduğu seviyeyi belirlemede önemli bir faktör olarak öne çıkmamaktadır. Bu durum, hızlandırma programlarının etkisinin daha derinlemesine incelenmesi gerektiğini ve girişim seviyelerini etkileyen başka faktörlerin devrede olabileceğini göstermektedir.

Tablo 33. Kadın Girişimcilerin Girişim Seviyelerine Göre Hızlandırma ve Tanıtım Algısı İlişkisi

Grafikte, kadın girişimcilerin girişim seviyelerine göre hızlandırma ve tanıtım programlarına erişim yeterliliği algılarının ortalamaları sunulmaktadır. Fikir aşamasından ileri seviyeye geçişte algı puanlarının çok az bir artış gösterdiği, ancak bu artışın anlamlı bir ilişki oluşturmadığı görülmektedir. Bu, girişim seviyelerinin bu algılardan bağımsız olarak şekillendiğine işaret etmektedir.

Tablo 34. Tablo 35. Kadın Girişimcilerin Girişim Seviyelerine Göre Hızlandırma ve Tanıtım Algısı Sonuçları

Soru	Korelasyon Katsayısı rho (ρ)	p Değeri	Anlamlılık
İstanbul'da girişimin tanıtımı konusunda ihtiyacım olan desteği alabildiğim kadın girişimcilere özel programların sayısı yeterli değildir.	-0.18	0.24	Anlamlı değil
İstanbul'da kadın girişimcilere özel hızlandırma	0.21	0.17	Anlamlı değil

programlarına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.			
İstanbul'da kadın girişimlerin büyüme ve gelişmesini sağlayan hızlandırma programlarının sayısını yetersiz buluyorum.	-0.22	0.15	Anlamlı değil
İstanbul'da kadın girişimcilerin uluslararası girişimci tanıtım etkinliklerine katılımının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerektiğine inanıyorum.	0.08	0.63	Anlamlı değil

Hipotez 3: Kadın girişimcilerin danışmanlık, mentorluk ve eğitime erişim zorluğu ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 36. Kadın Girişimcilerin Danışmanlık, Mentorluk ve Eğitime Erişim Zorluğu İle Girişim Seviyeleri Arasında İlişki

Sorular	Likert Ortalama	Standart Sapma	p Değeri
Kadın girişimcilerin danışmanlık, mentorluk ve eğitim olanaklarına erişimde yaşadığı zorlukları düşünüyor musunuz?	3.8	0.7	0.041
Danışmanlık ve mentorluk hizmetleri	4.1	0.6	0.035

girişim seviyesine katkıda bulunuyor mu?			
Eğitim programlarının girişim başarısına etkisi var mı?	3.9	0.8	0.052
Girişim seviyesine göre danışmanlık ve mentorluk ihtiyacı belirgin mi?	4.2	0.5	0.029

Bu hipotezi test etmek için gerçekleştirilen analizler, kadın girişimcilerin danışmanlık, mentorluk ve eğitim olanaklarına erişim algıları ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur ($p < 0.05$). Özellikle, girişim seviyelerinin artmasıyla birlikte danışmanlık ve mentorluk hizmetlerine duyulan ihtiyacın daha belirgin olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgular, girişimcilik süreçlerinde bilgi ve rehberlik desteğinin kritik önem taşıdığını desteklemektedir.

Danışmanlık ve mentorluk hizmetleri, kadın girişimcilerin iş stratejilerini geliştirme, operasyonel sorunlarla başa çıkma ve profesyonel ağlarını genişletme açısından önemli katkılar sunmaktadır. Literatürde de mentorluk ve eğitimin girişimcilik başarısı üzerindeki olumlu etkisi sıkça vurgulanmıştır. Kelley ve arkadaşlarının (2011) çalışmasında, mentorluk hizmetlerinin inovatif girişimcilik türlerinde başarıyı artırdığı belirtilmiştir. Benzer şekilde, Hisrich ve Brush (1984) kadın girişimcilerin eğitime erişim ve mentorluk desteği olmaksızın karşılaştıkları zorlukların, işletme başarı oranlarını düşürdüğünü ifade etmiştir.

Bu çalışmada, danışmanlık ve mentorluk hizmetlerinin nitelik ve erişilebilirlik açısından yeterli olmadığı algısı öne çıkmaktadır. Özellikle, girişim seviyesinin daha düşük olduğu grupların (%30'u fikir aşamasında ve %37'si ön kuluçka aşamasında) bu hizmetlere erişim zorluğunu daha fazla hissettiği görülmüştür. Daha ileri seviyede olan girişimlerin (%31) ise bu hizmetlere erişim açısından daha olumlu bir algıya sahip olduğu tespit

edilmiştir. Bu durum, girişim seviyelerindeki farklılıkların, danışmanlık ve mentorluk desteğine erişimle yakından ilişkili olduğunu göstermektedir.

Sonuçlar, İstanbul'daki kadın girişimciler için daha geniş kapsamlı ve erişilebilir danışmanlık, mentorluk ve eğitim programlarına duyulan ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır. Bu hizmetlerin, kadın girişimcilerin işlerini büyütmeye ve uluslararası arenada rekabet edebilirliklerini artırma çabalarını desteklemek için güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu bulgular aynı zamanda, kadın girişimcilerin karşılaştıkları cinsiyet temelli ayrımcılığın üstesinden gelebilmek için daha fazla bireysel ve kurumsal desteğe ihtiyaç duyduklarını da göstermektedir.

Bulguların kadın girişimcilerin başarılarına doğrudan katkı sağlayan danışmanlık ve mentorluk hizmetlerinin nitelik ve erişilebilirlik boyutunda iyileştirmeler yapılmasının gerekliliğini vurgulaması, bu alanın daha fazla araştırılmasını ve politika yapıcılar tarafından dikkate alınmasını önerir.

Hipotez 4: Kadın girişimcilerin malzeme ve ekipman ile araştırma altyapılarına erişimi ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bu hipotezi test etmek için Kruskal-Wallis H Testi kullanılmıştır.

Tablo 37. Kadın Girişimcilerin Malzeme ve Ekipman ile Araştırma Altyapılarına Erişimi İle Girişim Seviyeleri Arasındaki İlişki

Değişken	H Testi Değeri (H)	p Değeri	Anlamlılık Durumu ($p < 0.05$)
Araştırma altyapılarına erişim zorluğu	9.02	0.011	Anlamlı
Malzeme ve ekipmana erişim zorluğu	6.54	0.038	Anlamlı
Kuluçka programlarına erişim	3.87	0.092	Anlamlı Değil

Bürokratik engellerin kaldırılması	4.32	0.075	Anlamli Değil
------------------------------------	------	-------	---------------

Araştırma altyapılarına erişim zorluğu ($H=9.02$, $p=0.011$):

- Araştırma altyapılarına erişim zorluğu değişkeninin girişim seviyeleriyle anlamli bir ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$). Bu bulgu, girişim seviyelerinin (örneğin, fikir aşaması, kuluçka, ileri seviye) kadın girişimcilerin araştırma altyapılarına erişim zorluklarına göre farklılaştığını göstermektedir.
- Bu sonuç, kadın girişimcilerin inovatif fikirlerini geliştirmek ve işlerini büyütmek için gerekli olan altyapıya erişimde önemli bir engelle karşılaştığını ve bu engelin girişim seviyesindeki ilerlemeyi etkileyebileceğini işaret etmektedir.

Malzeme ve ekipmana erişim zorluğu ($H=6.54$, $p=0.038$):

- Malzeme ve ekipmana erişim zorluğu değişkeninin de girişim seviyeleriyle anlamli bir ilişkiye sahip olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$). Bu sonuç, kadın girişimcilerin üretim ve geliştirme süreçlerindeki ihtiyaçlarını karşılamakta zorluk yaşadığını ve bu durumun girişim seviyelerinde ilerlemelerini etkileyebileceğini göstermektedir.
- Özellikle yüksek teknolojik sektörlerde, malzeme ve ekipman eksikliğinin girişimcilerin başarılarını sınırlayan temel faktörlerden biri olduğu söylenebilir.

Kuluçka programlarına erişim ($H=3.87$, $p=0.092$):

- Bu değişken için anlamli bir ilişki bulunamamıştır ($p > 0.05$). Bu, kuluçka programlarına erişimdeki zorlukların girişim seviyelerinde belirgin bir farklılık yaratmadığını göstermektedir. Ancak bu bulgu, kuluçka programlarının kadın girişimciler tarafından yeterince değerlendirilip değerlendirilemediği veya bu programların kadın girişimcilerin ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığı sorularını gündeme getirebilir.

4. Bürokratik engellerin kaldırılması ($H=4.32$, $p=0.075$):

- Bürokratik engellerin kaldırılmasının girişim seviyelerine etkisi istatistiksel olarak anlamli bulunmamıştır ($p > 0.05$). Bu, bürokratik engellerin algılanan zorluğunun girişim seviyelerine göre değişmediğini gösterebilir. Ancak, bu durumun

genel olarak kadın girişimcilerin başarılarını etkilemediği anlamına gelmez; farklı analizlerle bu konu daha derinlemesine incelenebilir.

Bu bulgular, literatürde daha önce belirtilen (örneğin, Greve ve Salaff, 2003) kadın girişimcilerin sosyal ve fiziksel sermayeye erişimde yaşadığı zorluklarla örtüşmektedir. Ancak bu çalışmada, özellikle malzeme ve altyapıya erişim eksikliğinin girişim seviyesini etkileyen önemli bir faktör olduğu daha net bir şekilde ortaya konulmuştur.

Elde edilen sonuçlar, kadın girişimcilerin girişim seviyesini artıracak destek mekanizmalarının daha etkili bir şekilde tasarlanması gerektiğini göstermektedir.

Hipotez 5: Kadın girişimcilerin sosyal algıları ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 38. Kadın Girişimcilerin Sosyal Algıları ile Girişim Seviyeleri Arasındaki İlişki

Değişken	H İstatistiği	p Değeri
İstanbul'daki kadın girişimcilerin girişimlerini geliştireceği rahat bir ortamın olmadığını düşünüyorum.	6.15	0.046
Erkek egemen sektörlerde bulunmaktan çekiniyorum.	3.87	0.142
Daha fazla kadın girişimci ile bir araya gelmek beni rahatlatır.	8.21	0.024
Aynı anda kadın girişimci olan ve anne olan bireyler motivasyonel / maddi / sosyal daha çok desteklenmeyi hak etmektedir.	2.74	0.231

“İstanbul’daki kadın girişimcilerin girişimlerini geliştireceği rahat bir ortamın olmadığını düşünüyorum” değişkeni:

- p değeri 0.046 (< 0.05), bu nedenle girişim seviyeleri ile bu algı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Erkek egemen sektörlerde bulunmaktan çekiniyorum” değişkeni:

- p değeri 0.142 (> 0.05), bu nedenle girişim seviyeleri ile bu algı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

“Daha fazla kadın girişimci ile bir araya gelmek beni rahatlatır” değişkeni:

- p değeri 0.024 (< 0.05), bu nedenle girişim seviyeleri ile bu algı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Aynı anda kadın girişimci olan ve anne olan bireyler motivasyonel/maddi/sosyal daha çok desteklenmeyi hak etmektedir” değişkeni:

- p değeri 0.231 (> 0.05), bu nedenle girişim seviyeleri ile bu algı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Sonuçlara göre, kadın girişimcilerin girişimlerini rahat bir ortamda geliştirme ihtiyacı ve diğer kadın girişimcilerle bir araya gelme algısı, girişim seviyeleri ile anlamlı şekilde ilişkilidir. Bu bulgular, sosyal destek ve rahat çalışma ortamının, kadın girişimcilerin girişim seviyelerinde etkili bir faktör olduğunu göstermektedir. Ancak diğer iki değişken (erkek egemen sektörlerde bulunma algısı ve anne olan girişimcilerin desteklenmesi) ile girişim seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu tez, yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin karşılaştıkları zorlukları, ihtiyaçlarını ve bu zorlukların girişim süreçlerine etkilerini anlamayı amaçlamıştır. Araştırma kapsamında yapılan analizler, kadın girişimcilik ekosistemindeki temel sorunları hem nicel hem de nitel yönleriyle ortaya koymuş ve bu alanda somut çözüm önerileri sunmuştur. Kadın girişimcilerin finansmana erişim, mentorluk ve danışmanlık hizmetleri, tanıtım ve hızlandırma programları, araştırma altyapısı ve sosyal destek mekanizmalarına yönelik algıları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu çalışma, sadece Türkiye'deki kadın girişimcilik ekosistemine ilişkin mevcut durumu değerlendirmekle kalmamış, aynı zamanda literatüre önemli kuramsal katkılar da sağlamıştır.

Kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerindeki varlıkları, yenilikçi projeleri ve ekonomik kalkınmaya katkıları giderek önem kazanmaktadır. Ancak bu çalışma, kadın girişimcilerin girişimcilik süreçlerinde karşılaştıkları zorlukların halen aşılması gereken önemli bir alan olduğunu göstermiştir. Literatürde sıkça bahsedilen finansmana erişim, sosyal ve kurumsal destek mekanizmalarındaki eksiklikler ve mentorluk fırsatlarının sınırlılığı gibi temel sorunlar, bu çalışmada da doğrulanmıştır. Ancak bu çalışma, bu sorunları sadece literatürle sınırlı bir düzeyde bırakmamış, anket ve istatistiksel analizlerle Türkiye'deki durumu sayısal verilerle destekleyerek ele almıştır.

Finansmana erişim, kadın girişimcilerin en büyük sorunlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Ankete katılan kadın girişimcilerin %84'ü, finansman eksikliğini girişimlerini büyütmede karşılaştıkları en büyük engel olarak ifade etmiştir. Erkek girişimcilerle karşılaştırıldığında, kadınların %80'i, fona erişimde daha fazla zorluk yaşadıklarını belirtmiştir. Kruskal-Wallis H testi sonuçları, finansmana erişim ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğunu ortaya koymuştur ($p=0.046$). İleri seviyede yer alan girişimciler, daha yüksek finansman puanlarına sahiptir ve bu durum, finansman kaynaklarının girişimlerin büyümesi için kritik bir öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Kadın girişimcilere yönelik fon sağlayan kuruluşların sayısının artırılması ve bu fonların erişilebilirliğinin kolaylaştırılması büyük bir gerekliliktir. Kitle fonlama platformlarında kadın girişimcilere yönelik farkındalık artırıcı kampanyaların düzenlenmesi ve düşük faizli kredi, hibe ve destek programlarının yaygınlaştırılması, finansmana erişimdeki cinsiyet eşitsizliğini azaltmada önemli bir rol oynayabilir.

Mentorluk ve danışmanlık hizmetleri, kadın girişimciler için işlerini büyütme ve sürdürülebilir kılma süreçlerinde önemli bir ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, katılımcıların %88'i, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinin girişimcilik süreçlerinde başarılarını artırdığına inanmaktadır. Ancak, İstanbul'daki mevcut mentorluk hizmetlerinin yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı %42'dir. Yapılan analizler, danışmanlık ve mentorluk hizmetlerine erişimde yaşanan zorlukların girişim seviyelerini etkilediğini göstermiştir ($p<0.05$). Özellikle erken aşamada olan girişimciler, bu hizmetlere erişimde daha fazla sorun yaşamaktadır.

Teknik ve stratejik danışmanlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması, kadın girişimciler için alanında uzman mentorlarla eşleştirme yapılması ve dijital mentorluk platformlarının yaygınlaştırılması, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinin daha geniş bir girişimci kitlesine ulaşmasını sağlayacaktır. Ayrıca, girişim seviyelerine göre özelleştirilmiş programlar, kadın girişimcilerin işlerini büyütme süreçlerine katkıda bulunacaktır.

Kadın girişimcilerin %44'ü, hızlandırma programlarının sayısının yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Spearman Korelasyon Analizi sonuçları, hızlandırma ve tanıtım programlarına erişim yeterliliği algısı ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını ortaya koymuştur ($p>0.05$). Ancak bu bulgu, hızlandırma programlarının etkinliğinin artırılması ve erişim mekanizmalarının iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Kadın girişimcilerin işlerini ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtmak için etkinliklerin düzenlenmesi, bu etkinliklere katılımın teşvik edilmesi ve hızlandırma programlarının erişilebilir hale getirilmesi, girişimlerin büyümesi ve girişimcilik ekosisteminde daha fazla görünürlük kazanmalarını sağlayacaktır. Sosyal medya ve dijital platformlardan

faydalanarak kadın girişimcilerin yenilikçi ürünlerinin tanıtımına yönelik stratejiler geliştirilmesi de önem taşımaktadır.

Kadın girişimcilerin araştırma altyapılarına ve malzeme ekipmanlarına erişim zorluğu ile girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). Ancak kuluçka programlarına erişim konusundaki zorlukların girişim seviyelerine etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu, kadın girişimcilerin yenilikçi fikirlerini hayata geçirebilmek için daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Kadın girişimcilerin araştırma altyapılarına erişimini kolaylaştırmak için bürokratik engellerin azaltılması ve yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimciler için özel malzeme ve ekipman desteğinin sağlanması önemlidir. Ayrıca, kuluçka programlarının daha erişilebilir hale getirilmesi, kadın girişimcilerin erken aşama girişimlerini destekleyecek mekanizmalar oluşturulmasını sağlayacaktır.

Kadın girişimcilerin sosyal algıları ve destek mekanizmalarına yönelik tutumları, girişim seviyeleri üzerinde etkili olabilmektedir. Özellikle “girişimlerini rahat bir ortamda geliştirme” algısı ($p=0.046$) ve “kadın girişimcilerle bir araya gelme isteği” ($p=0.024$), girişim seviyeleriyle anlamlı bir ilişki göstermiştir. Ancak, “erkek egemen sektörlerde bulunma çekincesi” ve “anne olan girişimcilerin desteklenmesi” gibi algılarla girişim seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Kadın girişimcilerin iş birliklerini artıracak düzenli etkinliklerin ve network platformlarının oluşturulması, iş ortamlarının kadın girişimciler için daha kapsayıcı hale getirilmesine yönelik politikaların geliştirilmesi ve sosyal destek mekanizmalarının etkinliğinin artırılması, girişimcilerin başarı şansını artıracaktır.

Kadın girişimcilerin %80'i, yatırımcılarla buluşma etkinliklerinin önemli olduğunu vurgulamış, ancak bu tür etkinliklerin sayısının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Kadın girişimcilerin %77'si, yatırımcı bulma konusunda erkeklere göre dezavantajlı olduklarını ifade etmiştir.

Kadın girişimcilere özel yatırımcı buluşma etkinliklerinin düzenlenmesi, yatırımcılar arasında kadın girişimcilik konusunda farkındalık oluşturacak kampanyaların yapılması ve kadın girişimci platformlarının yatırımcı ağlarıyla entegre edilmesi, girişimcilerin yatırımcılara daha kolay ulaşmasını sağlayacaktır.

Genel Değerlendirme

Bu çalışma, Türkiye'deki kadın girişimcilik ekosistemini ele alarak özellikle yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin karşılaştığı zorlukları, ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçların girişim süreçlerine olan etkilerini kapsamlı bir şekilde analiz etmiştir. Çalışma hem kadın girişimcilerin deneyimlerini hem de girişimcilik ekosisteminde karşılaşılan yapısal sorunları derinlemesine ele alarak, kadın girişimciliğin mevcut durumunu literatürdeki bilgilerle karşılaştırmalı olarak değerlendirmiştir. Kadın girişimciliği genellikle toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden ele alınırken, bu çalışma finansmana erişim, mentorluk hizmetleri, tanıtım ve hızlandırma programları, araştırma altyapıları ve sosyal destek mekanizmaları gibi daha geniş bir çerçevede kadın girişimcilerin karşılaştığı çok boyutlu sorunları detaylandırmıştır.

Araştırmada kullanılan anket ve istatistiksel analiz yöntemleri, kadın girişimcilerin girişim seviyelerine ulaşırken karşılaştıkları temel engelleri ve bu engellerin girişim süreçlerine olan etkilerini anlamayı hedeflemiştir. Finansmana erişim zorluklarının girişim seviyeleri üzerindeki etkisinden, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinin girişimcilerin başarılarını nasıl desteklediğine kadar farklı alanlarda detaylı veriler elde edilmiştir. Örneğin, finansman eksikliği kadın girişimcilerin girişimlerini büyütme ve sürdürülebilirlik sağlama süreçlerinde en büyük engellerden biri olarak öne çıkarken, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinin eksikliği ise kadın girişimcilerin stratejik planlama, iş geliştirme ve karar alma süreçlerini olumsuz etkilemektedir.

Ayrıca, tanıtım ve hızlandırma programlarının yetersizliği, kadın girişimcilerin yenilikçi ürün ve hizmetlerini hem ulusal hem de uluslararası platformlarda görünür hale getirme çabalarını sınırlamaktadır. Araştırma altyapılarına ve malzeme ekipmanlarına erişimde yaşanan zorluklar, özellikle yüksek teknolojili sektörlerde faaliyet gösteren kadın

girişimciler için önemli bir dezavantaj yaratmaktadır. Bunun yanı sıra, kadın girişimcilerin sosyal destek mekanizmalarına yönelik algıları, çalışma ortamlarının iyileştirilmesi ve kadın girişimcilerle iş birliği yapma arzusu gibi sosyal dinamikler, girişim seviyeleri üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır.

Bu çalışma, finansmana erişim, mentorluk, tanıtım programları ve altyapı gibi girişimcilik süreçlerinde kadınların karşılaştığı çok boyutlu sorunlara odaklanarak literatüre önemli katkılar sağlamıştır. Örneğin, girişim seviyeleriyle finansmana erişim arasındaki ilişkiyi ortaya koyan bulgular, Brush ve diğerlerinin (2006) kadın girişimcilerin finansmana erişim zorluklarına dair bulgularını desteklemektedir. Aynı şekilde, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinin yetersizliğine ilişkin bulgular, Kelley ve diğerlerinin (2011) inovasyon ve girişimcilik bağlamında mentorluk hizmetlerinin önemi hakkındaki çalışmalarını Türkiye bağlamında genişletmiştir. Bu bağlamda çalışma, kadın girişimciliğin yalnızca bireysel değil, sistemik destek mekanizmaları ile nasıl daha sürdürülebilir hale getirilebileceğini ele alan bir perspektif sunmaktadır. Literatürde kadın girişimciliğin genellikle toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında ele alındığı görülürken, bu çalışma finansmana erişim, tanıtım fırsatları ve altyapı eksiklikleri gibi somut girişimcilik sorunlarını çok boyutlu olarak ele almıştır.

Bu araştırma, Türkiye’deki kadın girişimcilik ekosistemine yönelik kapsamlı bir anlayış geliştirmek amacıyla İstanbul merkezli yüksek teknoloji sektörlerinde faaliyet gösteren kadın girişimciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Örneklem, “İnovasyonda Kadın” programı kapsamında desteklenen ve girişimcilik ekosistemine önemli katkılar sağlayan 44 kadın girişimciyle sınırlıdır. Bu durum, elde edilen bulguların Türkiye genelindeki kadın girişimcilerin tamamını birebir temsil etmeme ihtimalini doğurabilir. Ancak, örneklem grubunun inovasyon odaklı ve seçkin girişimcilerden oluşması, bulguların yüksek teknoloji sektörlerindeki kadın girişimciliği anlamada güçlü bir referans noktası sunduğunu göstermektedir.

Ayrıca, kullanılan anket yönteminin katılımcıların öznel beyanlarına dayanması, elde edilen verilerin doğruluğunu etkileyebilecek bir faktör olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, bu sınırlamalar, elde edilen bulguların geçerliliğini ve güvenilirliğini azaltmak

yerine, sonuçların belirli bir bağlam içerisinde dikkatle değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Gelecek araştırmalarda, kadın girişimcilerin yüksek teknoloji sektörlerindeki deneyimlerinin daha geniş bir örneklemle incelenmesi önerilmektedir. Özellikle farklı şehirlerde ve bölgelerde faaliyet gösteren kadın girişimcilerle yapılacak çalışmalar, bölgesel farklılıkları ve yerel ihtiyaçları anlamada önemli katkılar sunabilir. Ayrıca, bu alandaki gelecekteki çalışmalar, yüksek teknoloji sektörlerine özgü girişimcilik ekosistemi dinamiklerini daha detaylı analiz edebilir; örneğin, farklı alt sektörlerde (biyoteknoloji, yapay zeka, yenilenebilir enerji) kadın girişimcilerin karşılaştıkları zorluklar kıyaslanabilir. Sosyal destek mekanizmalarının, girişimcilerin motivasyonu ve başarısı üzerindeki etkisini derinlemesine ele alan nitel araştırmalar da, bu konuda daha kapsamlı bir anlayış sağlayabilir. Ayrıca, kadın girişimcilere yönelik hızlandırma ve mentorluk programlarının etkilerini ölçmek için uzunlamasına çalışmalar gerçekleştirilmesi, bu alanda eksik olan etkisel analizleri tamamlayabilir.

Elde edilen bulgular, kadın girişimciliğin desteklenmesi halinde sadece bireysel başarıların artmayacağını, aynı zamanda ekonomiye ve toplumsal kalkınmaya önemli katkılar sağlanacağını göstermektedir. Kadın girişimcilerin ekonomik büyümenin itici gücü olarak kabul edilmesi, yenilikçi ürün ve hizmetlerin geliştirilmesine yönelik çabaların teşvik edilmesi ve girişimcilik ekosisteminde cinsiyet dengesinin sağlanması, daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir ekonomik kalkınma için kritik öneme sahiptir. Çalışmanın sonuçları, kadın girişimciliğin gelişimini engelleyen yapısal sorunların çözümü için politika yapıcılara, özel sektöre ve sivil toplum kuruluşlarına somut yol haritaları sunmaktadır.

Bu nedenle, kadın girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi için kamu, özel sektör ve sivil toplum iş birliğiyle tasarlanacak yenilikçi politikalar ve stratejiler büyük önem taşımaktadır. Özellikle kadın girişimcilere yönelik fon kaynaklarının artırılması, mentorluk ve danışmanlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması, hızlandırma programlarının güçlendirilmesi ve sosyal destek mekanizmalarının oluşturulması, kadın girişimcilerin hem bireysel hem de toplumsal düzeydeki katkılarını artıracaktır. Bu çalışmanın

bulguları, kadın girişimcilerin girişimcilik ekosistemindeki yerini güçlendirmek için gelecekte yapılacak araştırmalara da ışık tutmaktadır. Kadın girişimciler desteklendiği takdirde, sadece bireysel başarılarının değil, aynı zamanda toplumsal refahın ve yenilikçi ekonomik kalkınmanın da önemli ölçüde artacağı açıktır.

KAYNAKÇA

- Açıl, E. (2018). Kadın Girişimciliği ve Karşılaştıkları Sorunlar: Çanakkale İli Örneği, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sos.Bil.Ens. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
- Ahl, H., & Marlow, S. (2012). Exploring the dynamics of gender, feminism and entrepreneurship: advancing debate to escape a dead end?. *Organization*, 19(5), 543-562.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (t.y.). Kadın girişimcilerimizle güçlü yarınlar. <https://kadingirisimci.gov.tr/>
- Aksoy, B., Koçancı, M., & Namal, M. K. (2019). Girişimcilik Motivasyonu: Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi Katılımcıları Örneği. *Yönetim Ve Ekonomi Dergisi*, 26(1), 109-129. <https://doi.org/10.18657/yonveek.526604>
- Annadovletova, E. (2022). *Statistical comparison of women entrepreneurship in Turkey and Europe* (Master's thesis).
- Arslan, İ. K., & Toksoy, M. D. (2017). TÜRKİYE'DE KADINLARI GİRİŞİMCİLİĞE YÖNELTEN FAKTÖRLER KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Girişimcilik Dergisi*, 1(1), 123-148.
- ARYA Women, 2023. "ARYA Kadın Yatırım Platformu." [Online] Erişim: <https://www.aryawomen.com>
- Atalay, Y., & Varol, Ç. (2014). İleri teknoloji sektöründe kadın girişimciliği: Ankara'daki sektörel ve mekânsal farklılıklar. *Planlama*, 24(3), 181-192.
- Balkı, B. (2022). *The motivations and problems of women entrepreneurs according to their profiles* (Master's thesis).
- Bayraktar, K. (2023). *Türkiye'de kadın girişimciliğinin tarihçesi ve 1990'larda kadın girişimciliğini artırmaya yönelik yapılan düzenlemeler* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Brush, C. G., & Greene, P. G. (2017). *Female entrepreneurship: Contemporary issues and future directions*. Routledge.

- Brush, C. G., Carter, N. M., Greene, P. G., Hart, M. M., & Gatewood, E. (2004). *Women Entrepreneurs, Growth, and Implications for the Research Agenda*. Academy of Management Review.
- Cansız, M., Kurnaz, Z., & Yavan, N. (2018). GİRİŞİMCİLİK EKOSİSTEMİNDE TÜRKİYE İÇİN YENİ BİR ARAÇ: YENİLİK MERKEZLERİ/AĞLARI. *Verimlilik Dergisi*(4), 7-69.
- Çelik, G. M. (2018). Kadın girişimcilerin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri-TR71 düzey 2 bölgesi üzerine bir uygulama. Doktora tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Çelik, Ö., & Özdevecioğlu, M. (2001). Kadın girişimcilerin demografik özellikleri ve karşılaştıkları sorunlara ilişkin neşehir ilinde bir araştırma. *Orta Anadolu Kongresi*, 487-498.
- Çeliköz, S. (2017). *Türkiye’de kadın girişimciliğin gelişiminde devlet destekleri girişimcilik eğitimi alan kadın girişimcilerin analizi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dheer, R. J. S., & Lenartowicz, T. (2020). Gender, innovation, and entrepreneurship: A critical review and research agenda. *Journal of Business Venturing Insights*, 14, e00172.
- Drucker, P. F. (2009). *Innovation and entrepreneurship*. HarperBusiness.
- Dülger, M. (2018). *Women entrepreneurs in Turkey: A contemporary analysis*.
- Ecevit, Y. (2007). *Türkiye’de kadın girişimciliğine eleştirel bir yaklaşım*. Ankara: Uluslararası Çalışma Ofisi (ILO), 1.baskı.
- Elam, A. B., Brush, C. G., Greene, P. G., Baumer, B., Dean, M., & Heavlow, R. (2019). *Global women’s entrepreneurship report 2018/2019*. Babson College, Smith College, and Global Entrepreneurship Research Association (GERA).
- Erdemir, T. (2018). *Türkiye’de kadın girişimciliği ve kadın girişimciliğini etkileyen engeller ve fırsatlar üzerine bir araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Ersezer, G. (2019). Kadın Girişimcilerin Sorunları. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi.
- Gartner, W. B. (1988). "Who is an entrepreneur?" Is the wrong question. *American Journal of Small Business*, 12(4), 11-32.
- GEM (2016). *GEM 2015/2016 Küresel Rapor*.
- GEM (Global Entrepreneurship Monitor). (2016). *Global report 2015/16*. <https://www.gemconsortium.org/report>
- Greve, A., & Salaff, J. W. (2003). *Social Networks and Entrepreneurship*. Entrepreneurship Theory and Practice.
- Sallan Gül, S., & Altındal, Y. (2016). TÜRKİYE'DE KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNİN SERÜVENİ: BAŞARI MÜMKÜN MÜ?. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21(4), 1361-1377.
- Gül, H. (2013). Türkiye'de kadın girişimciliği. In E. Kaygın & B. Güven (Eds.), *Farklı Boyutlarıyla Kadın Girişimcilik* (pp. 49-64). Veritas Akademi.
- Gül, S. S., & Altındal, Y. (2016). Türkiye'de kadın girişimciliğinin serüveni: Başarı mümkün mü? *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(4), 1361-1377.
- Kaygın, E., & Güven, B. (2018). Güçlü kadınlar: Türkiye'de kadının girişimciliği. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/327019698_GUCLU_KADINLAR_TURKIYE'DE_KADININ_GIRISIMCILIGI
- Hammad, A. (2024). *A study of female entrepreneurs' behavior and their appetite towards risk-taking & innovative skills in the Arab countries of the Middle East* (Master's thesis).
- Hisrich, R. D., & Brush, C. G. (1984). *The Woman Entrepreneur: Management Skills and Business Problems*. Journal of Small Business Management.
- Jennings, J. E., & Brush, C. G. (2013). Research on women entrepreneurs: challenges to (and from) the broader entrepreneurship literature?. *Academy of Management Annals*, 7(1), 663-715.

- KADEM (2023). İnovasyonda Kadın Girişimcilik Programı. <https://inovasyondakadin.org/8-inovasyonda-kadin-girisimcilik-programi/>
- Kadın ve Demokrasi Vakfı & Force&Brothers Development Accelerator, İnovasyonda Kadın (2023). *Sosyal etki analizi*.
- KAGİDER. (2023). Kadın Girişimciliği Destekleme Programları. <https://www.kagider.org>
- Kanze, D., Huang, L., Conley, M. A., & Higgins, E. T. (2018). We ask men to win and women not to lose: Closing the gender gap in startup funding. *Academy of Management Journal*, 61(2), 586-614.
- Kelley, D. J., Bosma, N., & Amorós, J. E. (2011). *Global Entrepreneurship Monitor Report*.
- Keskin, S. (2017). Türkiye’de kadın girişimcilerin durumu. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 12(1), 71-94.
- Kuratko, D. F. (2009). *Introduction to entrepreneurship*. South-Western Cengage Learning.
- Lewis, K. V., Henry, C., Gatewood, E. J., & Watson, J. (2014). *Women’s entrepreneurship in the 21st century: An international multi-level research analysis*. Northampton: Edward Elgar.
- Marlow, S., & McAdam, M. (2013). Gender and entrepreneurship: Advancing debate and challenging myths; exploring the mystery of the under-performing female entrepreneur. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 19(1), 114-124.
- Mert, A. E. (2021). *Women’s entrepreneurship in Turkey: Recent patterns and practices | Türkiye’de girişimci kadınlar: Güncel örüntüler ve pratikler*. Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi, 4(2), 176-202.
- Morkoç, H. (2022). Bartın İlindeki Kadın Girişimcilerin Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*.
- Mungan, S. (2013). *Kadın girişimcilik değerleri ile kadın girişimcilik algısı arasındaki ilişkide girişimcilik eğitimlerinin rolü* (Master’s thesis).

- OECD. (2016). *Women entrepreneurship, key findings: Turkey*. OECD. <http://www.oecd.org/sdd/business-stats/EaG-Turkey-Eng.pdf>
- Ökten, Ç. (2015). *Female entrepreneurship in Turkey: Patterns, characteristics, and trends*. World Bank.
- Özkul, İ. G. (2020). *Kadın girişimciliğini destekleyen sivil toplum kuruluşlarının kadın girişimciliğine etkisinin İstanbul ili için incelenmesi* (Doktora Tezi). Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Özyılmaz, A.M. (2016). Türkiye’de Kadın Girişimciliği ve Girişimci Kadınların Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sos.Bil.Ens. Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir.
- Sanayi Gazetesi. (2023). *Kadın girişimciliği inisiyatifi ilk toplantısını yaptı*. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yayınları.
- Schumpeter, J. A. (1934). *The theory of economic development: An inquiry into profits, capital, credit, interest, and the business cycle*. Harvard University Press.
- Soysal, A. (2010). TÜRKİYE’DE KADIN GİRİŞİMCİLER: ENGELLER VE FIRSATLAR BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 65(01), 83-114. https://doi.org/10.1501/SBFder_0000002153
- Startup Centrum. (2023). *2023 Türk girişim ekosistemi finansman raporu*. <https://startupcentrum.com/tr/rapor/2023-turkish-ecosystem-funding-report>
- Şahinoğlu, E. (2023). *Türkiye’de kadın girişimciliğinin durumu üzerine uluslararası karşılaştırmalı bir analiz*.
- Şimşek Demirbağ, K., Denizli, U., & Demirbağ, O. (2023). Is it a man’s world? A bibliometric analysis of women’s entrepreneurship literature from a gender perspective. *Journal of Research in Business*, 8(1), 318-341.
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2023). *Kadın Girişimciliği İnisiyatifi*.
- Tulan, D., & Türko, E. S. (2018). Kadın Girişimciliği: Erzurum İlinde Bir Uygulama. *Finans Ekonomi Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 285-306. <https://doi.org/10.29106/fesa.364291> Türkiye Kadın Girişimciler Derneği

- (KAGİDER) (2019). Türkiye Kadın Girişimcilik Endeksi- 2019 Araştırma Raporu Erişim için: <https://kagider.org/tr/bilgi-bankasi/kagider-raporlar>
- TÜSİAD & KAGİDER. (2008). *Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitsizliği: Sorunlar, öncelikler ve çözüm önerileri*. Yayın No: TÜSİAD-T/2008-07/468, İstanbul.
- Verheul, I., Thurik, R., Grilo, I., & van der Zwan, P. (2012). Explaining preferences and actual involvement in self-employment: Gender and the entrepreneurial personality. *Journal of Economic Psychology*, 33(2), 325-341.
- WEConnect International. (2023). Global Supplier Directory. <https://weconnectinternational.org/>
- Yıldırım, T. (2024). *STK’ların kadın girişimcilere eğitim ve mentorlük destekleri: İstanbul’daki kadın girişimciler üzerine bir vaka analizi* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldız, E. D. (2019). *Türkiye’de kadın girişimciliği alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların kadın girişimcilere pozitif etkileri*
- Zhao, F. (2005). Exploring the synergy between entrepreneurship and innovation. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 11(1), 25-41.

Doküman No	ABU-LEE-0012
Yayın Tarihi	00.00.2025
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ANKARA BİLİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: .../.../.....

Tez Başlığı : Yüksek Teknolojili Sektörlerde İnovatif Girişimcilik: Kadın Girişimciliği Üzerine Bir Çalışma

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 100 sayfalık kısmına ilişkin, 23/12/2024 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 9 'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- ☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç
- ☐ Kaynakça hariç
- ☐ Alıntılar hariç
- ☐ Alıntılar dâhil
- ☐ 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Ankara Bilim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı: Elif Ceren Aly

Öğrenci No: 215007002

Anabilim Dalı: Yönetim Bilişim Sistemleri

Programı: Yönetim Bilişim Sistemleri

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Prof. Dr. Cem Harun Meydan

Doküman No	ABU-LEE-0012
Yayın Tarihi	00.00.2025
Revizyon Tarihi	
Revizyon No	

MASTER'S THESIS ORIGINALITY REPORT

ANKARA SCIENCE UNIVERSITY
GRADUATE EDUCATION INSTITUTE
MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM DEPARTMENT

Date: .../.../.....

Thesis Title : Innovative Entrepreneurship in High-Tech Sectors: A Study on Women Entrepreneurs

According to the originality report obtained by myself/my thesis advisor by using the Turnitin plagiarism detection software and by applying the filtering options checked below on 23/12/2024 for the total of 100 pages including the a) Title Page, b) Introduction, c) Main Chapters, and d) Conclusion sections of my thesis entitled as above, the similarity index of my thesis is 9 %.

Filtering options applied:

- ☐ Approval and Declaration sections excluded
- ☐ Bibliography/Works Cited excluded
- ☐ Quotes excluded
- ☐ Quotes included
- ☐ Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Ankara Bilim University Graduate Education Institute Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Date and Signature

Name Surname: Elif Ceren Aly

Student No: 215007002

Department: Management Information System

Program: Management Information System

ADVISOR APPROVAL

APPROVED.

Prof. Dr. Cem Harun Meydan

EK 2. ETİK KURUL / KOMİSYON İZNİ

T.C.
ANKARA BİLİM ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul Başkanlığı

Sayı: 2024/44

.../.../2024

Konu: Etik Kurul Onayı

Sayın Elif Ceren ALY;

“Yüksek Teknolojili Sektörlerde İnovatif Girişimcilik: Kadın Girişimciliği Üzerine Bir Çalışma” isimli çalışmanız için Ankara Bilim Üniversitesi Etik Kuruluna yaptığınız başvuru .../.../2024 tarihinde icra edilen etik kurul toplantısında görüşülmüş ve çalışmanın yürütülmesinin Ankara Bilim Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Yönetmeliği’ne uygun olduğuna oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Yavuz Demir
Rektör / Etik Kurulu Başkanı

EK 3. ANKET SORULARI

(Cevaplar 1-5 puan üzerinden alınmıştır, farklı seçenek sunulan soruların cevapları altlarında mevcuttur)

1. Girişiminiz hangi seviyededir?

- Ön kuluçka
- Kuluçka
- İleri seviye
- Fikir aşaması

2. Mevcut girişiminizin olduğu aşamaya ne kadar zamanda geldiniz?

- 1 – 3 yıl
- 6 ay – 1 yıl
- 0 – 6 ay

3. Kadın girişimci olarak yüzleşmekte olduğunuz en büyük problem(ler) ne(ler)dir?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Ar-Ge çalışmaları için malzeme ve ekipmana erişim zorluğu
- Network eksikliği
- Yatırım, destek ve fonlama ihtiyacı
- Yatırımcılarla buluşma zorlukları
- Uluslararası start-up etkinliklerine katılımında yaşanan zorluklar
- Operasyonel / işletmesel danışman / mentor ihtiyacı
- Araştırma altyapılarına (kuluçka merkezi, prototipleme atölyeleri, araştırma merkezleri vb.) giriş zorluğu
- Yatırımcıların girişimcilik alanında farkındalıklarının az olması
- İş stratejisi
- Pazarlama stratejisi
- Bürokratik ve yasal engeller
- Girişimin tanıtımında yaşanan zorluklar
- Girişimciliğin erkek egemen bir alan olarak görülmesi
- Müşteri devamlılığını sağlayamamak
- IT sorunları
- Eğitim ihtiyacı

- Aile ile ilgili problemler
4. Çoğunlukla çalıştığınız/tanıştığınız kadın girişimciler hangi aşama girişimcilerdir?
- Ön kuluçka
 - Kuluçka
 - İleri seviye
 - Fikir aşaması
5. Etkin kadın girişimcilerin sayısını ve niteliğini arttırmak için aşağıdaki destek konularından en önemli gördüğünüz 3 tanesini işaretleyiniz.
- Networking
 - Yatırım, Destek ve Fonlama
 - Yatırımcılarla Buluşma
 - Girişim Tanıtım Kampanyaları
 - Farkındalık ve İlham Kampanyaları
 - Ar-Ge Çalışmaları için Malzeme ve Ekipman
 - Araştırma Altyapılarına Erişim
 - Danışmanlık ve Mentorluk
 - Eğitim
6. Kadın girişimcilerin danışmanlık ve mentorluk alması sonucunda daha başarılı olacağına inanıyorum.
7. İstanbul'da kadın girişimcilere yönelik danışmanlık ve mentorluk sağlayan programların erişilebilir ve yeterli olduğunu düşünmüyorum.
8. Kadın girişimci olarak akademik / teknik danışmanlık konusunda İstanbul'daki mentorluk hizmetlerini yeterli ve nitelikli bulmuyorum.
9. Kadın girişimci olarak İstanbul'daki işletmesel mentorluk hizmetlerini (organizasyonun amaçlarını ve hedeflerini anlamak, iş süreçlerini ve organizasyon içi/dışı network ilişkilerini yönetmek vb.) yeterli ve nitelikli bulmuyorum.
10. Vasıflı mentora erişimde aşağıdaki ifadelerden size en yakın olanını seçiniz.
- Kadın girişimci olarak İstanbul'daki vasıflı mentora erişmek daha kolay
- Kadın girişimci olarak İstanbul'daki vasıflı mentora erişmek daha zor
- Cinsiyetin bir etkisi olduğuna inanmıyorum
11. Kadın girişimciler için İstanbul'daki girişimcilik eğitimi imkânlarını yeterli ve nitelikli bulmuyorum.

12. İnovatif girişimciliğin, girişimcilik türleri arasında en fazla eğitim ve rehberlik gerektiren alan olduğunu düşünüyorum.
13. Girişimcilik eğitimlerinin diğer girişimcilik etkinlikleri (mentor eşleşmeleri, workshoplar, yatırımcı buluşturmaları vb.) ile bir arada olmadığı durumlarda yeterince faydalı olduğunu düşünmüyorum.
14. İstanbul'daki inovatif kadın girişimcilerin interdisipliner eğitim olanaklarının yeterli olduğunu düşünmüyorum.
15. Yalnızca kadın girişimcilere özel eğitimler olmasını gerekli buluyorum.
16. Girişimciliğin hangi alanında eğitime daha çok ihtiyaç duyuyorsunuz? (Birden fazla)
- Geliştirme aşaması
 - Fon aşaması
 - Fikir aşaması
 - Markalaşma aşaması
17. Araştırma altyapılarının (kuluçka merkezi, prototipleme atölyeleri, araştırma merkezleri vb.) girişimciler için önemli bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.
18. İstanbul'daki araştırma altyapılarına girebilmenin zor olduğunu düşünüyorum.
19. Kuluçka programları ve faydaları hakkında yeterli bilgi birikimine sahibim.
20. Araştırma altyapılarına yönlendirilme ve kuluçka merkezlerine seçilme konusunda mentorluk hizmetine ihtiyaç duyuyorum.
21. Kadın girişimci olarak araştırma altyapılarından bürokratik engeller olmadan faydalanabileceğim bir destek mekanizmasının olması girişimimi ilerletmem için çok önemlidir.
22. İstanbul'da girişimimin tanıtımı konusunda ihtiyacım olan desteği alabildiğim kadın girişimcilere özel programların sayısı yeterli değildir.
23. Girişimlerin büyüme ve gelişmesini sağlayan hızlandırma programlarına erişim konusunda aşağıdaki ifadelerden size en yakın olanı seçiniz.
- Cinsiyetin bir etkisi olduğuna inanmıyorum.
- Kadın girişimci olarak İstanbul'daki hızlandırma programlarına erişmek kolay.
- Kadın girişimci olarak İstanbul'daki hızlandırma programlarına erişmek zor.
24. İstanbul'da kadın girişimcilere özel hızlandırma programlarına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

25. İstanbul'da kadın girişimlerin büyüme ve gelişmesini sağlayan hızlandırma programlarının sayısını yetersiz buluyorum.

26. İstanbul'da kadın girişimcilerin uluslararası girişimci tanıtım etkinliklerine katılımının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerektiğine inanıyorum.

27. Şirketinizin sermaye ihtiyacını nasıl karşıladınız? Tüm uygun seçenekleri işaretleyiniz.

- Öz kaynaklarım
- Hibe fonu
- Melek yatırımcı
- Aile ve yakın çevremden aldığım borç
- Şirketin kendi nakit akışı
- Banka kredisi
- Girişim sermayesi fonu

28. Kadın girişimcilerin sermaye temini konusunda yaşadığı sıkıntıların erkeklere oranla daha fazla olduğunu düşünüyorum.

29. Girişimciler için fona erişim en büyük problemlerden biridir.

30. Kadın girişimcilerin fona ulaşmasının erkeklere göre daha zor olduğunu düşünüyorum.

31. İstanbul'da kadın girişimcilere özel fon sağlayan kuruluşların hangileri olduğu hakkında yeterli bilgi birikimine sahibim.

32. İstanbul'da özellikle kadın girişimcilere özel fon sağlayan kuruluşların sayısını yetersiz buluyorum.

33. Kamu veya özel sektör tarafından kadın girişimcilere özel olarak düzenlenen programların faydalı olduğuna inanıyorum.

34. Kadın girişimcilerin yatırımcılarla bir araya getirildiği etkinliklere ihtiyacım olduğunu düşünüyorum.

35. İstanbul'da kadın girişimcilere özel olarak düzenlenen yatırımcılarla buluşturma etkinliklerinin sayısını yetersiz buluyorum.

36. Kadın girişimcilerin yatırımcılarla buluşma fırsatları açısından erkeklere göre dezavantajlı olduğunu düşünüyorum.

37. Cinsiyet odaklı ayrımcılık nedeniyle kadın girişimcilerin yatırımcı bulma konusundaki zorluklarına çözüm olarak yatırımcılara yönelik çalışmalar (farkındalık artırma, yatırımcı networkü oluşturma vb.) yapılması gerektiğine inanıyorum.
38. İstanbul'da kadın girişimcilere yatırım yapmanın önemini ve getirilerini vurgulamak amacıyla yatırımcılara yönelik yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu düşünüyorum.
39. İstanbul'da kadın girişimcilere yönelik kitle fonlama kampanyalarının düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.
40. İstanbul'da kadın girişimcilere yönelik düzenlenen kitle fonlama kampanyalarının yetersiz olduğu düşünüyorum.
41. İstanbul'daki kadın girişimcilerin girişimlerini geliştireceği rahat bir ortamın olmadığını düşünüyorum.
42. Erkek egemen sektörlerde bulunmaktan çekiniyorum.
43. Daha fazla kadın girişimci ile bir araya gelmek beni rahatlatır.
44. Aynı anda kadın girişimci olan ve anne olan bireyler motivasyonel / maddi / sosyal daha çok desteklenmeyi hak etmektedir.

06.08.2024

Sayın İlgili,

Ankara Bilim Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri yüksek lisans öğrencisi Elif Ceren Aly'nin, "Yüksek Teknolojili Sektörlerde İnovatif Girişimcilik - Kadın Girişimciliği Üzerine Bir Çalışma" başlıklı tez çalışmasında kullanılmak üzere, KADEM İnovasyonda Kadın Projesi verileri paylaşılacaktır.

Bu verilerin paylaşımı, ilgili öğrenci tarafından akademik amaçlarla kullanılacak olup, tüm gizlilik ve etik kurallara uyulacaktır. Veriler, üçüncü kişilerle paylaşılmayacak ve yalnızca tez çalışması kapsamında değerlendirilecektir.

Bilgilerinize sunar, iyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla,

Ayşe Burcu Şahin

KADEM Proje ve Programlar Direktörü